Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 54]

ΙΖ'

Ο ΠΑΣΣΑΛΟΣ

Τὴν ἑσπέραν εἰς τὴν ἐπιστροφὴν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Χάνδος συνωμίλησαν περὶ τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν τὰ ὁποῖα εἶχον παρατηρήσει ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς.

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ ἀνησύχησε δι' αὐτά, πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅσον ἐνόμιζε ὁ νεαρὸς μηχανικός. Διέταξεν ἀμέσως ἀνάκρισιν εἰς ὅλα τὰ χωρία διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ἐὰν μετέβη κανεὶς νὰ λουσθῇ εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἀκτήν.

«Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν τίποτε» ἔλεγε. «Ἐὰν τὰ ἴχνη αὐτὰ προέρχωνται ἀπὸ κανένα ἰδικόν μας, θὰ καθησυχάσωμεν. Εἰ δὲ μή, θὰ ποδειχθῇ προφανῶς ὅτι κάποιος ξένος κατοικεῖ εἰς τὴν νῆσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθε σήμερον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ τὸν γνωρίσωμεν χωρὶς ἄλλο».

Ἡ ἀνάκρισις, ἐνεργηθεῖσα μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας, ἐβεβαίωσεν, ὄχι μόνον ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν ναυαγῶν δὲν ἐπῆγε νὰ λουσθῇ εἰς τὴν βόρειον ἀκτήν ἢ ἐπεριπάτησεν ἐπ' αὐτῆς γυμνόπους, ἀλλ' ὅτι ἀκόμη οὐδεὶς τῶν ἀξιωματικῶν, τῶν ναυτῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν εἶχε τοὺς πόδας οὕτως ἐσχηματισμένους, ὥστεν ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰ ἴχνη τὰ ὁποῖα περιέγραψε καὶ ἐσχεδίασε μάλιστα ὁ Παῦλος.

«ΟΙ ΞΥΛΟΥΡΓΟΙ ΚΑΤΕΓΙΝΟΝΤΟ ΕΙΣ ΤΟ ΝΑ ΣΥΝΔΕΣΟΥΝ ΤΑ ΑΠΑΡΤΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΡΕΓΑΤΑΣ». (Σελ. 68).

Ἦτο λοιπὸν βέβαιον ὅτι αὐτὰ προήρχοντο ἀπὸ ἄτομον ξένον εἰς τὴν ἀποικίαν. Καὶ ὅμως εἶχον περιέλθῃ καὶ διασχίσῃ τοσάκις τὸν κῆπον, χωρὶς νὰ ἀνακαλύψουν τὸ ἐλάχιστον ἴχνος ξένου, ἀγρίου ἢ πολιτισμένου! Διὰ τοῦτο ἐδυσκολεύοντο νὰ πιστεύσουν ὅτι ὁ κάτοχος τοῦ ποδὸς ἐκείνου, μὲ τὸν μέγαν δάκτυλον ἀπομεμακρυσμένον, διέμενεν ἐκεῖ.

Ἡ ὑπόθεσις λοιπὸν ἡ πιθανωτέρα ἦτο ὅτι εἶχεν ἔλθῃ ἀπὸ ἄλλο μέρος, ἀπὸ καμμίαν νῆσον πλησιόχωρον.

«Περίεργον πῶς δὲν ἐσκέφθημεν ἀκόμη νὰ ἐξερευνήσωμεν τὰ πέριξ!» ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος Μανκαρύ.

Πρὸς νότον, κατὰ τὰς ὑφάλους, φαίνονται μερικοὶ κοκκοφοίνικες, οἱ ὁποῖοι σημαδεύουν νῆσον ἢ καμμίαν νησίδα. Ποῖος μᾶς βεβαιόνει ὅτι ἐκεῖ δὲν εἶνε τὸ τέλος σειρᾶς ἀλύσεως νήσων; Ἔπρεπε νὰ ἤμεθα τόσον ἀπησχολημένοι, ὅπως ἤμεθα ὅλοι, διὰ νὰ μὴ συλλογισθῶμεν νὰ λύ-

σωμεν αὐτὴν τὴν ἀπορίαν. Τόρα μία ἐξερευνητικὴ ἀποστολὴ κατέστη ἀναπόφευκτος».

Μετὰ ὥριμον σκέψιν ἀπεφασίσθη νὰ σταλοῦν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δύο λέμβοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐπέβαινον εἰκοσιπέντε στρατιῶται καὶ εἰκοσιπέντε ναῦται.

Ὁ Χάνδος ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ κολουθήσῃ τὴν ἀποστολήν. Ἀπεναντίας ὁ Παῦλος παρεκλήθη νὰ μείνῃ εἰς τὸ διοικητήριον νὰ φυλάττῃ τὰς κυρίας καὶ νὰ ἐπιβλέπῃ τὰς συνήθεις ἐργασίας αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ διεκόπτοντο.

Ὁ Κάζης δὲν ἐζήτησε νὰ συνοδεύσῃ τὸν Χάνδον. Ἐφαίνετο ὅτι ἐπροτίμα νὰ μείνῃ πλησίον τῆς μίς Ἀνθῆς.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἡτοιμάσθησαν καὶ ἐξωπλίσθησαν αἱ λέμβοι, μίαν πρωΐαν ἡ ἀποστολὴ ἀνεχώρησεν. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη παρῆλθε, χωρὶς νὰ ἀναφανοῦν αἱ δύο λέμβοι, ἐκ τούτου δὲ συνεπέραναν οἱ ἐν τῇ νήσῳ ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ εἶχεν ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἑπομένην.

Τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ εἶχεν ἐξέλθει εἰς τὸ κάτοφλιον τῆς θύρας της διὰ ρίψῃ ἓν βλέμμα εἰς τὴν χύτραν, ἡ ὁποία ἐκόχλαζεν εἰς τὸ ὕπαιθρον ἐπὶ ἑστίας ἐσχηματισμένης ἐκ τριῶν λίθων, ὅταν εἴλκυσε τὴν προσοχήν της ὅμιλος ἀρκετὰ πολυάριθμος ἀνθρώπων, ἐρχομένων πρὸς τὸ μέρος της. Ἐκάλεσε τὴν Ἀνθὴν διὰ νὰ τῇ ὑποδείξῃ τὸ φαινόμενον, καὶ μετ' ὀλίγον ἀνεγνώρισαν τὸν Χάνδον, ὁ ὁποῖος ἔσειε τὸν πῖλόν του. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία. Ἦτο ἡ ἀποστολή, ἡ ὁποία ἐπέστρεφεν ἀπὸ βορρᾶ καὶ πεζῇ ἐν ᾧ εἶχεν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ νότου καὶ μὲ λέμβους.

Καὶ ἄλλη ἀκόμη ἔκπληξις ἐπεφυλάσσετο εἰς τὰς δύο κυρίας.

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μικροῦ ἀγήματος ἐβάδιζεν ἀρκετὰ εὐθύμως ἄνθρωπός τις πολὺ κακῶς ἐνδεδυμένος ἢ μᾶλλον καθολοκληρίαν ρακένδυτος, μὲ γένειον μακρὸν καὶ κόμην πυκνήν.

Καὶ ναὶ μὲν προσεκτική τις παρατηρητὴς θὰ πεκάλυπτεν εἰς τὴν ἐνδυμασίαν του τὰ ἴχνη στολῆς ταζειδίου ἀρκετὰ εὐπροσώπου· ἀλλὰ βεβαιότατα ἡ στολὴ αὕτη θὰ εἶδεν ἡμέρας πολὺ θλιβεράς, ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ράπτου, διότι δὲν διέσωζε πλέον οὔτε χρῶμα, οὔτε σχῆμα ὡρισμένον. Ὡς πρὸς τὸν κάτοχον αὐτῆς ἐφαίνετο μᾶλλον κλέπτης τις ἢ τυχοδιώκτης τοῦ χειροτέρου εἴδους, παρὰ ἄνθρωπος ἐμπνέων τὸν ἐλάχιστον σεβασμόν.

Ὅθεν ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ δικαίως δυσηρεστήθη ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ ἐλεεινός, ἀφήσας φωνὴν χαρᾶς, ὥρμησε πρὸς αὐτὴν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας καὶ την ἐφίλησε καὶ εἰς τὰς δύο παρειάς, καλῶν αὐτὴν διὰ τοῦ κυρίου της ὀνόματος.

— Ἀλεξάνδρα!

Ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ, αἰσθανομένη ἀηδίαν ὁμοῦ καὶ τρόμον, ἐσιώπα, ὅταν ὁ ἄγνωστος ἐπανέλαβε διὰ φωνῆς τρυφερᾶς:

— Πῶς, Ἀλεξάνδρα, δὲν με ἀναγνωρίζεις λοιπόν; Εἶνε δυνατὸν τρεῖς μῆνες ἐξορίας νὰ με μετέβαλον τόσῳ πολύ, ὥστε ἡ σύζυγός μου ἡ ἰδία νὰρνῆται νὰ βεβαιώσῃ τὴν ταυτότητά μου;

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ ταγματάρχου Ὁμολλοᾶ, τοῦ ἰδίου αὐτοπροσώπως, ἡ ὁποία ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ἠμελημένου ἐκείνου πώγωνος καὶ τῆς ἀτάκτου κόμης. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία. Καὶ ἐὰν ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐνομίζετο χήρα, ἀμφέβαλλεν ἀκόμη, θὰ ἤρκει νὰ την μεταπείσῃ ἡ ὁμόθυμος μαρτυρία τῶν μαρτύρων τῆς συγκινητικῆς αὐτῆς σκηνῆς, τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου.

Ὁ ταγματάρχης Ὁμολλοᾶ αὐτός, αὐτότατος, ζῶν, εὑρίσκετο ἐνώπιόν της. . .

Ἡ ἀγαθὴ κυρία δὲν ἠμπόρεσε πλέον νὰ κρατηθῇ. Εἴτε ἀπὸ χαράν, εἴτε ἀπὸ λύπην, ἐλιποθύμησε.

Ὅταν συνῆλθεν, ὁ ταγματάρχης ἦτο παραδεδομένος εἰς χεῖρας ἑνὸς κουρέως, ὁ ὁποῖος διὰ μεγάλων ψαλιδισμάτων τὸν ἀπήλασσε τοῦ ὑπερβάλλοντος τῆς κόμης καὶ τοῦ πώγωνος. Εἶχεν ἐνδυθῇ φορέματα εὐπροσωπότερα· οὕτω δὲ ἡ σύζυγός του ὄχι μόνον τον ἀνεγνώρισεν, ἀλλὰ καὶ ἀνωμολόγησεν ὅτι ἡ λύπη τοῦ τριμήνου χωρισμοῦ των δὲν τον εἶχε κάμῃ ἰσχνότερον.

Ὁ ταγματάρχης ἐφαίνετο νεώτερος κατὰ δεκαπέντε ἔτη, ἡ κιτρίνη του χροιὰ ὑπεχώρησε εἰς ὄψιν ροδίνην, ἀνθηράν, αἱ παρειαί του δὲν ἦσαν πλέον κοῖλαι, οὔτε οἱ ὀφθαλμοί του βαθουλοί. Ἡ μεταβολὴ ἦτο τόσῳ προφανής, ὥστε ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ την παρατηρήσῃ μετά τινος πικρίας.

«Ὦ, δὲν 'πάχυνα βέβαια ἀπὸ τὸ φαγί, εἰς ἐκεῖνο τὸ νησάκι» εἶπεν ὁ ταγματάρχης. «Τρεῖς μῆνες τόρα δὲν ἔτρωγα ἄλλο, παρὰ κρα-

πούς κοκκοφοίνικος, καμμιὰ καραβίδα, καμμιὰ γαρίδα καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κανένα στρεῖδι.»

Εἷς τῶν ἰατρῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε προσκληθῇ διὰ νὰ περιποιηθῇ τὴν κυρίαν Ὁμολλοᾶ, ἤρχισε νὰ γελᾷ.

Καὶ ὅμως εἶνε πιθανόν, εἶπεν, ὅτι αὐτὴ ἡ δίαιτα σᾶς ἐθεράπευσε καὶ ὅτι εἶνε ἡ μόνη ποὺ σας ὠφελεῖ. Βάζομε στοίχημα ὅτι δὲν σας πονεῖ τόρα πλέον τὸ στηκότι;

— Ἀλήθεια, μὰ τὸν Θεόν, ἰατρέ! Ἀλλ' ἂς πάῃ 'στὸ διαβολο, ἂν πρόκειται νὰ ὑποβληθῶ εἰς μίαν τοιαύτην δίαιταν, διὰ νὰ θεραπευθῶ!

— Καὶ ὅμως εἶνε τὸ καλλίτερον ποῦ εἰμπορεῖτε νὰ κάμετε. Ἀλλ' ἂς ἐλπίσωμεν ἐπὶ τέλους ὅτι καὶ ἡ ἰδική μας δίαιτα, ἐδῶ θὰ σας ὠφελῇ. Ξεύρετε, δὲν ἔχομεν ἀκόμη οὔτε οἶνον, οὔτε ἄλλα πνευματώδη ποτά· τὸ δὲ κλῖμα ἐδῶ εἶνε πολὺ ὑγιεινότερον βέβαια ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς Καλκούτας.»

Εἰς τὸ γεῦμα ὁ ταγματάρχης ὑπείκων εἰς τὴν παράκλησιν τῆς συζύγου του, τοῦ Παύλου καὶ τοῦ κυρίου Κλοακέν, διηγήθη τὰς περιπετείας του. Ἡ λέμβος τοῦ ὑποπλοιάρχου, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς ἐνθυμεῖσθε, εὑρίσκετο καὶ αὐτός, ἐναυάγησεν ἐπὶ τῶν πρὸς νότον ὑφάλων. Ὅλοι ἀπωλέσθησαν, ἐκτὸς τοῦ ταγματάρχου, ὁ ὁποῖος ἀπέδιδεν ἀδιστάκτως τὸ εὐτύχημα αὐτὸ εἰς δύο φιάλας *κενάς*, τὰς ὁποίας εἶχεν εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ αἱ ὁποῖαι τον ἐβοήθησαν νὰ κρατηθῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. ἀφ' οὗ, ἐννοεῖται, τὸν ἐβοήθησαν κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ὑποφέρῃ τὴν φοβερὰν ἐκείνην τρικυμίαν—ἐπρόσθεσεν ἡμικλείων τὸν ὀφθαλμόν.

Τὰ κύματά τον ἔδερναν ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους ἐκείνους, ἕως οὗ κατώρθωσε, — πῶς, ἐκεῖνος το ξεύρει— νὰ συρθῇ καὶ νὰνέλθῃ ἐφ' ἑνὸς βράχου, ὑψηλοτέρου τῶν ἄλλων, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν νησίδα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγκατέλειψε πλέον.

Ἀθλία ὑπῆρξεν ἐκεῖ ἡ ζωή του. Ἐκτὸς εἰκοσάδος φοινίκων, οἱ ὁποῖοι ἐφύοντο ἐκεῖ καὶ τῶν ὁποίων εἶχε φάγῃ ὅλους τοὺς καρπούς, τὸν ἕνα κατόπι τοῦ ἄλλου, τίποτε ἄλλο δὲν παρῆγεν ἡ μικρὰ νῆσος. Ὁ δυστυχὴς ταγματάρχης ἔζησεν ἐκεῖ χωρὶς στέγην, χωρὶς νερόν, χωρὶς ἐνασχόλησιν καμμίαν ἢ ἐλπίδα οἱανδήποτε. Ἔβλεπε μακρὰν μίαν ξηράν· ἀλλὰ πῶς ἐδύνατο νὰ συλλογισθῇ ὅτι θὰ ἔφθανε ποτὲ ἐκεῖ κολυμβῶν, ἀφ' οὗ δὲν ἤξευρε νὰ κολυμβᾷ; Χιλιάκις ἀνερριχήθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὑψηλοτέρων φοινικοδένδρων καὶ ἔκαμε σημεῖα, ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι κανεὶς δὲν τον παρετήρησε.

Καὶ τὸ χειρότερον, οἱ καρποὶ τῶν κοκκοφοινίκων ἤρχισαν νὰ ἐξαντλῶνται. Ἔβλεπεν ὁλονὲν ἐπερχομένην τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ εἶχε διὰ τροφήν, παρὰ τὰ ὀλίγα θαλασσινὰ τὰ ὁποῖα τῷ παρεῖχεν ἡ ἀκτὴ ἐκείνη. Εἰς τὴν ἀνοικτὴν αὐτὴν φυλακήν, ἔχουσαν ἔκτασιν διακοσίων τετραγωγικῶν ποδῶν, ἔζησε τρεῖς μῆνας, τοὺς φοβερωτέρους τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ εὐτυχῶς ἐξεπέμφθησαν αἱ λέμβοι καὶ τον ἠλευθέρωσαν.

«Καὶ τόρα εἰμπορῶ νὰ εἴπω ὅτι ἀπολωλὸς ἤμην καὶ εὑρέθην» συνεπέρανεν ὁ ταγματάρχης.

— Ἢ μᾶλλον νεκρὸς καὶ ἀνέζησες! ἀπήντησεν ἡ κυρία Ὁμολλοᾶ. Ἂν θέλῃς πήγαινε νὰ ἰδῇς τὸ μνημεῖον τὸ ὁποῖον σοῦ ἤγειρα εἰς τὴν ἄκραν τῆς προκυμαίας. Φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν: *Τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ταγματάρχου Ὁμολλοᾶ, τοῦ 111ου συντάγματος τῆς Αὐτῆς Βρεττανικῆς Μεγαλειότητος.*»

— Ὦ, τί φρίκη. . .

— Καὶ ἂν δὲν φορῶ ἐνδύματα πένθιμα, πρέπει νὰ με συγχωρήσῃς, καλέ μου φίλε. Δὲν πταίω ἐγώ. Εἰς τὸν τόπον μας δὲν ἔχομεν ἀκόμη ραπτρίας. Ἀλλ' εἶχα σκοπὸν νὰ πενθηφορήσω δύο ἔτη, ὅταν ἐπέστρεφα εἰς τὴν Εὐρώπην.»

Ὁ πλοίαρχος Μανκαρὺ συνεπλήρωσε τὴν διήγησιν τοῦ ταγματάρχου. Ὑπῆρχε πραγματικῶς, ὅπως εἶχον ὑποθέσῃ, ἄθροισμα νησίδων, ἐκεῖθεν τῶν ὑφάλων· ἀλλ' αἱ νησίδες αὗται ἦσαν ἀνάξιαι λόγου καὶ ἐντελῶς ἀκατοίκητοι. Ἡ ἐπάνοδος τῆς ἀποστολῆς ὑπῆρξεν ἀρκετὰ δύσκολος. Ἀδύνατον νὰ ντιπαλαίσουν κατὰ τοῦ ρεύματος ἄνευ ἀνέμου εὐνοϊκοῦ. Ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν νῆσον κάμπτοντες τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον καὶ ἐρχόμενοι νὰ προσορμισθοῦν εἰς τὴν βόρειον ἀκτήν. Ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὸν ὅρμον τῶν Ἰχνῶν τοῦ Γυμνοῦ Ποδός. Ὡς πρὸς τὸν αὐτουργὸν τῶν ἰχνῶν τούτων, ἡ ἀποστολὴ δὲν κατώρθωσε νὰνακαλύψῃ τίποτε, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσαν

νὰ παραπονεθοῦν κατ' αὐτῆς, ἀφ' οὗ ἐπέτυχε τὴν σωτηρίαν τοῦ ταγματάρχου Ὁμολλοᾶ.

Ὁ Κάζης ἤκουσε τὴν διήγησιν αὐτὴν μετὰ βαθείας προσοχῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπαράβατόν του συνήθειαν, χωρὶς νὰ φανερώσῃ εἰς κανένα τὰς σκέψεις του. Ὁ Χάνδος παρετήρησεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐκείνης ὁ Κάζης ἀνέλαβε τὴν συνήθειαν νὰ κοιμᾶται ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ δωματίου του. Ἔλαβεν ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ τον ἐρωτήσῃ μήπως τυχὸν ἐφοβεῖτο ὅτι θὰ νέζῃ καὶ ὁ Ρανά, ὅπως ἀνέζησεν ὁ Ταγματάρχης. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Κάζης ἠρκέσθη νὰ κινήσῃ τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἐξέφραζε δισταγμόν, καὶ προσεποιήθη ὅτι ἀπεκοιμήθη.

Ἀπὸ τὴν ἑπομένην αἱ ἐργασίαι ἀνέλαβον τὴν κανονικήν των πορείαν καὶ ἐξηκολούθησαν μετὰ μεγάλης δραστηριότητος, τῆς ὁποίας θαυμαστὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα. Οἱ ἐργάται ἐξησκοῦντο ὁλονὲν περισσότερον, τὰ ἔργα ἐπροώδευον καὶ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἡ βιομηχανία τοῦ σιδήρου.

Δύο μῆνας μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ταγματάρχου Ὁμολλοᾶ ὅλα τ' ἀπαρτίσματα τῆς ναυπηγουμένης φρεγάτας ἦσαν ἕτοιμα καὶ οἱ ξυλουργοὶ κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ τα συνδέσουν. Κατεσκευάσθησαν μεγάλαι ἀποθῆκαι διὰ νὰ στεγάσουν τὴν ξυλείαν ἐν περιπτώσει βροχῶν συνεχῶν καὶ οὕτω νὰ μὴ διακοποῦν αἱ ἐργασίαι. Οἱ ἀνεμόμυλοι ἦσαν εἰς κίνησιν· πέντε πρίονες μεγάλοι εἰργάζοντο νυχθημερόν. Τὰ σφυρία, τὰ καρφία, αἱ ἀξῖνες, οἱ πελέκεις ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ἐργαλεῖα παρήγοντο ἐν ἀφθονίᾳ ὑπὸ τοῦ σιδηρουργείου. Μία πρώτη ἀτμομηχανή, προωρισμένη νὰ παρέχῃ τὴν ἀναγκαίαν κινητήριον δύναμιν διὰ τὰς μεγάλας ἐργασίας τῆς φρεγάτας, ἦτο σχεδὸν τελειωμένη. Τηλέγραφος ἠλεκτρικὸς καὶ ἄλλος ἡλιακὸς διὰ κατόπτρων, ἐλειτούργουν μεταξὺ τῶν δέκα βιομηχανικῶν χωρίων. Ἀκόμη καὶ ὁδὸς εἶχε χαραχθῆ ἀπὸ τοῦ μεταλλείου τοῦ σιδήρου μέχρι τοῦ ὅρμου.

Ἀλλὰ καὶ αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι δὲν ἐπήγαιναν ὀπίσω. Εἶχον σῖτον ἀρκετόν, ἂν ὄχι διὰ καθημερινὴν χρῆσιν, τοὐλάχιστον διὰ νὰ κάμουν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κανένα ἄρτον ἢ κανένα πλακοῦντα. Τὰς ἄλλας ἡμέρας προσέθετον εἰς τὸ ἄλευρον πολτὸν ἀπὸ γεώμηλα ἢ κάστανα.

Ἐντελὴς ἡσυχία καὶ τάξις ἐβασίλευεν εἰς τὴν μικρὰν ἀποικίαν, ὅπου ὅλοι ἦσαν εὐτυχεῖς —ὅλοι, ἐκτὸς τοῦ Κάζη, τοῦ κ. Ρετὺ καὶ τοῦ κ. Κλοακέν.

Διατί ὁ Κάζης δὲν ἦτο εὐτυχής; . . Ἠρνεῖτο ἐπιμόνως νὰ το εἴπῃ. Ἀλλὰ τὸ σκυθρωπὸν καὶ μελαγχολικόν του ὕφος, ἡ μέριμνα, μετὰ τῆς ὁποίας ἤρχισε πάλιν νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Χάνδου, τὰ πλήρη μίσους βλέμματα, τὰ ὁποῖα ἔρριπτεν ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ Κανδαχάρ, ὁσάκις τὴν ἔβγαζεν ὁ κ. Κλοακέν, ἐμαρτύρουν ὅτι δὲν ἦτο πλέον ἥσυχος. Προφανῶς ἠσθάνετο κάποιον κίνδυνον καὶ στιγμάς τινας ἐφαίνετο ὡς νὰ τον ὠσφραίνετο, ὡς κύων θηρευτικός.

Ἀλλὰ ποία ἦτο ἡ αἰτία τῆς λύπης τοῦ κ. Ρετύ; Ἰδού. Ἂν καὶ ἠρεύνησαν εἰς ὅλην τὴν νῆσον δὲν ἀνεκάλυψαν οὔτε ἴχνος χαλκοῦ. Καὶ ὅμως ἐχρεωστοῦντο ἀπολύτως χαλκὸν διὰ τὰς ἀτμομηχανὰς καὶ διὰ τὰς ἠλεκτρικὰς στήλας· ὁ Παῦλος τότε ὑπέδειξε τὰ χαλκᾶ ὄργανα τῆς μουσικῆς τοῦ κ. Ρετὺ καὶ ἐν συμβουλίῳ ἀπεφασίσθη νὰ τα μεταχειρισθοῦν εἰς πρώτην ἀνάγκην. Διὰ τοῦτο ἦτο τόσῳ μελαγχολικὸς ὁ ἀρχιμουσικός, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἄφιναν παρὰ μόνον τὰ ξύλινα ὄργανα.

Καὶ τοῦ κ. Κλοακὲν ἡ θλῖψις εἶχε σχέσιν μὲ τὸ ἐπάγγελμά του· ἡ νῆσος δὲν τῷ παρεῖχε κανὲν ἐνδιαφέρον ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν ἔποψιν. Κατήντησε νὰ μελετᾷ μόνον τὴν πλάκα του, τὴν ὁποίαν τόρα ἐγνώριζεν ἐκ στήθους. Ἐκτὸς αὐτῆς, οὔτε μία ἐπιγραφή, οὔτε εἰς πάπυρος, οὔτε ἓν μετάλλιον εἰς ὅλην τὴν νῆσον. Ὁ Παῦλος ἐθριάμβευε.

«Τί κάμνει λοιπὸν τόρα ἡ ἀρχαιολογία;» τῷ ἔλεγε. Αὐτὴ βέβαια δὲν θὰ μας ἔβγαζεν ἀπὸ ἐδῶ, δὲν εἶν' ἔτσι, ἀγαπητέ μου πατέρα; Ἀλλ' εὐτυχῶς ὑπάρχουν καὶ πρακτικώτεραι ἐπιστῆμαι»

«Ἔχει δίκαιον» ἐσυλλογίζετο ὁ δυστυχὴς Κλοακέν. «Καλλίτερα νἀφιέρονα τὴν ζωήν μου εἰς τὴν βοτανικὴν ἢ εἰς τὴν ὀρυκτολογίαν. Θὰ εἶχα τοὐλάχιστον ἐδῶ κάτι τι νὰ διασκεδάζω.»

Ἐν τούτοις ἡ τύχη τῷ ἀπέδειξε μετ' ὀλίγον ὅτι εἶχεν ἄδικον νὰ ἐκστομίσῃ τὴν βλασφημίαν αὐτήν, ἀπαρνούμενος τὸν μόνον τῆς ζωῆς του ἔρωτα.

Ἡμέραν τινά, ἐργάται σκάπτοντες παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀνεκάλυψαν ἓν ὀγκῶδες τεμάχιον ξύλου, ἓν εἶδος δοκοῦ ἢ πασσάλου, φέροντος εὐκρινῶς τὰ ἴχνη ἀνθρωπίνης ἐπεξεργασίας. Πρῶτον ἦτο γωνιοτομημένος, δεύτερον ἐπὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ πλευρῶν ἔφερεν ἐντομὰς ἀρκετὰ εὐκρινεῖς καὶ κατά τινα μέθοδον διατεταγμένας· τρίτον, διεκρίνοντο ἀκόμη εἰς μίαν ἄκραν τὰ ἴχνη δύο γραμμάτων N. D. παλαιόθεν κεχαραγμένων ἐπὶ τοῦ ξύλου καὶ ὑπεράνω ὁ ἀριθμὸς 9.

Ἡ ὄψις τοῦ εὑρήματος τούτου ἐφαίνετο ἀρχαιοτάτη. Ἦτο μαῦρον, ὡς ἀπανθρακωθὲν ἐκ τῆς μακρᾶς ὑπὸ τὴν γῆς διαμονῆς του. Οἱ ἐργάται το παρετήρησαν ἐπ' ὀλίγον καὶ κατόπι τὸ ἀπέρριψαν λέγοντες.

«Νὰ καὶ ἄλλο λείψανον κανενὸς παλαιοῦ ναυαγίου.»

Πᾶς τις εἰς τὴν θέσιν των τὸ ἴδιον θὰ ἐσκέπτετο, τὸ ἴδιον θὰ ἔκαμνε.

Ἀλλ' ὄχι καὶ ὁ κ. Κλοακέν. Μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος, βέβαιος ὅτι κάτι τι σπουδαῖον ἀνεκάλυψεν, ἔφερεν εἰς τὸ οἴκημά του τὸν πάσσαλον, τὸν ἐκαθάρισε καὶ τον ἐξήτασε προσεκτικά.

Τὴν προσοχήν του ἐκίνησαν κυρίως αἱ ἐντομαί. Τί νὰ ἐσήμαιναν ἄρά γε; Καὶ πρώτην φορὰν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ὁ κ. Κλοακὲν ἐδοκίμασε τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζεν ὁσάκις ἐπρόκειτο νἀναγνώσῃ καμμίαν ἐπιγραφήν, νὰ λύσῃ κανένα ἀρχαιολογικὸν γρῖφον.

«Αὐταὶ αἱ ἐντομαὶ—ἔλεγε—εἶνε χαραγμέναι κατὰ τάξιν ὡρισμένην· ἓξ μικραί, μία μεγάλη· ἓξ μικραὶ μία μεγάλη. . . . εἶνε προφανῶς αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἑβδομάδος. Κάθε τριάντα ἢ τριάντα μία, ὑπάρχει μία ἐντομὴ ἀκόμη μεγαλητέρα. Εἶνε τὸ τέλος τοῦ μηνός... Περίεργον πρᾶγμα! ἔχω ἄρά γε ἐνώπιόν μου κανὲν ἡμερολόγιον, καμμίαν στήλην χρονομετρικήν, ὡς αἱ τῶν παλαιῶν Ρωμαίων; . . . θὰ ἦτο κάτι τι πρωτοφανὲς διὰ μίαν νῆσον τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ.»

Καὶ ἔπλυνεν, ἀπέξεεν, ἐκαθάριζε τὸν πάσσαλον. Ὁ Χάνδος κατέφθασεν, ἐν ᾧ ὁ ἀρχαιολόγος κατεγίνετο εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

«Θεέ μου! ἀνέκραξε· τί κάμνετε αὐτοῦ; Θέλετε νὰ σας βοηθήσω;

— Ἂν θέλῃς, παιδί μου! Εἶνε ἕνα ξύλο ποῦ ἐξέθαψαν οἱ ἐργάται, σκάπτοντες ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ τὸ ὁποῖον κινεῖ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον μου. Βοήθησέ με νὰ το γυρίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.»

Αἱ ἡνωμέναι προσπάθειαι τοῦ κ. Κλοακὲν καὶ τοῦ Χάνδου ἀπεκάλυψαν μετ' ὀλίγον μίαν ἄλλην ὄψιν τῆς δοκοῦ.

«Οἱ ἐργάται λέγουν πως εἶνε ἔκβρασμα ναυαγίου» εἶπεν ὁ ἀρχαιολόγος· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι εἶνε μᾶλλον ἀρχαῖος πάσσαλος, στύλος.

— Προφανῶς, ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος. Δὲν βλέπετε, θεέ μου, ὅτι εἰς τὸ ἓν ἄκρον εἶνε μυτερόν; αὐτὸ θὰ ἦτο ἐμπεπηγμένον εἰς τὴν γῆν, ἐν ᾧ τὸ ἄλλον εἶνε πολὺ πλέον πλατὺ καὶ τετράγωνον.

— Ἀμέσως τὸ εἶδες! εὖγέ σου! εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν. Βοήθησέ με τόρα, νὰ καθαρίσω μὲ προσοχὴν τὰ πέριξ τῶν δύο αὐτῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ.»

Μετ' ὀλίγον ἀπεκαλύφθησαν ἐκεῖ πλησίον καὶ ἄλλα γράμματα καὶ ἄλλοι ἀριθμοί Τὰ γράμματα αὐτὰ καὶ οἱ ἀριθμοὶ ἀνῆκον προφανῶς εἰς ἐπιγραφὴν καὶ πρέπει νὰ εἶχαν κάποιαν ἔννοιαν· Τίποτε περισσότερον δὲν ἐχρειάζετο διὰ νὰ ἐξανάψῃ ὁ ζῆλος τοῦ κ. Κλοακὲν καὶ τοῦ μαθητοῦ του.

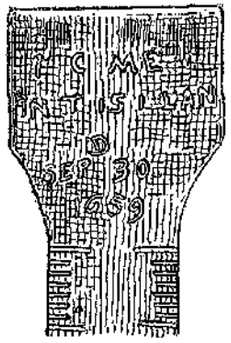

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, εἶχον καθαρίσῃ ἐντελῶς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ πασσάλου καὶ ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἑπόμενα σημεῖα, διετεταγμένα ὡς δεικνύει ἡ εἰκών.

Τί ἐσήμαινεν ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη; Αὐτὸ ἐπὶ ματαίῳ προσεπάθησε νὰ εὕρῃ ὁ κ. Κλοακέν. Ἐν πρώτοις εἰς ποίαν γλῶσσαν ἦτο γεγραμμένη;

Ἡ ἱσπανική, ἡ πορτογαλλική, ἡ γαλλικὴ ἀπεκλείοντο προφανῶς. Ἡ λέξις IN, ἡ ἡμερομηνία 30 μετὰ τὴν λέξιν SEP ἡ ὁποία ἐσή-

μαινε βεβαίως September, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ νήκουν παρὰ εἰς τὴν λατινικὴν ἢ εἰς τὴν ἀγγλικήν. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ἔλειπον γράμματα. Ἔπρεπε κανεὶς νὰ τα μαντεύσῃ. Ἐδῶ ἦτο ὅλη ἡ δυσκολία.

Ἀλλ' ὁ κ. Κλοακὲν ἀπεφάσισε νὰ τὴν ὑπερνικήσῃ, ὅπως τόσας ἄλλας τοιούτου εἴδους. Ἀντέγραψε μετὰ πάσης προσοχῆς τὴν ἐπιγραφὴν εἰς τὸ σημειωματάριόν του καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Τοῦ λοιποῦ ἡ ζωή του εἶχεν ἤδη ἕνα σκοπὸν πνευματικόν.

["Επεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΦΛΟΥ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 54)

Β'.

Ὅταν ὁ Τάσσος ἐπανῆλθε καὶ εὗρε τὸν μικρὸν ἀδελφόν του νὰ ριγῇ καθ' ὅλον τὸ σῶμα, νὰ βογκᾷ καὶ νὰ παραληρῇ, ἠσθάνθη μεγάλην θλῖψιν.

— Ὦ! μητέρα, εἶπε, πῶς ἠμπόρεσες νὰ το κάμῃς! Ὁ καϊμένος ὁ Μουφλοῦ. Καὶ ὁ Λόλος ποὺ τον ἀγαποῦσε τόσον!

— Ἔχω τὰ χρήματα, ἀπήντησε διὰ πυρετώδους φωνῆς ἡ μήτηρ. Δὲν θὰ πᾷς στρατιώτης, θὰ πληρώσωμεν ἀντικαταστάτην. Τί εἶνε ἕνα σκυλὶ διὰ νὰ κάμνῃ κανεὶς τόση ἀνησυχία! Παίρνομε ἕνα ἄλλο διὰ τὸν Λόλον.

— Ἕνα ἄλλο δὲν θὰ εἶνε ὁ Μουφλοῦ, εἶπεν ὁ Τάσσος· καὶ συγχρόνως κατελήφθη ὑπὸ φρενητιώδους χαρᾶς συλλογισθεὶς ὅτι δὲν θὰ ὑπάγῃ στρατιώτης. Ἦτο ὡσὰν μεθυσμένος· δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιπλήξῃ τὴν μητέρα του.

— Χίλια φράγκα! ἐψιθύριζε, χίλια φράγκα! Θεέ μου! Μποροῦσε κανεὶς νὰ φανταστῇ ὅτι θὰ ἔδιδε κανεὶς τόσα χρήματα δι' ἕνα σκύλον;

— Οἱ τρελλοὶ πάντα βιάζονται νὰ σκορποῦν τὰ χρήματά των, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ μὲ περιφρόνησιν καὶ δυσαρέσκειαν.

Λοιπὸν ἦτο ἀληθές, εἶχε πωλήσῃ τὸν Μουφλοῦ!

Ὁ ἄγγλος εἶχεν ἔλθῃ κατὰ τὴν πρωϊνὴν ἀπουσίαν τοῦ Λόλου καὶ ἐζήτησε νὰ ἀγοράσῃ τὸ κυνάριον· ὁ μικρὸς ἀσθενής του ὅστις εἶχε τόσον διασκεδάσῃ μαζί του ἦτο ἀπαρηγόρητος· Εἰς κάθε ἄλλην περίστασιν ἡ πτωχὴ γυνὴ θὰ ἠρνεῖτο νὰ πωλήσῃ τὸν Μουφλοῦ. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν εἶχεν ἄλλο εἰς τὸν νοῦν της παρὰ τὰ χίλια φράγκα διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Τάσσου. Ὅταν ἤκουσε τὴν πρότασιν τοῦ ξένου ἡ καρδία της ἐκτύπησε συλλογισθεῖσα, ὅτι ὁ ξένος ἐδύνατο ἴσως νὰ τῆς τὰ δώσῃ. Ἀλλὰ μὲ ὅλην τὴν σύγχυσιν τῶν ἰδεῶν της δὲν ἔχασε καθόλου τὴν ἀταραξίαν της καὶ ἐδείχθη ψυχρὰ καὶ ἐπιφυλακτικὴ προφασιζομένη ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ ἀποχωρισθῇ τοῦ κυνός. Ἐπὶ τέλους συγκατετέθη νὰ τὸν πωλήσῃ ἀλλὰ ὄχι ποτὲ ὀλιγώτερον τῶν χιλίων φράγκων.

Ὁ ἄγγλος ἐδέχθη τόσον εὐκόλως τὴν τιμὴν ταύτην ὥστε ἡ μητέρα τοῦ Λόλου μετενόησε ὅτι δὲν εἶχε ζητήσῃ περισσότερα, τῆς εἶπε δὲ νὰ ὑπάγῃ τὸν Μουφλοῦ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸ ἀπόγευμα καὶ νὰ λάβῃ τὰ χρήματα. Ἰδοὺ διατί ἔστειλε τὰ παιδία εἰς διάφορα μέρη μετὰ τὸ φαγητόν. Ὅταν ὁ ξένος τῆς ἔδωκε τὰ χρήματα δὲν ἐδύνατο νὰ πιστεύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς της Ὑπέγραψε τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς καὶ ἔλαβε τὰ χρήματα. Ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν κλίμακα καὶ εἰς τὸν δρόμον ἀκόμη ἤκουε τοὺς κλαυθμοὺς καὶ τὰς ὑλακὰς τοῦ Μουφλοῦ.

Δὲν ἐδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ σκεπτομένη τί ἔπραξε.

— Εἶνε ὡς νὰ ἐπούλησα ἕνα χριστιανόν, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν.

Ἐπαρηγορεῖτο ὅμως σκεπτομένη ὅτι ὁ μεγάλος υἱός της δὲν θὰ φύγῃ

Ἐντοσούτῳ ὁ Λόλος ἦτο ἀσθενὴς ἐκ τῆς λύπης του καὶ παρελήρει. Εἰκοσάκις ἐπήδησε τῆς κλίνης ὅπως ὑπάγῃ νὰ εὕρῃ τὸν Μουφλοῦ, καὶ εἰκοσάκις ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀδελφός του τὸν

ἐπανέθεσαν εἰς τὴν κλίνην κρατοῦντες αὐτὸν διὰ τῆς βίας. Ἀλλὰ ματαίως προσεπάθουν νὰ τον καταπραύνωσί.

Τὸ παιδίον ἦτο ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Κάθε στιγμὴν ἐκάλει τὸν Μουφλοῦ μετὰ λυγμῶν, ἐν μέσῳ τοῦ πυρετοῦ, ὅστις τὸν ἔψηνεν ὅλην τὴν νύκτα· Ὅταν ἡ μήτηρ τοῦ φοβηθεῖσα ἐκάλεσε τὸν ἰατρὸν τῆς συνοικίας, οὗτος ἐκίνησε τὴν κεφαλήν, ὡμίλησε περὶ νευρικῆς διαταράξεως καὶ ἐπρόφερε τὴν λέξιν μηνιγγίτης.

Ὁ Λόλος ἠσθάνθη ἀπέχθειαν κατὰ τῆς μητρός του καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὥστε ἠναγκάσθησαν οὗτοι νὰ ἐξέλθωσι τοῦ δωματίου.

— Ἐξ αἰτίας σου ἐπώλησαν τὸν Μουφλοῦ, ἔλεγεν εἰς τὸν ἀδελφόν του, τρίζων τοὺς ὀδόντας καὶ σφίγγων τοὺς μικροὺς γρόνθους του.

Μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ὁ Τάσσος δὲν ἐδύνατο νὰ ὑποφέρῃ πλέον καὶ ἔστειλεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον διὰ νὰ ἴδῃ μήπως ὁ ξένος συγκατένευε νὰ ἀφήσῃ διὰ ἡμίσειαν ὥραν τὸν Μουφλοῦ.

Ἡ θέα τοῦ κυναρίου θὰ ὠφέλει βέβαια πολὺ τὸν ἀδελφόν του. Ἀλλὰ τοῦ εἶπον ὅτι ὁ ἄγγλος εἶχεν ἀναχωρήσῃ ἐκείνην τὴν νύκτα εἰς Ῥώμην ἢ Νεάπολιν ἢ Παλέρμον. Δὲν ἤξευρον καλῶς εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς πόλεις θὰ ἐπήγαινε.

— Καὶ ἔπῆρε καὶ τὸν Μουφλοῦ μαζί; ἠρώτησεν ὁ Τάσσος.

— Ἐπῆρε τὸ σκυλὶ ποὺ ἀγόρασε, ἀπήντησεν ὁ θυρωρὸς τοῦ ξενοδοχείου. Τί ζῷον! Δὲν ἔπαυσε στιγμὴν νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ ὑλακτῇ. Ἔσχισε μὲ τὰ νύχια τὴν πόρτα. Ἦτο σὰν τρελλό!

Ὁ καϊμένος ὁ Μουφλοῦ! Ὁ Τάσσος ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του ἀκόμη βαρυτέραν ἀπὸ τὴν λύπην.

— Καὶ τί μὲ τοῦτο; τῷ εἶπε τραχέως ἡ μήτηρ του ὅταν τῇ διηγήθη τί τῳ εἶπαν. Εἶνε σκυλί, εἶνε σκυλί. Θὰ τρώγῃ καλλίτερα ἀπ' ἐδῶ. Σὲ ὀκτὼ ἡμέρας θὰ τα ἔχῃ ὅλα λησμονήσῃ.

Ὁ Τάσσος ὅμως ἐφοβεῖτο πολὺ μήπως ὁ Μουφλοῦ δὲν τους λησμονήσῃ. Ὁ ἰατρὸς ἤρχετο τακτικῶς δὶς τῆς ἡμέρας εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Λόλου. Ἀκαταπαύστως ἔβρεχαν μὲ κρύα πανιὰ τὴν καίουσαν κεφαλὴν τοῦ παιδίου ἢ ἔθετον ἐπ' αὐτῆς πάγον. Ὁ Λόλος τὸν περισσότερον καιρὸν ἔμενεν ἀκίνητος καὶ ἀναίσθητος ὡς βλάξ. Ἐνίοτε ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς, ἤρχιζε νὰ κλαίῃ καὶ ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ Μουφλοῦ.

— Δὲν μπορεῖτε νὰ του δώσετε αὐτὸ ποῦ ζητεῖ; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός. Αὐτὸ θὰ τον καταπραύνῃ.

Ἀλλ' αὐτὸ ἦτο ἀδύνατον, καὶ ἡ πτωχὴ μήτηρ ἐσκέπασε μὲ τὴν ποδιὰ τὴν κεφαλὴν ἀπαρηγόρητος διὰ τὸ σφάλμα της.

— Τοὐλάχιστον σὺ δὲν θὰ πᾷς εἰς τὸν στρατόν, ἔλεγεν εἰς τὸν Τάσσον.

Προσεκολλᾶτο εἰς αὐτὴν τὴν ἰδέαν διὰ νὰ παρηγορηθῇ

— Θὰ πληρώσωμεν τὸν Γουΐδον, διὰ νὰ σε ἀντικαταστήσῃ. Τί εἶνε ἐπὶ τέλους ἡ ζωὴ ἑνὸς σκύλου!

— Καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Λόλου; ἀπήντα περίλυπος ὁ Τάσσος. Ὄχι, μητέρα, εἶνε κακὸν νὰ θέλῃ κανεὶς ν' ἀλλάξῃ τὴν τύχην του. Ἐτράβηξα κακὸν ἀριθμόν, ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσω. Ὁ Θεὸς θὰ τα ἐδιώρθωνε ὅλα.

— Ὁ Θεὸς μοῦ ἔστειλε ἕνα ξένον, ἡ Παναγία τον ἔστειλε εἰς τὸν δρόμον μας διὰ νὰ μας βοηθήσῃ. Ἐπὶ τέλους ἕνα σκύλο ἐχάσαμεν!

— Καὶ ὁ Λόλος; εἶπε διὰ χαμηλῆς φωνῆς ὁ Τάσσος.

— Ὁ Λόλος ἦτο πάντοτε ἕνα ἀνόητο παιδί, εἶπεν ἡ μήτηρ χύνουσα ἀπὸ τὸν θυμόν της τὴν σούπαν ἐπὶ τῶν ἀνημμένων ἀνθράκων. Δὲν ἔχει τὸν νοῦν του παρὰ εἰς τὸ σκυλὶ καὶ εἰς τὰ ἄνθη. Ἐγὼ μὲ τὰς περιποιήσεις μου τὸν ἐκακόμαθα.

Καὶ δακρύουσα ἡ πτωχὴ γυνὴ ἐφύσα τόσον φρενητιωδῶς τὰ κάρβουνα, ὥστε τὸ φυσητήριον ἐπυρπολήθη καὶ θὰ της ἔκαιε τὴν χεῖρα ἂν ὁ Τάσσος δὲν ἦτο ἐκεῖ.

— Εἶσαι τὸ στήριγμά μου καὶ ἡ παρηγορία μου, τῷ εἶπεν ἐκείνη κλαίουσα. Τί θὰ ἔκαμεν ἄλλος εἰς τὴν θέσιν μου;

Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν ἰάτρευον τὸν Λόλον.

Αἱ ἡμέραι καὶ αἱ ἑβδομάδες παρήρχοντο καὶ ὁ πτωχὸς μικρὸς ἀσθενὴς εὑρίσκετο πάντοτε εἰς κίνδυνον. Τὸ στενὸν δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο κλεισμένος μαζὶ μὲ τοὺς τρεῖς ἄλλους ἀδελφούς του, δὲν ἦτο καθόλου ὑγιεινὸν διὰ παιδίον προσβεβλημένον ἐκ μηνιγγίτιδος. Ὁ Τάσσος ἐπήγαινε περίλυπος εἰς τὴν ἐργα-

σίαν του. Οἱ ἀγροὶ ἤρχιζον νὰ στολίζωνται μὲ τὰ χρώματα τοῦ φθινοπώρου καὶ ἐκεῖνος ἐσκέπτετο ὅτι ὁ Λόλος δὲν θὰ ἔβλεπεν ἄλλην ἄνοιξιν.

Ἀληθῶς ἐκεῖνος δὲν ἔπταιε καθόλου διὰ τὴν πώλησιν τοῦ Μουφλοῦ. Ἀλλά το εἶχε βάρος εἰς τὴν καρδίαν του διότι χάριν αὐτοῦ ἐπωλήθη ὁ κύων.

Ἦτο μεγάλη εὐτυχία βεβαίως δι' αὐτὸν νὰ ἤξευρεν ὅτι δὲν θὰ ὑπηρετήσῃ στρατιώτης διὰ ἀρκετὸν καιρὸν τοὐλάχιστον, ὅτι θὰ εὕρισκε μετ' ὀλίγον περισσότερα χρήματα, καὶ ὅτι θὰ ἔμενε πλησίον τῆς οἰκογενείας του.

Ἀλλὰ ὁ Λόλος! ὁ Μουφλοῦ! Τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἰδική του εὐτυχία ἐπληρώθη διὰ τῆς ζωῆς τῶν δύο τούτων πλασμάτων.

Καὶ ποῦ ἦτο ὁ καϊμένος ὁ Μουφλοῦ;

Ὁ Μουφλοῦ εἶχεν ἀναχωρήσῃ μὲ μίαν ἀπὸ τὰς ἁμαξοστοιχίας αἱ ὁποῖαι τρέχουσι τόσον ταχέως, κάμνουν δὲ τόσον θόρυβον, ἐκπέμπουν τόσον ἀγρίας κραυγάς, ὥστε μόνη ἡ θέα των ἐπροξένει σκοτοδινίασιν εἰς τὸν Τάσσον ὅταν τας ἔβλεπε νὰ διέρχωνται διὰ τῶν ἀγρῶν.

— Ἐὰν ἠμποροῦσε νὰ ἰδῇ τὸν σκύλον που τόσον θέλει νὰ ἰδῇ, ἴσως θὰ τον ἐσώζαμεν, εἶπε μίαν ἡμέραν ὁ ἰατρός, ὅστις ὄρθιος ἔμπροσθεν τῆς κλίνης παρετήρει τὸν Λόλον σοβαρῶς.

Ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον. Κανεὶς δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ εὕρῃ τὸν Μουφλοῦ.

Ἦτο ἴσως εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς Ἀγγλίαν, εἰς τὴν Ρωσσίαν, εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ποῖος ἤξευρεν. Ἴσως εἶνε νεκρὸς τόρα ὁ Μουφλοῦ.

Ἡ πτωχὴ μήτηρ ἀκούουσα τοὺς λόγους τοῦ ἰατροῦ ἐπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ παρετήρει τὰ τρκπεζογραμμάτια τὰ ὁποῖα ἄλλοτε τῆς ἐφαίνοντο ἄγγελοι σωτηρίας.

— Γεννήματα τοῦ Σατανᾶ! ἔλεγε, διὰ τί μὲ ἐβάλατε εἰς τὸν πειρασμόν! Διὰ σᾶς ἐπώλησα τὸ μικρὸν ἀθῶον ζῷον καὶ τόρα πεθαίνῃ τὸ παιδί μου.

Ἡ μήτηρ θὰ ἔδιδε βεβαίως τόρα ὀπίσω τὰ χρήματα, θὰ παρεδέχετο νὰ μὴ λάβῃ ποτὲ οὔτε φράγκον εἰς τὰς χεῖράς της διὰ νὰ τῆς ἀποδοθῇ ὁ Μουφλοῦ καὶ νὰ σωθῇ τὸ τέκνον της.

Πολλοὶ μῆνες παρῆλθον καὶ ὁ Λόλος ἦτο πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ξυρισμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοιγμένους ἄνευ ἐκφράσεως.

Ἔζη μὲ ὀλίγον γάλα καὶ λεμονάδαν, ὅταν ἤνοιγε δὲ τὸ στόμα, ἀνέκραζε «Μουφλοῦ! Μουφλοῦ! Ποῦ εἶνε ὁ Μουφλοῦ;» Ἔπειτα ἔμενε ἡμέρας ὁλοκλήρους εἰς εἶδος τι νάρκης καὶ ἀναισθησίας.

Οἱ γειτονες τὸν συνεπόνουν πολύ, τοῦ ἔφερον καρπούς καὶ ἄλλα μικρὰ δῶρα καὶ ἐκάθηντο ὥρας ὁλοκλήρους πλησίον του. Ὁ ἰατρὸς ἐπὶ τέλους τῆς εἶπεν ὅτι ὁ Λόλος θὰ ἀπέθνησκε. Μόνον ὁ Μουφλοῦ θὰ ἐδύνατο ἴσως νὰ τον σώσῃ, διότι ἡ ἰδέα αὕτη εἶχεν ἐπέλθῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, ἡ ἰδέα τῆς στερήσεως τοῦ Μουφλοῦ. Ἀλλὰ τὸν Μουφλοῦ τὸν εἶχον πωλήσῃ.

—Ναί, τὸν ἐπώλησα! ἔλεγεν ἡ δυστυχὴς μήτηρ καὶ ἡ τύψις τοῦ συνειδότος τὴν ἔκαμνε νὰ χύνῃ ποταμοὺς δακρύων.

Ἐπὶ τέλους ἡ τελευταία ὥρα τοῦ Λόλου ἔφθασε. Περὶ τὴν δείλην ὁ ἱερεὺς ἐξῆλθε τῆς μεγάλης θύρας τῆς ἐκκλησίας φέρων τὴν θείαν Μετάληψιν. Διῆλθεν ἔμπροσθεν τῶν κλαιόντων παιδίων, ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ Λόλου.

Τὸ παιδίον ἦτο ἀναίσθητον, ὁ δὲ ἱερεὺς ἔμενε περίλυπος μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλήν, παρακαλῶν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς μικροῦ.

Αἴφνης ἤκουσαν ἐλαφρὸν βῆμα ἐπὶ τῆς κλίμακος. Ὁ Μουφλοῦ κατερρυπωμένος ὑπὸ κόνεως καὶ βορβόρου διῆλθε ταχέως τὸ δωμάτιον ἐν μέσῳ τῶν κλαιόντων καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ Λόλου.

Τὸ παιδίον ἤνοιξε τὰ βαρέα βλέφαρά του καὶ ἀκτὶς φωτὸς ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. «Μουφλοῦ»! ἐψιθύρισεν ἀσθενῶς. Ὁ κύων συνεσπειρώθη πλησίον του καὶ ἔλειχε τὰς ἰσχνὰς παρειάς του διὰ τῆς γλώσσης του.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ἐκ τῶν τῆς Ouida

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 58.]

Ὁ Μίδας διετύπωσε τὴν ἄφρονα αὐτὴν εὐχήν, διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη συνετισθῇ τελείως ἐκ τῆς σκληρᾶς τιμωρίας τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος. καὶ εἶχε μὲν διορθωθῇ ἀπὸ τὴν ὁλεθρίαν ὑπερηφάνειαν, ἀλλ' ἦτο ἀκόμη ἄπληστος χρυσοῦ καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων, νομίζων ὅτι δὲν ὑπῆρχε διὰ θνητὸν μεγαλητέρα εὐτυχία ἀπὸ τὸν ἄπειρον πλοῦτον.

Ὁ Βάκχος ἐμειδίασε. Βεβαίως ἐνόει (διότι τίποτε δὲν διαφεύγει τὴν ὀξεῖαν ἀντίληψιν ἑνὸς θεοῦ) ὅτι ἡ δύναμις νὰ μεταβάλλῃ καθ' ἅπτι εἰς χρυσὸν θὰ ἐπροξένει πολλὰς θλίψεις εἰς τὸν Μίδαν· ἀλλ' ἦτο δεσμευμένος ὑπὸ τοῦ ὅρκου του. Ἄλλως τε δὲ ἤξευρεν ὅτι ἠμποροῦσε νὰ διορθώσῃ ὅ,τι κακὸν θὰ ἔκαμνεν ὁ ἴδιος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν Μίδαν, ὁ ὁποῖος ἐναγωνίως περιέμενε τὴν ἀπάντησίν του :

«Ὅ,τι μοῦ ζητεῖς θὰ σου γίνῃ, βασιλεῦ! Αὔριον, μόλις τὰ χρυσᾶ βέλη τοῦ Ἡλίου ἀρχίσουν νὰ νικῶσι τὰ σκότη τῆς Νυκτός, ἓν ἐξ αὐτῶν θὰ σ' ἐγγίσῃ καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης κάθε ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον θὰ ψαύῃ ἡ χεὶρ σου ἢ τὸ σῶμά σου, θὰ μεταβάλλεται ἀμέσως εἰς χρυσόν.... Ἀλλ' ἄκουσε τί θὰ σου εἴπω· πρέπει νὰναχωρήσω μὲ τὴν ἀκολουθίαν μου ἄνευ ἀναβολῆς. Θὰπέλθω εἰς μέρη ἀφιλόξενα, ὅπου τὸ ἔδαφος εἶνε δύσβατον καὶ ἀνώμαλον, αἱ δὲ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων σκληραί, ὡς οἱ λίθοι τοῦ τόπου των. Δὲν ἠμπορῶ νὰ πάρω μαζί μου τὸν τροφόν μου, τὸν σεβαστόν Σιληνόν, διότι εἶνε πλέον γέρων καὶ θὰ ὑπέφερε πολὺ εἰς τὴν κοπιώδη αὐτὴν ἐκδρομήν. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ τον κρατήσῃς εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ νὰ τον περιποιηθῇς ὅπως τοῦ ἀξίζει. Μετ' ὀλίγον θὰ ἐπιστρέψω ἀπὸ τὴν ἀγρίαν ἐκείνην χώραν καὶ τότε ὁ Σιληνὸς θὰ με ἀκολουθήσῃ ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν πλουσίαν Ἑλλάδα, τὴν γόνιμον εἰς ἡδυγεύστους σταφυλάς.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ θεὸς ἐπλησίασε τὸν γέροντα Σιληνὸν καὶ τον ἐκράτησεν ἐπὶ μακρὸν ἐνηγκαλισμένον, ψιθυρίσας παρὰ τὸ οὖς του λόγους ἀκαταλήπτους. Κατόπιν ἀνεχώρησε καὶ μετ' ὀλίγον ὁ θόρυβος τῶν ἁσμάτων καὶ τῶν φαιδρῶν χορῶν τῆς θείας συνοδείας ἐμακρύνθη καὶ ἐχάθη ἀνεπαισθήτως.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης αἱ πρὸ τοῦ παλατίου τοῦ Μίδα πηγαὶ ἤρχισαν νὰναβλύζουν ἀντὶ ὕδατος καὶ μέλιτος, κρουνοὺς οἴνου ἀρωματώδους. Πέριξ δὲ τῶν δρυῶν καὶ τῶν πτελεῶν τοῦ βασιλικοῦ κήπου, ἀνεῖρπεν ἡ ἄμπελος ἡ λαμπρὰ καὶ συνέπλεκε τοὺς κλώνους της, τοὺς βεβαρυμένους ἀπὸ τὰς χρυσοειδεῖς ἢ μελανὰς βότρεις, μετὰ τῶν πρασίνων κλάδων τῶν δένδρων.

Τὸ ἑσπέρας ὁ Μίδας ὡδήγησε τὸν Σιληνὸν εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ του τράπεζαν. Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ὄρεξιν νὰ φάγῃ ἀπὸ τὴν χαράν του, συλλογιζόμενος ὅτι τὴν ἐπαύριον θὰ ἠμποροῦσε νὰ μεταβάλλῃ εἰς χρυσὸν ὅ,τι ἤθελεν.

Ὁ Σιληνὸς κουρασμένος ὑπῆγε μετ' ὀλίγον νὰ κοιμηθῇ. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατεκλίθη ὅπως ὁ ξένος του, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσε νὰ εὕρῃ ὕπνον. Ἐσυλλογίζετο τὸν χρυσὸν καὶ δὲν ἐνεθυμεῖτο τὴν ἄλλην ἐκείνην νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμοίως ἔμεινεν ἄγρυπνος, πλήρης ἀγωνίας ἐκ τῆς σκληρᾶς τιμωρίας, τὴν ὁποίαν ἐπέβαλεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν ὑπεροψίαν του. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν Δύσιν καὶ κουρασμένος βυθίζει τὴν κόμην εἰς τὸν βαθὺν Ὠκεανόν, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν, ἀφ' οὗ διατρέξῃ τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τῆς ἱερᾶς Νυκτός, ἐξέρχεται ὁ θεὸς τὴν πρωΐαν ἐκ τῆς ἀνατολῆς καὶ ἀρχίζει νὰ ὑψοῦται εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ βασιλεύς, ἀπαρηγόρητος διὰ τὰ γαϊδουρινά του αὐτιά, εἶχε μείνῃ ἄϋπνος, στενάζων καὶ θρηνῶν, ὡς γυνὴ χήρα ἡ ὁποία ἔχασε τὸν μονογενῆ της υἱόν, τὸ καύχημα καὶ τὸ στήριγμα τοῦ γήρατός της. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἀπεναντίας ἡ χαρὰ ἀπεδίωκε τὸν εὐεργετικὸν ὕπνον μακρὰν τῶν βλεφάρων του. Ὁ ἀνόητος! Δὲν ἤξευρεν ὅτι ἡ ὑπερτάτη τῶν θεῶν δικαιοσύνη θὰ ἐτιμώρει καὶ τὴν ἀπληστίαν του, ὅπως εἶχε τιμωρήσῃ καὶ τὴν ματαιοδοξίαν του. . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΜΙΔΑ ΕΚΠΛΗΡΟΥΤΑΙ. — ΑΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΠΟΘΝΗΣΚΟΝΤΟΣ ΕΚ ΠΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΨΗΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ.— Η ΛΥΠΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΤΟΥ.—Ο ΣΙΛΗΝΟΣ ΔΙΗΓΗΤΑΙ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΤΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Μόλις αἱ πρῶαι ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου ἀνεφάνησαν ἐξ Ἀνατολῆς, ὁ Μίδας ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς μαλθακῆς κλίνης του. Διὰ τοῦ ἡμιανοίκτου παραθύρου αἱ ἀκτῖνες εἰσήρχοντο εἰς τὸ δωμάτιον ἀπειροπληθεῖς, ἀπαστράπτουσαι ὡς στρατιῶται ἐνδεδυμένοι τὰς χρυσᾶς πανοπλίας των οἱ ὁποῖοι ὁρμῶσιν εἰς πόλιν ἁλωθεῖσαν.

Ὡς προτείνει τὰ στήθη του γενναῖος πολεμιστὴς ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν βελῶν, καὶ προσβαλλόμενος πανταχόθεν δὲν αἰσθάνεται τὰς πληγάς του συλλογιζόμενος ὅτι μάχεται χάριν συζύγου ποθητῆς καὶ τέκνων προσφιλῶν, ὁ δὲ πρὸς τὴν δόξαν ἔρως του τὸν συγκρατεῖ καὶ τὸν κάμνει νὰ ἀψηφῇ τὰ βέλη καὶ τὰ ἀκόντια ἅτινα βυθίζονται εἰς τὸν θώρακά του καὶ φθάνουν μέχρι τῆς καρδίας του: τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Μίδας ἐξετίθετο ὁλόκληρος εἰς τὰ φωτεινὰ βέλη τοῦ Ἡλίου.

Πλήρης ἐλπίδος ὁ βασιλεὺς ἤγγισε τὸ μαλακὸν δέρμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνεπαύετο καθ'ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἀμέσως τὸ δέρμα ἐξηράνθη καὶ ἔλαβε χρῶμα χρυσοῦν καὶ ἔγινεν ἀπαράλλακτον μὲ τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο Χρυσοῦν δέρας, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀργοναῦται ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ἐπῆγαν νὰ κατακτήσουν εἰς τὴν Κολχίδα διὰ μυρίων κόπων καὶ κινδύνων.

Ἐννοήσας τότε ὁ Μίδας ὅτι ἡ εὐχή του εἰσηκούσθη καὶ ὅτι ὁ θεὸς δὲν τὸν ἠπάτησε μὲ ὑποσχέσεις ψευδεῖς, δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἄπειρον χαράν του. Ἐπήδα ὡς νεαρὸν ἐρίφιον, ἔπιπτε χαμαί, καὶ μόλις αἱ χεῖρες του καὶ τὰ γόνατά του ἤγγιζον τὸ δάπεδον, ὅλον κατεσκευασμένον ἐκ ξύλων δρυὸς στερρεῶν, καὶ ἀμέσως μετεβάλλετο εἰς χρυσὸν ἀμιγῆ. Αἱ ἱματιοθῆκαι, τὰ ἔπιπλα, τὰ ἐπιστρώματα, ὅλα μετεβλήθησαν ἀμέσως εἰς χρυσόν. Ὥρμησεν ἔξω τοῦ δωματίου του· τὸ κλεῖθρον καὶ τὸ μῆλον τῆς θύρας ἔγιναν ἀμέσως χρυσᾶ. Ἐν τῇ μεγάλῃ σπουδῇ του πίπτει ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος· παντοῦ ὁποῦ ἐγγίζουν αἱ χεῖρες του τὸ ξύλον μεταβάλλεται εἰς χρυσόν. Μεθυσμένος ἐξ εὐτυχίας δὲν σκέπτεται ποσῶς τοὺς μώλωπας τοὺς ὁποίους ἔκαμε πίπτων, δὲν παρατηρεῖ ὅτι τὰ ἐνδύματά του ὅπου ἤγγισαν αἱ χεῖρες του μεταβάλλονται εἰς ζώνας χρυσοῦ αἱ ὁποῖαι τὸν περιβάλλουν καὶ τὸν βαρύνουν καὶ τὸν βασανίζουν.

Παρόμοιος μὲ θνητὸν τοῦ ὁποίου ἀφήρεσαν τὰς φρένας οἱ θεοί, τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ περιχαρής, ἐν μέσῳ τῶν πλουσίων παραδείσων του. Πιστὸς κύων ὁρμᾷ εἰς ἀπάντησίν του ἀφίνων εὐθύμους ὑλακάς· λαμβάνει ἕνα χάλικα καὶ τὸν ῥίπτει χάριν παιδιᾶς κατὰ τοῦ κυνός· χάλιξ χρυσοῦς κτυπᾷ τὸ ζῷον. Ἐντρεπόμενος διὰ τὸ ὀργίλον του κίνημα ὁ Μίδας, θωπεύει τὸν κῦνα διὰ τῆς χειρός, καὶ ἀμέσως χρυσοῦς κύων ὡς ἄγαλμα μένει ἀκίνητος ἐκεῖ διὰ παντὸς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου.

Ὁ βασιλεὺς ἐντοσούτῳ ἐξακολουθεῖ τὴν τρελλὴν πορείαν του. Ἰδοὺ αὐτὸς τώρα ἐν μέσῳ ὁλοκλήρων ἀγρῶν ἐξ ἀνθέων. Ὡς βλέπει τις τὰ κρῖνα τὰ ἀπαστράπτοντα ἐκ τῆς λευκότητος νὰ μαραίνωνται, νὰ ὠχριῶσι, νὰ ξηραίνωνται ἅμα καταπατήσῃ τις τὴν ῥίζαν των· ὡς βλέπει τις τοὺς ἐρυθροὺς μήκωνας μετὰ βροχὴν καταιγίδος νὰ κλίνουν βαρέα ἐκ τοῦ ὕδατος τὰ πέταλα: τοιουτοτρόπως μετὰ τὴν πάροδον τοῦ Μίδα ὅλα τὰ ἄνθη τοῦ κήπου ἀπώλεσαν τὴν χάριν καὶ τὴν ζωηρότητά των. Ὅλα τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα ἄνθη ἄκαμπτα, μονότονα, σκληρά, ἄνευ ἀρωμάτων καὶ κάλλους ἐφόβιζον τὰς πεταλούδας αἵτινες περιίπταντο χωρὶς νὰ γνωρίζουν ποῦ νὰ καθήσωσιν. Ὁ λαμπρὸς νάρκισσος καὶ τὸ μύρτον καὶ τὸ ῥόδον τὸ σεμνὸν καὶ τὰ ἴα καὶ οἱ ἴασμοι ἐκιτρίνισαν ἀμέσως. Ἐπὶ τῆς χρυσῆς χλόης οἱ ὑδροπέπονες ἐπεδείκνυον τοὺς χρυσοῦς ὄγκους των καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῶν ῥυάκων τὰ φύλλα τῶν λεύκων ἀπήστραπτον χρυσᾶ. Ἐπὶ τῶν δένδρων τὰ μῆλα καὶ τὰ ἀπίδια καὶ τὰ σῦκα μετεβλήθησαν εἰς χρυσοῦς καρποὺς ἀγεύστους, ἀχρήστους πλέον πρὸς δρόσισιν καὶ χορτασμὸν τῶν ὅσοι ἐπείνων ἢ ἐδίψων

Ποτὲ θύελλα διελθοῦσα διὰ τῶν βασιλικῶν κήπων δὲν θὰ ἐπροξένει τοιαύτην καταστροφήν.

Παντοῦ ὅθεν ὁ Μίδας διήρχετο τὰ ὄσπρια, οἱ καρποί, τὰ ἄνθη ἐπενδύοντο μὲ χρυσοῦν σάβανον.

Ἀλλὰ τί τὸν μέλει τὸν ἔκφρονα βασιλέα! Ἐντοσούτῳ καταβληθεὶς ἐκ τῆς κοπώσεως ἐξαπλοῦται ἐπὶ τάπητος δροσεροῦ χλόης, πλησίον καθαρᾶς πηγῆς. Ἀλλ' ἡ χλόη μεταβάλλεται ἀμέσως εἰς χρυσὸν καὶ τὰ μέλη τοῦ βασιλέως πληγοῦνται· δὲν δίδει ὅμως προσοχὴν οὐδεμίαν καὶ διέρχεται ἐκεῖ τὴν ἡμέραν του ὁλόκληρον θαυμάζων ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὡς δώρημα θεῖον. Ὅταν τὰ σκότη τῆς νυκτὸς ἤρχισαν ν'ἁπλοῦνται ἐπὶ τῆς πόλεως ὅλης, κουρασμένος καὶ πεινάλεος ἐπέστρεψε μετὰ λύπης εἰς τὰ ἀνάκτορά του πρὸς ἀπόλαυσιν τραπέζης πολυτελοῦς καὶ ποικίλης.

Ἤδη ὁ Σιληνὸς καὶ οἱ συνδαιτυμόνες καθισμένοι περὶ τὴν τράπεζαν ἔπινον οἶνους ἀφρίζοντας καὶ ἐχόρταινον μὲ σάρκας καλῶς ἑψημένας. Ὁ βασιλεὺς κάθηται καὶ ζητεῖ ποτήριον, τὸ λαμβάνει πλῆρες ἡδυτάτου ποτοῦ καὶ τὸ φέρει εἰς τὰ διψασμένα χείλη του: ἀλλὰ ρευστὸς χρυσὸς καίει τὸν ξηρὸν λάρυγγά του. Εἰς τὸν θυμόν του ὁ βασιλεὺς κτυπᾷ τὸν δοῦλον οἰνοχόον καὶ ἀμέσως ὁ δοῦλος μεταβάλλεται εἰς ἄγαλμα χρυσοῦν ὅμοιον μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα βαστάζουν εἰς τὰς γωνίας τῆς αἰθούσης τὰς δᾷδας πρὸς φωτισμὸν τοῦ συμποσίου. . . . Ὁ Μίδας ἁρπάζει τότε τεμάχιον ὀρεκτικοῦ ἄρτου: ὁ ἄρτος σκληρύνεται εἰς τὰς χεῖράς του καὶ τεμάχιον χρυσοῦ δάκνεται ὑπὸ τῶν ὀδόντων οἵτινες δὲν δύνανται νὰ το κόψουν. Ἡ μάχαιρα ἡ μᾶλλον κοπτερὰ καὶ ὀξεῖα δὲν δύναται νὰ διαμελίσῃ τὰ κρέατα μεταβληθέντα εἰς χρυσοῦς ὄγκους ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως.

Οἱ συνδαιτυμόνες συνειθισμένοι εἰς τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα πρό τινος καιροῦ διεδέχοντο ἄλληλα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Μίδα, δὲν ἐτόλμων νὰ ἐκπληχθῶσι καὶ ἐξηκολούθουν νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν κατὰ τὸ σύνηθες, διότι ἐφοβοῦντο μήπως ἡ τιμωρία τῶν θεῶν ἐπέπιπτε καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐὰν ἐφαίνοντο ὅτι προσεῖχον εἰς τὴν ἀθλιότητα τοῦ βασιλέως. Ὁ Σιληνὸς εὔθυμος ἐκένωνεν εὐάριθμα ποτήρια, ἐπαινῶν μετὰ κραυγῶν χαρᾶς τὰ θαυμάσια φαγητά.

Μανιώδης ὁ Μίδας ἐγκατέλειψε χωρὶς λέξιν νὰ ἐκστομίσῃ τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου καὶ διηυθύνθη εἰς τὸν κοιτῶνά του ἐξαπλωθεὶς εἰς τὴν σκληρὰν κλίνην του τὴν χρυσῆν. Καὶ ὅλην τὴν νύκτα ὁ ὕπνος δὲν τὸν ἐπεσκέφθη· τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν βυθισμένος εἰς λύπην βαθεῖαν ἔμεινεν ἐξηπλωμένος ἐκεῖ, χύνων πύρινα δάκρυα. Ἀλλ' ἡ πεῖνα καὶ ἡ δίψα τὸν κατεβασάνιζον, καὶ ὅταν τὴν ἑσπέραν ἤκουσε τὸ εὔθυμον ᾆσμα τοῦ Σιληνοῦ καὶ ἡ ὀσμὴ τῶν κρεάτων ἔφθασε μέχρι τοῦ δωματίου του, ἀδυνατῶν πλέον νὰ κρατηθῇ ἐπὶ τῆς κλίνης του ὥρμησεν ἔξω τοῦ θαλάμου καὶ ἦλθεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν συνδαιτυμόνων, οἵτινες ἀπήλαυον ἐν ἀφροντισίᾳ τῶν ἡδονῶν τοῦ συμποσίου: Ἀνύψωσε τότε τὴν φωνὴν καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Σιληνὸν εἶπε:

«Ὦ! σύντροφε θεοῦ φοβεροῦ, σὺ τὸν ὁποῖον ὡς ξένον ἐδέχθην εἰς τὸν οἶκόν μου, σεβαστὲ Σιληνέ, ἰδὲ εἰς ποῖον βαθμὸν ἀθλιότητος μὲ ἔρριψε τὸ σφάλμα μου! Παράδοξος δυστυχία μὲ μαστίζει: εἶμαι ὁ πλουσιώτερος τῶν θνητῶν καὶ ὁ μᾶλλον πτωχὸς συγχρόνως τῶν δούλων· διότι καὶ ὁ πτωχότερος ἀκόμη καθηται τὴν ἑσπέραν, μετὰ ὁλόκληρον ἡμέραν ἐργασίας, ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης του καὶ δύναται νὰ φάγῃ τὰ χονδροειδῆ φαγητά του καὶ νὰ κορέσῃ τὴν δίψαν του πλησίον ἑνὸς ῥυάκος. . . Ὦ! ἐὰν ἐδυνάμην νὰ παραιτήσω τὰ φοβερὰ ταῦτα πλούτη! . . . Τὸ δῶρον αὐτὸ τὸ θεῖον, τὸ ὁποῖον τόσον ἐπεθύμησα, τὸ ἀποστρέφομαι τώρα καὶ τὸ μισῶ! . . . Ποῖος ἐκ τῶν ἀθανάτων δύναται, τώρα ὅτε ὁ Βάκχος ἔφυγεν εἰς μεμακρυσμένας χώρας (καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ εἶμαι νεκρὸς ἐκ τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης), ποῖος ἐκ τῶν ἀθανάτων δύναται ἀντὶ ὅλου αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ νὰ μου δωρήσῃ ὀλίγον ὕδωρ θολόν, ὀλίγην τροφὴν ἀκάθαρτον, λασπώδη, ἐξ ἐκείνης τὴν ὁποίαν τρώγουν οἱ χοῖροι!»

Καὶ ὁ Μίδας ἔχυνεν ἄφθονα δάκρυα, ὅταν δὲ ἔφερε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν σαρκῶν του ὅπως τὰ ἀπαλείψῃ, τότε τὰ δάκρυά του μετεβάλλοντο εἰς σταγόνας χρυσᾶς, αἱ ὁποῖαι ἔρρεον κατὰ μῆκος τῶν ἰσχνῶν σαρκῶν του ὅμοιαι μὲ δάκρυα ρητίνης τὰ ὁποῖα ῥέουν ἐκ τοῦ δένδρου τοῦ σχισθέντος ὑπὸ πελέκεως ὑλοτόμου.

Ὁ Σιληνὸς ἤκουσε τὸν Μίδαν μειδιῶν ἐλαφρῶς· ἔπειτα ἔλαβε τὸν λόγον αὐτὸς καὶ εἶπε:

«Βασιλεῦ! γνωρίζω, ὅτι σύ μου παρέχεις πλουσίαν τὴν φιλοξενίαν σου, καὶ εἶμαι πλήρης εὐνοϊκῶν αἰσθημάτων πρὸς σέ. Ἄκουσε λοιπὸν καὶ κράτησε καλῶς ἐν τῷ νῷ σου τὰς ὠφελίμους συμβουλὰς τὰς ὁποίας θὰ σοι δώσω. Τίποτε δὲν κρύπτεται ἀπὸ τὴν σκέψιν τὴν ἀπέραντον καὶ ἀπὸ τὴν ἄπειρον γνῶσιν τῶν θεῶν. Ὅταν ὁ Βάκχος ἀνεχώρησεν, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὅλα ὅσα ἔμελλον νὰ συμβοῦν, μοὶ εἶπε λόγους μυστικοὺς εἰς τὸ οὖς. Ἰδοὺ αἱ ὁδηγίαι τὰς ὁποίας ὁ θεῖος μου προστάτης μοι ἐνεπιστεύθη: «Ὅταν ὁ Μίδας ὁ ἀνόητος βασιλεὺς ἐννοήσῃ ὅλην τὴν μωρίαν τῆς εὐχῆς τὴν ὁποίαν ἔκαμε, καὶ ἀποταθῇ πρὸς σὲ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του μετανοῶν, θὰ τοῦ ἀπαντήσῃς ὡς ἑξῆς:

«Ὕπαγε, ὦ Μίδα, ἀφοῦ θέλεις νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοῦ μισητοῦ τούτου χρυσοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἀνοησία σου σὲ ἐφόρτωσε, ὕπαγε εἰς τὸν ποταμὸν ὅστις ρέει διὰ μέσον τῶν ἀπεράντων κήπων σου· ἄνελθε τὸ ρεῦμα μέχρις ὅτου εὕρῃς τὴν πηγήν του ἥτις κρύπτεται ἐντὸς σπηλαίου τινος τοῦ ὄρους· ἐκεῖ, εἰς τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκβλύζει μεθ' ὁρμῆς, θὰ προτείνῃς τὴν κεφαλήν σου εἰς τὸ ἀφρίζον νᾶμα καὶ θὰ καθαρίσῃς εἰς τὸν Πακτωλὸν καὶ τὸ σῶμά σου τὸ μιανθὲν ἐκ χρυσοῦ καὶ τὴν ψυχήν σου τὴν μιανθεῖσαν ὑπὸ ἐνόχου ἐπιθυμίας. Χύσε ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἐπὶ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἡ ἀνοησία σου μετέβαλεν εἰς χρυσόν, καὶ τὰ ἄνθη τότε καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄψυχα καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐπαναλάβωσι τὴν προτέραν δύναμιν καὶ ζωὴν ἅμα τὸ ὕδωρ αὐτὸ τὸ σωτήριον τὰ καθαρίσῃ.»

Μόλις ὁ Σιληνὸς εἶχε τελειώσῃ τοὺς λόγους του καὶ ὁ Μίδας ὥρμησεν ἔξω τῆς αἰθούσης τοῦ συμποσίου καὶ ἔλαβε μέγα ἀγγεῖον ὕδατος χρησιμεῦον πρὸς θέρμανσιν τοῦ λουτροῦ. Δὲν ἀνυσήχησε καθόλου βλέπων τὸ χάλκινον ἀγγεῖον νὰ μεταβάλλεται εἰς χρυσοῦν, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ταχέως θὰ λυτρωθῇ τοῦ φοβεροῦ τούτου δώρου. Τρέχει πρὸς τὸ ὑψηλὸν ὄρος ὑπὸ τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἡ πηγὴ τοῦ Πακτωλοῦ. Διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ χόρτον, τὸ ὁποῖον πατεῖ, τὰ ἄνθη, τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα πλησιάζει, αἱ ἀνωφέρειαι εἰς τὰς ὁποίας σύρεται ἀνερχόμενος, σκληρύνονται καὶ κιτρινίζουν. Ἐπὶ τέλους ἀκούει τὸν ροῦν τῆς πηγῆς καὶ διακρίνει κάτωθεν τοῦ βράχου τὰ νάματα τοῦ ὕδατος λαμπρὰ ἐκ τῆς ἀντανακλάσεως τῆς σελήνης. Ἐμβαπτίζεται δὶς καὶ τρὶς εἰς τὸ ὕδωρ μεθ' ἡδονῆς· ἔπειτα γεμίζει τὸ ἀγγεῖόν του τὸ χρυσοῦν, τὸ ὁποῖον ἐξερχόμενον τοῦ ὕδατος γίνεται πάλιν χαλκοῦν.

Σπεύδει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀνάκτορόν του· σταγόνες τινες χύνονται ἐκ τοῦ ἀγγείου καὶ εἰς τὸν δρόμον του δὲν γίνονται πλέον τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα χρυσᾶ. Εἰσελθὼν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του πλημμυρεῖ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ χρυσοῦν ἄγαλμα τὸ ὁποῖον γίνεται πάλιν δοῦλος οἰνοχόος. Χύνει ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς σωτηρίας ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἐπὶ τῶν ἐπίπλων του, καὶ ὅλα ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν.

Ἐφ' ὅσον διήρκεσεν ἡ νύξ, ἐφ' ὅσον οἱ ὠχροὶ ἀστέρες ἐφώτιζον μόλις τὴν κοιμωμένην γῆν, εὐδαίμων νὰ βλέπῃ τὸν ἱδρῶτα ρέοντα ἐκ τῶν κοπιασμένων μελῶν του, ὁ βασιλεὺς ἔκαμε πολλάκις τὸ ταξείδιον τὸ κουραστικὸν ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων του εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Πακτωλοῦ. Καὶ ὅταν ἡ θεία Ἠὼς ἐφάνη ἐκ τῆς Ἀνατολῆς οἱ καρποὶ ἀνέλαβον τὸ χρῶμα τῆς ζωῆς καὶ ὡρίμαζον πάλιν. Ἡ πρασίνη χλόη ἔγινε πάλιν μαλακὴ καὶ τρυφερά, τὰ ρόδα ἔλαβον τὸ λεπτὸν χρῶμα των, τὰ κρῖνα τὴν ἀπαστράπτουσαν λευκότητά των καὶ οἱ ἐρυθροὶ μήκωνες ἀνήγειρον τὴν κεφαλήν.

Ἀλλὰ τὰ νάματα εἰς τὰ ὁποῖα ἔρρεε τοῦ Πακτωλοῦ ἡ πηγὴ ἔλαβον ἀποχρώσεις λαμπροκιτρίνους καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ρεύματός των μέχρι τοῦ μέρους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐχύνοντο θορυβώδη εἰς τὴν θάλασσαν, ἐφαίνοντο ὡς ποταμὸς ἐκ ρευστοῦ χρυσοῦ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ πλημμύρα τοῦ καθαροῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο ἀενάως ἐκ τῆς πηγῆς, ἔκαμε νὰ ὠχριάσουν αἱ λάμψεις τοῦ Πακτωλοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μίδας ἐκαθαρίσθη εἰς τὴν πηγήν, ὁ ποταμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ περιέχῃ ἴχνη χρυσοῦ.

Ὁ βασιλεὺς ἐντοσούτῳ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μολονότι ἐδύνατο τώρα νὰ φάγῃ καὶ νὰ πίῃ οὔτε ἐσκέπτετο ποσῶς τὸ τοιοῦτον, διότι οὔτε ἐπείνα πλέον, οὔτε ἐδίψα. Ἂν καὶ ἡ κλίνη του κατέστη πάλιν μαλακή, καλοῦσα αὐτὸν πρὸς ὕπνον, δὲν ἐσυλλογίζετο τώρα νὰ ἐξαπλώσῃ τὸ σῶμα του τὸ κεκμηκὸς ἐνδεδυ-

μένον πλέον δι' ὑφασμάτων εὐκάμπτων καὶ ἐλαφρῶν.

Κατὰ πρώτην φορὰν ἀπησχόλουν τὸ πνεῦμά του σκέψεις σοβαραί, ὅλα τὰ μαγικὰ συμβάντα, ὅσα ἔγιναν ἀφ' ὅτου οἱ θεοὶ Ἀπόλλων καὶ Βάκχος εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν του, διήρχοντο ἀλλεπάλληλα εἰς τὸν νοῦν του. Ἠρώτα ἑαυτὸν μετ' ἀνησυχίας ὁποία τις ἦτο ἡ δύναμις τῶν θεῶν τούτων πρὸς τοὺς ὁποίους ἐν τῇ ἀσεβείᾳ του δὲν εἶχεν ἀπευθύνῃ ποτὲ ταπεινὰς προσευχὰς καὶ πλουσίας θυσίας.

Ἔμεινε τοιουτοτρόπως σκεπτόμενος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὅταν ἐπῆλθε ἡ νὺξ κατέβη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δείπνου ἔφαγε καὶ ἔπιε σιωπηλὸς καὶ βυθισμένος ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὰς σκέψεις του. Οἱ συνδαιτυμόνες ἐμιμοῦντο καὶ ἐκεῖνοι τὴν σιγὴν τοῦ βασιλέως των, καὶ δὲν ἤκουε κανεὶς καθ' ὅλην τὴν αἴθουσαν παρὰ μόνον τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς γέλωτας τοῦ Σιληνοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ ἡδύποτοι οἶνοι καὶ τὰ καρυκεύματα ἔρριπτον εἰς εὐθυμίαν.

Τότε ὁ Μίδας ἀνηγέρθη καὶ ὅλοι ἐθαύμασαν τὴν μετριοφροσύνην τὴν ἀσυνήθη καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ προσώπου του. Ἐνέπλησεν οἴνου ποτήριον πολύτιμον ἀδαμαντόστικτον, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ὁ Γόρδιος ἐσυνείθιζε νὰ γεμίζῃ ὕδατος καὶ μέλιτος ὅταν ἀπέτεινε θυσίας πρὸς τοὺς θεούς. Ὁ Σιληνὸς καὶ οἱ συνδαιτυμόνες εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ βασιλέως· οὗτος ἀνήγειρε τὸ ποτήριον καὶ εἶπε τὰ ἑξῆς διὰ φωνῆς σοβαρᾶς τὴν ὁποίαν πρώτην φορὰν ἤκουον ἀπὸ τοῦ στόματός του.

«Ὦ! θεοὶ ἀθάνατοι, σεῖς τοὺς ὁποίους ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ μου περιεφρόνησα, σεῖς τοὺς ὁποίους λατρεύω τώρα, ὅτε ἡ αὐστηρά σας δικαιοσύνη μὲ ἐτιμώρησεν ὅπως μοῦ ἔπρεπε, γενῆτε τώρα εὐνοϊκοὶ πρὸς ἐμέ. Κάμετε ὥστε ἡ ἡμέρα αὕτη τῆς μετανοίας μου νὰ εἶνε εὐτυχὴς διὰ τὸν Σιληνὸν καὶ τὸν λαόν μου καὶ ἐμέ, οἱ δὲ υἱοὶ τῶν Φρυγίων νὰ διατηροῦν αἰωνίως τὴν ἀνάμνησιν.»

Εἶπε, καὶ πλησιάσας τὸ ποτήριον εἰς τὰ χείλη ἔπιε τὸν ἀφρίζοντα οἶνον. Ὁ Σιληνὸς καὶ οἱ συνδαιτυμόνες ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του.

Ὁ Μίδας ἔλαβε πάλιν τὸν λόγον.

«Ὦ! Σιληνέ, εἶπεν, ὦ! ξένε μου προσφιλέστατε, σὺ ὅστις εἶσαι φίλος καὶ ἔμπιστος θεοῦ παντοδυνάμου, ἄκουσε εὐνοϊκῶς τὴν δέησίν μου!... Ἐὰν μέχρι τοῦδε ἤμην ἔνοχος πρὸς τοὺς θεούς, τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι δὲν τους ἐγνώριζον ἀρκετὰ ὥστε νὰ τοις ἀποδώσω τὴν λατρείαν ἡ ὁποία τοις ἀνήκει. Διηρχόμην τὰς ἡμέρας μου ἐν ἀργίᾳ καὶ τὰς ἑσπέρας μου ἀκούων ὡς ἄνθρωπος ἀμαθὴς τὰ ἐπιβλαβῆ ἄσματα τοῦ ἀθλίου ἐκείνου Μαρσύα. Ποτὲ δὲν ἐσκέφθην τοὺς θεούς.

Ἀλλὰ σήμερον ὅτε εἷς ξένος ὡς σὺ εἰσῆλθες εἰς τὴν κατοικίαν μου, εἶνε καλὸν νὰ με διδάξῃς τὰ τοιαῦτα, ἐμὲ ὅστις εἶμαι ἀμαθής. Πρέπει νὰ μου διηγηθῇς τὰς θαυμασίας περιπετείας τῶν θεῶν καὶ νὰ μου ἀπαριθμήσῃς τὰ θαύματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀνταμοίβουν τοὺς θνητοὺς οἵτινες τοὺς ὑπηρετοῦν πιστῶς, καὶ τὰς τιμωρίας τὰς ὁποίας ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς...»

Καὶ ἀμέσως ὁ Μίδας ἤρχισε νὰ ἀποτείνῃ χιλίας ἐρωτήσεις συγκεχυμένας πρὸς τὸν Σιληνόν· τὸν ἠρώτα ἀπὸ ποῦ ἤρχετο ὁ Βάκχος ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν Φρυγίαν καὶ ἀπὸ ποῖα μέρη εἶχε περάσῃ· ὁποία ἦτο ἡ δύναμις τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου Ἀπόλλωνος, ὅστις εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του ἐνδεδυμένος μὲ τὰ ἐνδύματα τῶν ὁδοιπορούντων θνητῶν, ποῖος τέλος εἶνε ὁ μέγας θεὸς Ζεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἀπέτεινε θυσίας ὁ Γόρδιος.

Ὅπως, κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ θερμὴ πνοὴ τοῦ θερινοῦ Ζεφύρου τήκει τὰς χιόνας εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, ὁ ποταμὸς ἐπὶ πολὺ χαλιναγωγούμενος ὑπὸ τῶν πάγων ῥίπτεται τώρα ἀκράτητος ἐπὶ τῶν πεδιάδων, καὶ ποίμνια καὶ δένδρα καὶ οἰκίαι παρασύρονται εἰς τὴν ὀλιγγιώδη κατάβασίν του, καὶ τίποτε δὲν δύναται νὰ τον κρατήσῃ — τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Μίδας ἀπέτεινε πλημμύραν ἐρωτήσεων. Ἐπὶ πολὺ ἐμποδισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐντροπῆς καὶ τῆς ἀναμνήσεως τῶν σφαλμάτων του, ἔλυε τώρα τὴν γλῶσσάν του ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τοῦ γενναίου ποτοῦ τὸ ὁποῖον τοῦ ἐθέρμαινε καὶ τοῦ ἐνεθάρρυνε τὴν καρδίαν. Οὕτως ἤθελεν ὁ Βάκχος· τοιοῦτον ἦτο τὸ σχέδιον τοῦ ἀθανάτου υἱοῦ τοῦ Διός. Ὁ Μίδας μετανοῶν ἐχρεώστει νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τὰ κατὰ τοὺς θεούς

διὰ νὰ ἀπονείμῃ ἔπειτα εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τὰς θυτίας αἱ ὁποῖαι τῷ ἀνῆκον.

Ἐν τοσούτῳ ὁ βασιλεὺς ἐξηκολούθει τὰς ἀναριθμήτους ἐρωτήσεις του, τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης οὕτως ὥστε ὁ Σιληνὸς οὔτε λέξιν ἐδύνατο νὰ τῷ ἀπαντήσῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ Μίδας κουρασθεὶς ἐσταμάτησεν, ἡ ἔξαψις τὴν ὁποίαν τὸ ποτὸν εἶχε προκαλέσῃ ἔπαυσε τώρα, καὶ λαβὼν πάλιν ἡσύχως τὸν λόγον ἀπετάθη τοιουτοτρόπως πρὸς τὸν Σιληνόν:

«Ὦ! ξένε μου, ἰδοὺ ἐγὼ φλυαρῶν ὡς τρελλός. Ὡς ἡ χάλαζα πίπτουσα ἀντηχεῖ ἀναριθμήτος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατὰ τὰς χειμερινὰς καταιγίδας, τοιουτοτρόπως καὶ αἱ ἐρωτήσεις μου ἠνωμέναι συρίζουν εἰς τὰ ὦτά σου. Σοῦ εἶνε ἀδύνατον τοιουτοτρόπως νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς. Διηγήσου μου μᾶλλον τὴν ἱστορίαν τοῦ θαυμαστοῦ θεοῦ τὸν ὁποῖον συνοδεύεις, εἰπέ μου πῶς ἐγεννήθη, πῶς ἀνετράφη, πῶς συνεδέθης μετ' αὐτοῦ, καὶ πῶς ἐταξειδεύσατε μαζὶ εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς ἐπισκεπτόμενοι τὰς διαφόρους κατοικίας τῶν θνητῶν.

Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἐσίγων μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τοῦ Σιληνοῦ. Τότε ὁ τελευταῖος οὗτος ἤρχισε τὴν διήγησίν του τοιουτοτρόπως:

«Ὦ! βασιλεύ! μακρὰν ἱστορίαν μοῦ ζητεῖς, ἤδη ἡ ὑγρὰ νὺξ κατέρχεται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἄστρα ἐπικαλοῦνται τὸν ὕπνον. Εἷς γέρων, ὁποῖος ἐγὼ εἶμαι, θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ εὑρίσκεται ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς μαλακῆς κλίνης του καὶ νὰ παραδίδεται μᾶλλον εἰς ἀνάπαυσιν γλυκεῖαν, παρὰ νὰ συνομιλῇ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς νέος ὅστις ἀγνοεῖ τὴν κούρασιν. Ἀλλὰ ἐπιθυμεῖς νὰ μάθῃς τὴν περίεργον, τὴν θαυμαστὴν ἱστορίαν τοῦ θεοῦ προστάτου μου, δὲν σε ἐμπνέει ἁπλῆ περιέργεια, ἀλλ' ἰσχυρὰ θέλησις ὅπως μάθῃς τὰ μυστήρια τῶν θεων καὶ καταστῇς τοιουτοτρόπως εὐάρεστος εἰς αὐτούς. Διὰ τοῦτο δὲν ἀνθίσταμαι καθόλου εἰς τὴν θέλησίν σου καὶ ἀρχίζω Σεῖς δοῦλοι, φέρετέ μου πολλὰ ποτήρια οἴνου ἐκλεκτοῦ ὅπως με συγκρατῇ καὶ με ἐνδυναμόνῃ εἰς τὴν μακρὰν διήγησίν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΚΧΟΥ.—Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.—Η ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ

Ἔζων πρὸ πολλοῦ μετὰ τῶν Σατύρων, τῶν ἀδελφῶν μου, εἰς σπήλαιόν τι τοῦ ὄρους Νύσης ὅταν μίαν ἡμέραν ὁ Ἑρμῆς, θεὸς ἰσχυρός, καὶ αἱ Νύμφαι μοῦ ἔφερον ἐν μικρὸν παιδίον.

«Ὦ! Σιληνέ, μοῦ εἶπεν ὁ Ἑρμῆς· ὁ Ζεὺς ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν ἀνθρώπων, μὲ διέταξε νὰ σου ἐμπιστευθῶ τὸ παιδίον τοῦτο ὅπως το ἀναθρέψῃς. Τὸ παιδίον τοῦτο εἶνε θεός, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου περιφήμου βασιλέως τῶν Θηβῶν. — Ὀνομάζεται Βάκχος καὶ θὰ εἶνε σεβαστὸς μεταξὺ τῶν ἀθανάτων. Δὲν δύναμαι νὰ σοῦ εἴπω πῶς ἡ μήτηρ του ἀπέθανε προώρως. Εἰς τὴν θλιβερὰν ταύτην ἀνάμνησιν ἡ καρδία μου ἔντρομος ὀπισθοχωρεῖ καὶ τρέμει. Μάθε μόνον ὅτι ὁ Ζεὺς θὰ σε ἀνταμείψῃ ἐὰν καταστῇς καλὸς τροφὸς τοῦ θείου τούτου παιδίου καὶ φανῇς περιποιητικὸς καὶ ἀγαθὸς πρὸς αὐτό.»

Ἀφοῦ ὡμίλησε τοιουτοτρόπως ὁ Ἑρμῆς ἐξηφανίσθη, καὶ το μικρὸν παιδίον τὸ ὁποῖον ἔκλαιεν ἔμεινε εἰς τὸ μέσον τοῦ σπηλαίου μου ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ θαυμασίως ἐξειργασμένου λίκνου του.

Αἱ Νύμφαι αἱ τροφοί του, καθησύχασαν ταχέως τὸν θεὸν ὅστις ἀπεκοιμήθη. Ἤδη τὸ σπήλαιον ὅλον περιεστρώθη ἐκ τῶν κλάδων ἐκείνων τῆς ἀμπέλου, τοὺς ὁποίους κανεὶς ἀκόμη θνητὸς δὲν ἐγνώριζε καὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατάμεστοι ἐκ τῶν ἡδυτάτων ἐκείνων καρπῶν οἱ ὁποῖοι μας δίδουν τὸν ἀκόμη ἡδύτερον οἶνον.

Πλήρης θαυμασμοῦ εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀνηκούστου τούτου θαύματος ἔπεσα πρηνὴς καὶ ἐδόξασα τὸν πανίσχυρον Δία. . . . Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ Βάκχος ἐμεγάλωνεν ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Νύσης, τοῦ ὄρους τοῦ θαυμαστοῦ μὲ τὰς χιλίας του πηγὰς καὶ τὰ βαθύσκια δάση, κοιμώμενος τὴν νύκτα εἰς τὸ βαθὺ σπήλαιον.

Βεβαίως κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν τούτων πολλαὶ ἡμέραι δυσάρεστοι καὶ κοπιώδεις μὲ ἐταλαιπώρησαν. Ἐνθυμεῖσαι, ὦ Βάκχε!... ὅταν αἱ Νύμφαι ἔπαυσαν νὰ σε θηλάζουν καὶ ἐδέησε νὰ σε διατρέφω ἐγώ, διότι σε ἠγάπων ὡς τέκνον μου; Καὶ σύ με ἠγάπας μολονότι ἦσο ἀκόμη παιδίον ἀσθενές. Δὲν ἤθελες νὰ καθήσῃς εἰς τὰ γεύματα, οὔτε νὰ φάγῃς εἰς τὸ ἀμπελόστρωτον σπήλαιον ἂν δὲν σε ἔλαμβανα ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ πολλάκις ἔχυνες ἐπὶ τῶν φορεμάτων μου τὸν οἶνον καὶ τὰ φαγητὰ

τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελες, καθὼς κάμνουν ὅλα τὰ θηλάζοντα παιδία ὅταν πλέον χορτάσουν. Ἐκοπίασα πολὺ καὶ ἐταλαιπωρήθην χάριν σοῦ τὸν ὁποῖον ἐθεώρουν ὡς τέκνον μου προσφιλές.

Ἐντοσούτῳ ὁ Βάκχος ἐμεγάλωνεν, ὅταν ἦτο παιδίον ὡς παιδίον βεβαίως ἐσκέπτετο· ὅταν ὅμως ἠνδρώθη εἶχε τὴν εὐφυΐαν θεοῦ. Δὲν ἤθελε πλέον νὰ μένῃ ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, ἀλλὰ μεθυσμένος ἐκ τοῦ λεπτοῦ νέκταρος τὸ ὁποῖον παράγουν αἱ χονδραὶ σταφυλαὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ παρασύρων μαζί του τοὺς Σατύρους τοὺς ἀδελφούς μου καὶ τὰς Νύμφας τὰς τροφούς του, οἱ ὁποῖοι ὅλοι συγκεκινημένοι παρεφέροντο ὡς αὐτὸς ἐν ἀνεκφράστῳ ἡδονῇ.

Αἱ φωναὶ των ἐγέμιζον ὅλον τὸ παρακείμενον δάσος καὶ αἱ περιπλανήσεις των αἱ τρελλαί, στεφανομένων ὅλων διὰ κλάδων ἀμπέλου διήρκουν ἡμέρας ὁλοκλήρους πολλάκις.

Κατὰ τὰς μακρὰς αὐτὰς περιπετειώδεις πορείας του συνήντα καὶ φίλους καὶ ἐχθρούς· εἰς τοὺς φίλους του μὲν ἐμάνθανε πῶς νὰ παράγουν καὶ νὰ γεύωνται μετὰ φειδοῦς καὶ περισκέψεως τὸν πολύτιμον οἶνον ὅστις φέρει τὴν εὐθυμίαν καὶ τὴν παρηγορίαν, εἰς δὲ τοὺς ἐχθρούς του πάλιν ἐνέπνεε τὴν καταστρεπτικὴν συνήθειαν τῆς καταχρήσεως τοῦ οἴνου, ὅστις πινόμενος καθ' ὑπερβολὴν ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν θνητῶν ἀγρίαν μανίαν καὶ τοὺς καθιστᾷ παρομοίους μὲ τὰ ἄγρια θηρία.

Παντοῦ ὅθεν διήρχετο αἱ ἄμπελοι ἐφύτρωνον εἰς τὰς πεδιάδας καὶ τὰς ράχεις τῶν ὀρέων καὶ αἱ σταφυλαὶ ὡρίμαζον καὶ ὁ ἀφρόεις οἶνος ἐπλήρει λαμπρὸς τὰ ποτήρια. Ὅλοι οἱ θνητοὶ τοὺς ὁποίους ὁ θεὸς ἐπεσκέπτετο ἤρχιζον νὰ καλλιεργῶσι τὸν θεῖον καρπόν. Ὅλοι οἱ ποιμένες οἱ ὁποῖοι ἀνήρχοντο τὰ ὄρη μὲ τὰ λευκὰ ποίμνια τῶν προβάτων των, καὶ ὅλοι οἱ ἐργάται οἱ καλλιεργοῦντες τὰς πεδιάδας ἔψαλλον εἰς τὴν παραφορὰν τῆς χαρᾶς των:

«Δέξου τὰ ᾄσματα τὰ ὁποῖα εἰς σὲ ἀποτείνονται, ὦ Βάκχε! Εἰς σὲ οἱ χοροί μας, εἰς σὲ αἱ θυσίαι μας! Ὦ! θεὲ ἀγαθοεργέ, σὺ ὅστις μᾶς ἔμαθες νὰ μιγνύωμεν τὸν θεῖον χυμὸν τῆς ἀμπέλου μετὰ τοῦ καθαροῦ ὕδατος τῶν πηγῶν, δέξου τὰς εὐχαριστίας μας».

Τοιουτοτρόπως ἀπομακρυνθέντες τοῦ θείου ὄρους Νύσης, τὸ ὁποῖον οἱ θνητοὶ δὲν γνωρίζουν καὶ τοῦ ὁποίου τὴν τοποθεσίαν δὲν εἶνε ἐπιτετραμένον κανεὶς νὰ μάθῃ ποτέ, διετρέξαμεν διαδοχικῶς τὰς θερμοτάτας πεδιάδας τῆς Περσίας, τὴν ἄβατον γῆν τῆς Μηδίας, τὰς χώρας τῶν Βακτρίων, τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, τὰς ἀπεράντους πεδιάδας τῆς Ἀσίας, ἡ ὁποία περιλούεται ὑπὸ τοῦ ἁλμυροῦ ὕδατος καὶ κατέχει πολλὰς πόλεις πολυανθρώπους καὶ ὀχυρωμένας μὲ ἀξιόλογα φρούρια. Εἶχα συγκατανεύσῃ νὰ συνοδεύσω τὸ προσφιλὲς τέκνον εἰς τὰ μεγάλα ταξείδιά του διὰ μέσον τῆς ἀπεράντου ἠπείρου.

Ἀλλὰ τότε ὁ Βάκχος μοι εἶπεν:

«Ὦ! Σιληνέ θὰ διέλθω τώρα τὰ κύματα τῆς θορυβούσης θαλάσσης καὶ θὰ φθάσω εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος, πατρίδος τῆς μητρός μου Σεμέλης. Θέλω νὰ ἴδω τὸν τάφον της καὶ τὴν χώραν τὴν ἰσχυρὰν τῶν Θηβῶν, ὅπου βασιλεύει ὁ πατὴρ τῆς Σεμέλης, ὁ γηραιὸς Κάδμος ὁ πάππος μου. Διότι γνωρίζω ὅτι ἐκ ζηλοτυπίας αἱ ἀδελφαὶ τῆς μητρός μου Ἰνώ, Ἀγαύη καὶ Αὐτονόη ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν εἶμαι θεὸς καὶ ὅτι ἡ Σεμέλη δὲν ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ παντοδυνάμου Διός. Ἠξεύρω ὅτι ὁ υἱός τῆς Ἀγαύης ὅστις ἔλαβε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν γηραιὸν Κάδμον, ἀνίκανον ἐκ τῆς ἡλικίας νὰ βασιλεύῃ, μὲ νομίζει ἀπατεῶνα. Λέγουν μάλιστα ὅτι ἀρνεῖται νὰ φυτεύῃ τὴν ἄμπελον εἰς τὰς πεδιάδας του καὶ ὅτι θέλει νὰ ἀποκόψῃ καὶ ἐκείνην ἡ ὁποία ἐφυτεύθη ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ Κάδμου. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἰσχυρὰν πόλιν τῶν Θηβῶν.»

Ἐγὼ ὅμως εἶπα εἰς τὸν Βάκχον ὅτι ἤμην πολὺ γέρων ὅπως ἐπιβιβασθῶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ταραχώδη.

«Ἔχεις δίκαιον, ὦ Σιληνέ, μοῦ εἶπε τότε· θὰ ἀφίσω πλησίον σου εἰς τὴν εὔφορον Ἀσίαν καὶ τοὺς Σατύρους καὶ τὰς Νύμφας, καὶ μόνος μου ἐγὼ θὰ ἀναχωρήσω. Θὰ λάβω τὴν μορφὴν θνητοῦ νεανίου καὶ ὅταν τύχῃ ἀνάγκη θὰ δώσω δείγματα τῆς δυνάμεώς μου τῆς θείας διὰ θαυμάτων φοβερῶν. Γνωρίζω νὰ ἀνταμείβω κατὰ τὴν ἀξίαν των ὅσους μοῦ εἶνε εὐνοϊκοὶ καὶ νὰ τιμωρῶ ὅπως πρέπει τοὺς ἀσεβεῖς.»

Ἀμέσως ὁ Βάκχος ἐξεκίνησε προχωρῶν πρὸς τὰς ὄχθας τῆς Καρίας καὶ ἀνεφάνη ἐν τῇ θαλάσσῃ ὡς νέος στολισμένος μὲ τὰ χαρίσματα τῆς ἐφηβείας. Ἡ ὡραία του κόμη ἐκυμάτιζεν

ὄπισθεν τῶν ὤμων του καὶ ἔφερεν ὡραῖον ἐρυθρὸν μανδύαν εἰς τοὺς νευρώδεις του ὤμους.

Ἐντοσούτῳ ὠθούμενοι ὑπὸ ὀλεθρίας εἰμαρμένης οἱ πειραταὶ ἐπλησίαζον πρὸς τὴν ἀκτὴν ἐπὶ μεγάλης νηὸς πολυκώπου. Ἰδόντες τὸν θεὸν συνεννοήθησαν μεταξύ των καὶ εἶπον: «Ὁ νέος οὗτος θὰ εἶνε βεβαίως τέκνον ἰσχυροῦ τινος βασιλέως· ἂς τον συλλάβωμεν καὶ τον αἰχμαλωτίσωμεν, ὅπως ὁ πατήρ του μᾶς δώσῃ πλούσια λύτρα διὰ νὰ τον ἐλευθερώσωμεν ὕστερον.»

Ἀμέσως ὥρμησαν καὶ τον συνέλαβον καὶ τον μετέφερον ἐπὶ τῆς νηὸς καί, χαίροντες διὰ τὸ κατόρθωμά των, ἠθέλησαν νὰ τον δέσουν διὰ χαλκῶν ἁλύσεων. Ἀλλ' αἱ ἁλύσεις δὲν ἐδυνήθησαν νὰ περιδέσουν τὸ ἀθάνατον σῶμα τοῦ Βάκχου, καὶ ἔπεσαν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, ὁ δὲ θεὸς ἐκάθησε μόνος μειδιῶν ἐπὶ τῆς πρώρας.

Τότε ὁ πηδαλιοῦχος, ὅστις ὁδήγει ἀσφαλῶς τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῶν ὀγκουμένων κυμάτων καὶ ἦτο ἄνθρωπος εὐσεβὴς καὶ φρόνιμος, ἰδὼν τὸ θαῦμα τοῦτο εἶπεν εἰς τοὺς συντρόφους του:

«Ἄφρονες! Ποῖος εἶνε ὁ παντοδύναμος οὗτος θεὸς τὸν ὁποῖον συνελάβετε καὶ ἐδέσατε! Βεβαίως ἡ ναῦς ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἶνε ἀδύνατον νὰ τον βαστάσῃ. Διότι οὗτος δὲν εἶνε θνητὸς ὡς ἡμεῖς· ὄχι, διαβλέπω εἰς αὐτὸν ἕνα τῶν ἰσχυρῶν θεῶν οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς οὐρανούς!... Ἂς σπεύσωμεν γρήγορα νὰ τον ἐπαναφέρωμεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· μὴ θέσωμεν χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ μήπως ἐγείρῃ τοὺς ἀνέμους τοὺς φοβεροὺς καὶ τὴν τρικυμίαν, καὶ μᾶς ἐπιφέρει ναυάγιον οἰκτρόν!»

Οὕτως ὡμίλησεν ὁ πηδαλιοῦχος, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῶν πειρατῶν ἔμεμψεν αὐτὸν ἀμέσως διὰ τῶν σκληρῶν τούτων λέξεων:

«Δυστυχῆ! πρόσεχε σὺ εἰς τὸν ἄνεμον τὸν εὐνοϊκὸν καὶ ἐπαγρύπνει ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ καὶ τῆς πορείας τῆς νηός· αὕτη εἶνε ἡ ἰδική σου ἐργασία ἐν τῷ πλοίῳ. Ὅσον δι' ἡμᾶς θὰ ἴδωμεν τί πρέπει νὰ κάμωμεν τὸν ἄνθρωπον αὐτόν. Θὰ τον φέρωμεν μακράν, πολὺ μακρὰν εἰς Αἴγυπτον, εἰς τὰς ὄχθας τῆς Λυβίας, ἐὰν δὲν μας ὁμολογήσῃ ποῖος εἶνε ὁ πατήρ του.»

Οὕτως ὡμίλησεν ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐσήκωσεν ἀμέσως τὸ ἱστίον, ἡ δὲ ναῦς ἐπροχώρει βοηθουμένη ἀπὸ οὔριον ἄνεμον ἐν τῇ ἠρεμίᾳ τῆς θαλάσσης. Ἀλλ' ἀμέσως φοβερὰ θαύματα ἐφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ναυτῶν.

Κύματα ἐξ ἀρωματώδους οἴνου ἐπλημμύρησαν τὸ πλοῖον καὶ μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἱστοῦ ἠυξήνθη ἄμπελος εὔκαμπτος ἡ ὁποία περιέβαλε τὸν ἱστὸν καὶ πολυάριθμοι σταφυλαὶ κίτριναι καὶ ἰώχροαι ἐκρέμαντο ἐξ αὐτῆς. Ἔντρομος τότε ὁ ἀρχηγὸς διέταξε τὸν πηδαλιοῦχον νὰ ἐπανέλθῃ ταχύτατα πρὸς τὴν ξηράν.

Ἀλλ' ὁ θεὸς ἤθελε νὰ δειχθῇ διὰ φοβερωτέρων θαυμάτων, καὶ ἰδοὺ ἀμέσως μετεμορφώθη εἰς λέοντα καὶ ὥρμησεν ἐπὶ τῆς νηὸς ἐκβάλλων φοβεροὺς μυκηθμούς. Ἔπειτα ἔκαμε νὰ ἐμφανισθῇ μία ἄρκτος, ἡ ὁποία ἠναρθώθη μανιώδης, ἐνῷ ὁ λέων τῆς ἔρριπτε βλέμματα σπινθηροβολοῦντα ἐξ ὀργῆς. Τότε τὸ πλήρωμα ἔντρομον κατέφυγεν εἰς τὴν πρύμνην πλησίον τοῦ σοφοῦ πηδαλιούχου.

Ἀλλ' ὁ λέων ὥρμησεν ἀμέσως ἐναντίον αὐτῶν καὶ κατεξέσχισε τὸν ἀρχηγόν. Μελανὸν αἷμα ἤρχισε νὰ ῥέῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου καὶ αἱ σταγόνες αὐτοῦ ἐξετινάσσοντο μακρὰν εἰς τὴν κυανὴν θάλασσαν. Τότε διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν φοβερὸν αὐτὸν θάνατον οἱ ναῦται ἐρρίφθησαν ὅλοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ διὰ νέου τινος θαύματος μετεμορφώθησαν ὅλοι εἰς δελφῖνας, ἀπολέσαντες τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν των. Ὁ Βάκχος ἐντοσούτῳ ἐνεθυμήθη, ὅτι ὁ φρόνιμος πηδαλιοῦχος εἶχεν ὁμιλήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ εἶχε δείξῃ φόβον πρὸς τοὺς θεούς. Ἐστράφη λοιπὸν πρὸς αὐτόν, λαβὼν πάλιν τὴν μορφὴν ὡραίου νεανίου, καὶ τον καθησύχασε διὰ τῶν ἀκολούθων λέξεων:

— Ἐνθαρρύνθητι, καλὲ πηδαλιοῦχε, προσφιλέστατε. Κανὲν κακὸν δὲν θὰ ὑποφέρῃς σύ. Εἶμαι ὁ περιώνυμος θεὸς Βάκχος, γόνος τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κάδμου Σεμέλης, τῆς ἀμέμπτου φίλης τοῦ Διὸς πατρὸς τῶν θεῶν καὶ κυρίου τῶν θνητῶν.»

Ὁ πηδαλιοῦχος γονυπετήσας τότε ἐλάτρευσε τὸν θεόν. Ἔλαβεν ἔπειτα ποτήριον καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸ οἴνου ὅστις ἐξηκολούθει νὰ τρέχῃ ἄφθονος ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἔθυσεν εἰς τὸν ἀθάνατον υἱὸν τῆς Σεμέλης.

[Ἕπεται συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια ἴδε σελίδα 65]

ΙΗ'.

ΤΙ ΕΣΗΜΑΙΝΕΝ Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ

«Λοιπόν, θεῖέ μου, ἐλύσατε τὸ πρόβλημα;» ἠρώτησε τὴν ἑπομένην πρωΐαν ὁ Χάνδος τὸν κ. Κλοακέν.

«Νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ εἴπω ναί», ἀπήντησεν ὁ ἀρχαιολόγος. Δὲν ἦτο δύσκολον διόλου. Ἰδοὺ πῶς συνεπλήρωσα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πασσάλου:

I came in this island, september 30th 1659· ὅπερ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον: *Ἦλθα εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν τῇ* 30*ῇ Σεπτεμβρίου* 1659. Δὲν ἔλειπαν παρὰ μόνον τρία γράμματα· τὸ A τοῦ *came* τὸ H τοῦ *this* καὶ τὸ S τοῦ *island*. Ἡ συγκοπὴ *sep* ἀντὶ *september*, εἶνε πολὺ ἐν χρήσει. Νομίζω λοιπὸν ὅτι δὲν χωρεῖ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία».

Ὁ κ. Κλοακὲν θὰ ὡμίλει ἀκόμη ἐπὶ μακρόν. Ὁ Χάνδος, μὲ ὀλονοίκτους ὀφθαλμοὺς καὶ παρειὰς ἐρυθρὰς ἐκ τῆς συγκινήσεως, τὸν ἤκουεν ἄπλειστος κατάπληκτος.

«Ὥστε λοιπόν, θεῖέ μου» εἶπεν ἐπὶ τέλους «ἡ φράσις εἶνε ἀγγλικὴ καὶ λέγει: I came in this island September 30th 1659;

— Νομίζω... δηλαδὴ εἶμαι βέβαιος.

— Ἀλλὰ τότε, ἐψέλλισεν ὁ Χάνδος ὡσεὶ ὁμιλῶν καθ' ἑαυτόν· «δὲν χωρεῖ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία· Ἠξεύρομεν ποῖος ἔβαλεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἑπομένως ποῦ εὑρισκόμεθα.

— Ποῖος ἐχάραξεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν; Κάποιος ναυαγὸς ἄγγλος βέβαια...

— Ὄχι κάποιος ναυαγὸς ἄγγλος, θεῖε μου, ἀλλ' ἕνας ναυαγὸς ἄγγλος, πολὺ γνωστός, πολὺ ἔνδοξος... ὁ θαλασσοπόρος Ροβινσὼν Κροῦσος, αὐτός, αὐτότατος.

— Τὸ παιδὶ αὐτὸ εἶνε τρελλὸ» εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ κ. Κλοακέν.

Ὁ Χάνδος ἀνέγνωσε τὴν σκέψιν του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

«Ὄχι, δὲν λέγω ἀνοησίαν, πιστεύσατέ το» ἀνέκραξεν ἐντόνως. «Ὁ πάσσαλος αὐτὸς ἦτο ἐμπεπηγμένος εἰς τὴν παραλίαν, ἐπὶ τῆς νοτίου ἀκτῆς μιᾶς νήσου τριγωνικῆς, δεκαπέντε λευγῶν μήκους, νήσου ἀγνώστου μέχρι σήμερον εἰς τοὺς γεωγράφους, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὕρομεν ἤδη τὰ ἴχνη εὐρωπαϊκοῦ συνοικισμοῦ, ναὶ ἢ ὄχι; Λοιπὸν διαβάστε, διαβάστε ἐδῶ, σᾶς παρακαλῶ, θεῖέ μου.»

Καὶ ὁ Χάνδος ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου

«ΕΠΑΝΗΡΧΕΤΟ ΑΣΘΜΑΙΝΩΝ, ΕΡΥΘΡΟΣ ΕΞ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΕΩΣ, ΣΕΙΩΝ ΤΟΝ ΠΙΛΟΝ ΤΟΥ». (Σελ. 84)

του, μικρὸν τεῦχος πεπαλαιωμένον, τὸν Ε' τόμον μιᾶς γαλλικῆς μεταφράσεως τοῦ *Ροβινσῶνος Κρούσου*, τὸν ἐφυλλομέτρησε πυρετωδῶς, εὗρε μίαν σελίδα καὶ την ἔθεσεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀρχαιολόγου.

Ὁ κ. Κλοακὲν ἀνέγνωσεν :

«Ἤγειρα παρὰ τὴν ἀκτήν, ἐφ' ἧς ἐπεβιβάσθην, ἕνα ὑψηλὸν πάσσαλον τετράγωνον, μὲ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτήν : *Ἦλθον εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον τῇ* 30ῇ *Σεπτεμβρίου* 1659· (I came in this island September 30th 1659). Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πασσάλου τούτου ἐχάραττον καθεκάστην ἡμέραν μίαν γραμμήν· κάθε ἑπτὰ ἡμέρας ἐχάραττον μίαν διπλασίου μεγέθους· κάθε πρώτην τοῦ μηνὸς μίαν τριπλασίου μεγέθους καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκράτουν τὸ ἡμερολόγιόν μου.»

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν ἐπίστευσεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἀνέγνωσε καὶ ἐπανέγνωσε τὸ χωρίον, ἐξήτασε τὸν τίτλον καὶ τὴν χρονολογίαν τοῦ βιβλίου καὶ ἐπλησίασε τὸν πάσσαλον, διὰ νὰ διαβεβαιωθῇ ὅτι δὲν ὠνειρεύετο. Ἀλλὰ τὰ πάντα ἐσυμφώνουν καὶ ἀνταπεκρίνοντο εἰς τρόπον καταπληκτικόν : ἡ περιγραφὴ τῆς νήσου, ἡ θέσις ἐφ' ἧς εὑρέθη ὁ πάσσαλος, ἡ προφανής του ἀρχαιότης, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἐντομαὶ καὶ τέλος ἡ ἐπιγραφή, ἀπέτρεπον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν.

Καὶ ὅμως ἡ λογικὴ ἠρνεῖτο νὰ παραδεχθῇ ἓν τόσον παράδοξον γεγονός. Δὲν ἐπιστεύετο ἀνέκαθεν, ὅτι ὁ Ροβινσὼν Κροῦσος ἦτο πρόσωπον φανταστικόν, ἥρως μυθιστορήματος, πλάσμα τῆς φαντασίας τοῦ Φόε ; Δὲν ἦτο δυνατὸν ὅλα αὐτὰ νὰ ἦσαν ἀποτέλεσμα ἁπλῆς συμπτώσεως ; . . Τῇ ἀληθείᾳ ἡ σύμπτωσις ἐπροχώρει πολύ, μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμερομηνίας, τὴν ὁποίαν ἐσημείονε τὸ βιβλίον. . . . . Ἢ μήπως ἀστεῖός τις θαλασσοπόρος εἶχε χαράξῃ ἀργότερα τὴν ἐπιγραφὴν ἐκείνην καὶ την εἶχεν ἀφίσῃ ἐκεῖ ἐπίτηδες, διὰ νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς φανταστικὰς ὑποθέσεις ; Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἄφινε τὸν πάσσαλον ἐκεῖ ὁρατὸν καὶ δὲν θά τον ἔθαπτεν ὑπὸ τὴν γῆν.

Ἔπειτα, ἐπὶ δέκα χιλιάδων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θὰ τον ἀνεκάλυπτον, πόσοι θὰ ἠμποροῦσαν νὰναγνώσουν τὴν ἐπιγραφήν, ὅπως ὁ κ. Κλοακέν, ἢ πόσοι θὰ εἶχον τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις, διὰ νὰ ἐξαγάγουν τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον ἐξήγαγεν ἀμέσως ὁ Χάνδος ; Ὄχι, κάτι τι ἄλλο σπουδαιότερον καὶ ἐκπληκτικώτερον θὰ συνέβαινε.

Καὶ ὁ κ. Κλοακέν, βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, ἐβημάτιζεν ἄνω κάτω, ἀναστρέφων τὸ πρόβλημα ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ὄψεις.

« Ἐπὶ τέλους δὲν εἶνε παράδοξον νὰ παραδεχθῇ κανεὶς—ἔλεγε καθ' ἑαυτόν,—ὅτι ὁ Ροβινσὼν ὑπῆρξε πραγματικῶς. Τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔκαμε τὸν Παῦλον νά το πιστεύσῃ μὲ πολὺ πειστικὰ ἐπιχειρήματα, πρὶν ἀκόμη ἀποκαλυφθῇ ὁ πάσσαλος, τὸ πειστικώτερον βεβαίως τῶν ἐπιχειρημάτων. Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν πρόσωπον θεωρηθὲν ἐπὶ μακρὸν ὡς φανταστικόν, ἀπεδείχθη κατόπιν καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἱστορικόν. Αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς πόλεις· ὥστε εἰμπορεῖ νὰ συμβῇ καὶ εἰς μίαν μικρὰν νῆσον τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ. Εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν πρῶτον ἀρνοῦνται καὶ κατόπι παραδέχονται. Πόσα δὲν εἶπαν, πόσα δὲν ἔκαμαν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πομπηΐας, τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Καρχηδόνος. . . Καὶ ἡ Τροία, ἡ χιμαιρικὴ Τροία, μὲ τὸν βασιλέα της τὸν Πρίαμον ; Ποῖος ποτὲ θὰ ἐπίστευεν εἰς τὴν ὑπαρξίν της, ἂν ὁ Σχλῆμαν δὲν ἤθελεν ἀνασκάψει τὰ ἐρείπιά της, ἀπηνθρακωμένα ἐκ τῆς περιφήμου πυρκαϊᾶς ; Κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν, ἐκτὸς μερικῶν καὶ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς ἀξιοτίμους καθηγητάς, ἐπίστευον ὅτι καὶ ὁ Ἀγχίσης καὶ ὁ Αἰνείας καὶ ἡ Κασσάνδρα καὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν πλάσματα τῆς ὁμηρικῆς φαντασίας. Ἰδοὺ ἐν τούτοις ὅτι ὅλα ἦσαν ἀληθῆ καὶ ὅτι ἀνεκάλυψαν καὶ αὐτὸν τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ αὐτὸ τὸ καλλυντήριον τῆς Κλυταιμνήστρας.»

Ἐνῷ ὁ κ. Κλοακὲν ἐσκέπτετο οὕτως, ὁ Χάνδος ἐπάτει ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθράκων. Ἐπερίμενε τὴν ἀπάντησιν τοῦ θείου του, ἡ ὁποία θά του ἔλεγεν ὁριστικῶς πλέον, ἂν κατήχετο ὑπὸ μονομανίας ἢ ἂν εἶχε σῶας τὰς φρένας. Ἐπὶ τέλους, μὴ κρατηθείς, ἔσυρε τὸν θεῖόν του ἀπὸ τὴν ἄκραν της ρεδιγκότας καὶ τον ἠρώτησε, διὰ φωνῆς πνιγομένης ἐκ τῆς συγκινήσεως :

« Ποία εἶνε ἡ γνώμη σας ;»

Ὁ ἀρχαιολόγος ἀπήντησε, συγκεκινημένος καὶ αὐτός :

« Ἡ γνώμη μου ; ποία εἶνε ἡ γνώμη μου, ἀγαπητόν μου παιδί ; . . . θὰ ἐρευνήσωμεν, θὰ ἐξετάσωμεν, θὰ ἐξελέγξωμεν, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ εὕρωμεν καὶ ἄλλας ἀποδείξεις. Ἐν τῷ μεταξὺ πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπιφυλακτικοί.

— Ἀλλὰ τότε, ὑπέλαβεν ὁ Χάνδος, μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας ἐκ τῆς χαρᾶς, νομίζετε λοιπὸν ὅτι εἶνε δυνατόν, θεῖέ μου ; Δέν σας φαίνεται ἐντελῶς παράλογον ;

— Διόλου. Ἔχω μόνον ἀνάγκην καὶ ἄλλων ἀποδείξεων καὶ σκοπεύω νά τας ζητήσω μαζί σου. Πρὸς τὸ παρόν, καλλίτερον εἶνε νὰ μὴ εἴπωμεν τίποτε περὶ τούτου, νὰ κρύψωμεν τὴν γνώμην μας καὶ τὰς ἐλπίδας μας. Καὶ ὅταν ἀποδειχθοῦν ἐντελῶς, τότε θὰ εἶνε καιρὸς νά τας γνωστοποιήσωμεν.»

Ὁ Χάνδος ἐνεπήδησε καὶ ἐκρότησε τὰς χεῖρας :

« Ὤ, θὰ εὕρωμεν, εἶμαι βέβαιος ! » ἀνέκραξεν. Ἀλλά, θεῖέ μου, οὔτε εἰς τὴν Ἀνθὴν δὲν μου ἐπιτρέπεις νά το διηγηθῶ αὐτό ; Θὰ χαρῇ τόσον πολύ ! . . . οὔτε εἰς τὸν Παῦλον, διὰ νὰ μάθῃ ἄλλην φορὰν νὰ εἶνε δύσπιστος ;

— Ἔστω, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ εἶνε ἐχέμυθος.

Ὁ Χάνδος δὲν ἐπερίμενε νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ἄδεια καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Ἀνθὴν καὶ εἰς τὸν Παῦλον τὴν μεγάλην τῆς πρωΐας ἀνακάλυψιν. Ἡ Ἀνθὴ ἔδειξε μεγάλην καὶ ἀνυπόκριτον χαράν· ὦ, ἦτο καὶ αὐτὴ ἀληθῶς Ροβινσονοπούλα ! . . . Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐξεδήλωσε μᾶλλον ἔκπληξιν, ἀκούσας ὅτι ὁ πατήρ του παρεδέχετο μὲ τόσην εὐκολίαν ἓν συμπέρασμα τόσον τολμηρόν. Ἀλλὰ πάλιν, ἔλεγε, ἄνθρωπος ἀρχαιολόγος, μὲ τόσας γνώσεις, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πλαναται εἰς τοιοῦτον βαθμόν. Θὰ ὑπῆρχε λοιπὸν ἴχνος ἀληθείας εἰς ὅλα αὐτά. Ὁπωσδήποτε ὑπεσχέθη σιωπήν.

Ἐν τούτοις ὁ κ. Κλοακὲν ἀνέγνωσε προσεκτικῶς τὸ τομίδιον τοῦ Χάνδου καὶ ἐσημείωσεν ἐπ' αὐτοῦ πολλὰ χωρία, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦσαν νά τῳ χρησιμεύσουν. Ἐν πρώτοις ἡ περιγραφὴ τῆς νήσου ἀνταπεκρίνετο πληρέστατα πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ κλιματολογικοὺς χαρακτῆρας ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο. Κατόπιν τὸ ἑπόμενον χωρίον :

« Ἐξέλεξα *μικρὰν πεδιάδα, κειμένην παρὰ* » *τοὺς πρόποδας ὑψηλοῦ λόφου*, τοῦ ὁποίου » τὸ μέτωπον ἦτο σχεδὸν κάθετον, ὡς πρόσοψις » οἰκίας, οὕτως ὥστε τίποτε νὰ μὴ φθάνῃ μέχρις » ἐμοῦ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Ἐπὶ τῆς » προσόψεως ταύτης τοῦ βράχου ὑπῆρχε μία » ὀπὴ ὁμοία πρὸς εἴσοδον ἢ θύραν ὑπογείου. » Ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἀκριβῶς πρὸ τοῦ ἀ- » νοίγματος τούτου ἀπεφάσισα νὰ ἐμπήξω τὸν » πάσσαλον τῆς σκηνῆς μου. *Ἡ πεδιὰς δὲν* » *εἶχε πλάτος περισσότερον τῶν ἑκατὸν βερ-* » *γίων* (1). Τὸ μῆκός της ἦτο σχεδὸν διπλά- » σιον καὶ ἀπετέλει πρὸ τῆς κατοικίας μου ἓν » εἶδος πρασίνου τάπητος, ὁ ὁποῖος κατέληγε » κατερχόμενος ἀκανονίστως ἐξ ὅλων τῶν με- » ρῶν πρὸς τὴν θάλασσαν. *Ἡ θέσις αὕτη εὐ-* » *ρίσκετο βορειοδυτικῶς τοῦ λόφου*, οὕτως » ὥστε μ' ἐπροφύλαττεν ἀπὸ τὴν θερμότητα » ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν.

« Πρὶν ἢ τοποθετήσω τὴν σκηνήν μου, ἐ- » χάραξα πρὸ τοῦ ἀνοίγματος ἓν ἡμικύκλιον, » τοῦ ὁποίου ἡ ἡμιδιάμετρος ἦτο περίπου δέκα » *βέργια* ἀπὸ τοῦ βράχου μέχρι τῆς περιφε- » ρείας, ἡ δὲ διάμετρος εἴκοσιν, ἀπὸ τῆς μιᾶς » ἄκρας ἕως τὴν ἄλλην. Εἰς τὸ ἡμικύκλιον » τοῦτο ἐνέπηξα βαθέως *δύο σειρὰς ἰσχυρῶν* » *πασσάλων*, μυτερῶν εἰς τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον » ἐξεῖχεν ἀπὸ τὴν γῆν πεντέμισυ πόδας. Ἡ » μία σειρὰ ἀπεῖχεν ἐκ τῆς ἄλλης δέκα δακτύ- » λους. Κατόπιν περιέδεσα τοὺς πασσάλους διὰ » σχοινίων καὶ τους ὑπεστήριξα δι' ἄλλων » πασσαλίσκων, οὕτως ὥστε ἀπετέλεσα ἕνα » φραγμόν, τόσον ἰσχυρόν, ὥστε κανείς, οὔτε » ἄνθρωπος, οὔτε ζῶον, θὰ ἠμποροῦσε νά τον » ἐκβιάσῃ ἢ νά τον ὑπερβῇ.

» Μετὰ τοῦτο, ἤρχισα νὰ σκάπτω εἰς τὸν » βράχον καὶ ἀποφέρων τὰ χώματα καὶ τὰς » πέτρας, τὰ ἔρριπτεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ περι- » φράγματος, οὕτως ὥστε ἀπετελέσθη ἐξ αὐτοῦ » *ἓν εἶδος ταράτσας ἡ ὁποία ὑψώθη ἐνάμισυ* » *πόδα περίπου ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους*. Κατ' » αὐτὸν τὸν τρόπον ἐσχημάτισα *ἓν ὑπόγειον*, » τὸ ὁποῖον ἦτο τρόπον τινὰ ἡ ἀποθήκη τῆς » οἰκίας μου, ἀκριβῶς ὄπισθεν τῆς σκηνῆς μου.»

Καὶ κατωτέρω :

« Οἱ πάσσαλοι τοῦ φραγμοῦ ἔκαμαν ρίζας » καὶ ἔγιναν ὑψηλὰ δένδρα καὶ τόσον πυκνά,

(1) Βέργιον (verge) μέτρον ἀγροτικόν, ἰσοδυναμοῦν πρὸς 358 ὀργυιάς.

» ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ μαντεύσῃ κανεὶς ὅτι » ἀπέκρυπτον ἀνθρωπίνην κατοικίαν.»

— Βλέπετε πόσον ἀκριβὴς εἶνε ἡ περιγραφὴ» εἶπεν ὁ ἀρχαιολόγος πρὸς τὴν Ἀνθὴν καὶ πρὸς τὸν Χάνδον οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν νὰ τον εὕρουν. «Ἔχομεν ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας, ἀπὸ τῆς θέσεως μέχρι τῆς θέας τοῦ ζητουμένου. Τὸ ζήτημα τώρα εἶνε νὰ εὕρωμεν ἐπὶ τῆς νήσου ἴχνη κατοικίας, ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν περιγραφὴν αὐτήν. Ἐὰν την ἀνακαλύψωμεν, δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον καμμία ἀμφιβολία. Ἐὰν ὄχι, τότε πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὅλ' αὐτὰ ὡς ἁπλῆν σύμπτωσιν καὶ τίποτε περισσότερον.

— Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις εἰμπορεῖ νὰ μετεβλήθη » παρετήρησεν ὁ Χάνδος, τὸν ὁποῖον ἐφόβιζε κάπως ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτὴ αὐστηρότης.

— Δὲν εἶνε πιθανόν. Εἰς διάστημα δύο αἰώνων μία νῆσος ἀκατοίκητος καὶ μὴ ὀφειλομένη εἰς ἡφαιστειώδη αἴτια, ὡς αὕτη, δὲν ὑφίσταται μεγάλας μεταβολάς. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰναζητήσωμεν τὴν τοποθεσίαν. Θὰ κάμωμεν ὅπως ἔκαμεν ὁ Σχλῆμαν διὰ νὰνακαλύψῃ τὴν Τροίαν. Ἐμελέτησεν ὅλα τὰ ἀρχαῖα κείμενα, συνέλεξεν ὅλας τὰς γεωγραφικὰς πληροφορίας, τὰς ἐσπαρμένας εἰς τὴν Ἰλιάδα καὶ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Συνέκρινε τὰς πληροφορίας αὐτὰς πρὸς ἐκείνας τὰς ὑποίας ἐξήγαγεν αὐτὸς ὁ ἴδιος μεταβὰς ἐπὶ τόπου. Ἐπὶ τέλους, πορευθεὶς μετὰ σταθερότητος πρὸς ἕνα γήλοφον, εἶπεν « Ἐδῶ πρέπει νὰ ἦτο ἄλλοτε ἡ Τροία.» Ἔσκαψε καὶ εὗρε τὴν πόλιν.

— Λοιπὸν ἐμπρός ! ἂς ὑπάγωμεν ἀμέσως» ἀνέκραξεν ὁ Χάνδος, ὁπλιζόμενος διὰ μιᾶς ἀξίνης καὶ ἑνὸς πελέκεως.

«Ἔστω !» εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν.

Ἡ Ἀνθὴ ἐζήτησε νὰ τους ἀκολουθήσῃ. Κατ' ἀρχὰς διηυθύνθησαν πρὸς τὸν λόφον, τὸν κείμενον ἐγγύτατα πρὸς τὸν ὅρμον.

«Ὦ,νὰ καὶ ὁ Χάζης ποῦ μᾶς ἀκολουθεῖ κρυφὰ» εἶπε καθ' ὁδὸν ὁ Χάνδος. «Τὸν εἶδα καλά...

— Ἄ, μὰ εἶνε ἀνυπόφορος ! «ἀνέκραξεν ἡ Ἀνθή.» Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ ἕνα βῆμα, χωρὶς νὰ τον ἔχῃ ἀπὸ ὀπίσω του.

— Τοῦ ἔκαμα πολλάκις τὴν παρατήρησιν, ἀλλὰ εἶνε ἀδιόρθωτος. Τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ μὴ κάμωμεν πλέον λόγον περὶ αὐτοῦ. »

Μετ' ὀλίγον οἱ τρεῖς ἐξερευνηταὶ ἔφθασαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου καὶ ἐπεσκόπησαν τὰ πέριξ. Ἀλλὰ δὲν παρετήρησαν καμμίαν τοποθεσίαν, ἀνταποκρινομένην πρὸς τὴν περιγραφὴν τοῦ βιβλίου. Ὁ κ. Κλοακέν την ἀνέγνωσεν ἐκ νέου μετὰ προσοχῆς.

« Ἡ πρόσοψις περὶ ἧς ὁ λόγος, εἶπεν, εἶνε χωρὶς ἄλλο ἀπὸ ὀπίσω μας, ἀφ' οὗ λέγει ὅτι εὑρίσκεται πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ λόφου. Πρέπει λοιπὸν νὰ βαδίσωμεν πρὸς δυσμὰς τοῦ ὅρμου καὶ νὰ ζητήσωμεν ἄλλο σημεῖον ἐπισκοπήσεως. »

Ἀνῆλθον πάλιν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Ἀλλὰ πρὶν φθάσουν ἀκόμη εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ ὅρμου, ὁ Χάνδος, ὁ ὁποῖος ἔστρεφεν ὀπίσω κάθε στιγμήν, ἀνέκραξε δεικνύων μίαν γραμμὴν λευκὴν ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς ἑνὸς λόφου :

« Ἐκεῖ θὰ εἶνε ! Βλέπετε τὴν πυκνὴν ἐκείνην φυτείαν καὶ ἀπὸ πάνω ὡς μίαν στενὴν λωρίδα πετρῶν ἐκτεινομένων εἰς ἀρκετὸν μῆκος ; Εἶνε, χωρὶς ἄλλο, ἡ *πρόσοψις*, σκεπασμένη τώρα ἀπὸ τὰ δένδρα.

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν εἶχεν ἀντίρρησιν. Διόλου ἀπίθανον νὰ ἦτο καὶ ἐκεῖ, ὁ δὲ Χάνδος ἤρχισε νὰ τρέχῃ δρομαῖος πρὸ τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποδείξῃ, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι τον ἠκολούθουν βραδέως.

Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐπανήρχετο ἀσθμαίνων, ἐρυθρὸς ἐξ εὐχαριστήσεως, σείων τὸν πῖλόν του.

« Ἐκεῖ εἶνε ! ἀνέκραξεν. Ἡ μικρὰ πεδιάς, ἡ κατερχομένη πρὸς τὴν θάλασσαν, ἡ πρόσοψις τοῦ βράχου, τὸ περίφραγμα τῶν δένδρων, ὅλα, ὅπως τα λέγει τὸ βιβλίον. Τὰ δένδρα αὐτὰ μάλιστα εἶνε τόσον πυκνὰ καὶ τόσον σφιγκτὰ συνδεδεμένα, ὥστε ἀποτελοῦν ἀληθὲς τεῖχος. Εὐτυχῶς μερικὰ ἔχουν ξηρανθῆ καὶ ἀφῆκαν μίαν ὁδόν. Ἐλάτε γρήγορα, σᾶς παρακαλῶ.»

Καὶ ἀπῆλθε πάλιν, χωρὶς νὰ τους ἀναμείνῃ. Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ἡ Ἀνθὴ ἐπέσπευσαν τὸ βῆμα, ἀνυπόμονοι καὶ αὐτοὶ νὰ βεβαιωθοῦν ἰδίοις ὄμμασιν, οὕτω δὲ ἐντὸς δέκα λεπτῶν ἔφθασαν εἰς τὴν *μικρὰν πεδιάδα*.

Ἤρκει μόνον νὰ την ἴδῃ κανεὶς, διὰ νὰ διαλυθῆ πᾶσά του ἀμφιβολία περὶ τῆς αὐθεντικότητος τοῦ πασσάλου, τῆς νήσου, ὅλης τῆς ἱστορίας. Ἡ *μικρὰ πεδιὰς* εὑρίσκετο τῷ ὄντι παρὰ τοὺς πρόποδας ἑνὸς λόφου. Εἶχε πλάτος μόλις ἑκατοντάδων τινῶν ἀγγλικῶν μέτρων,κα-

τήρχετο μὲ ἐλαφρὰν κλίσιν πρὸς τὴν κοιλάδα, ἔκειτο βορειοδυτικῶς· ὑπερέκειτο αὐτῆς μία πρόσοψις ὑψηλή, βραχώδης· τέλος ἀπέναντι τῆς προσόψεως αὐτῆς δένδρα αἰωνόβια, προφανῶς φυτευμένα πλησίον ἀλλήλων διὰ χειρὸς ἀνθρώπου, ἀπετέλουν ἓν κανονικὸν ἡμικύκλιον.

Ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ θεάματος ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὁ κ. Κλοακὲν ἀπεκαλύφθη αὐτομάτως, ἡ δὲ Ἀνθὴ ἐγονυπέτησεν ἐπὶ τῆς χλόης. Ἐνόμιζον καὶ οἱ δύο ὅτι εὑρίσκοντο ἐνώπιον τάφου. Ἐκεῖ λοιπόν, ἐκεῖ μέσα εἶχε ζήσῃ ὁ Ροβινσών, μόνος, κατάμονος, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ! Ἐκεῖ εἶχεν ὑποφέρῃ, εἶχεν ἐργασθῆ, περιμένων ἂν μὴ ἐλπίζων τὴν ἀπολευθέρωσίν του !

Εἰς τὴν ποίησιν αὐτῶν, εἰς τὴν μελαγχολίαν, τὴν ἐκ τῆς θέας τῶν τόπων, ὅπου τόσα ὑπέφερεν εἷς ἄνθρωπος ἀγογγύστως, προσέθετε διὰ τὴν Ἀνθὴ καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο προπάππος της. Συνδυάσασα δὲ αὐτὸν ἀμέσως ἐν τῇ καρδίᾳ της μὲ τὸν πατέρα της, τὸν ὁποῖον προσφάτως εἶχε χάσῃ, ἔχυσε δάκρυα πικρά.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΦΛΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ Μουφλοῦ ἐπανῆλθε, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ ζωὴ εἰς τὸν Λόλον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέζησε καὶ ἡ μνήμη του ἐπανήρχετο. Ὁ ἰατρὸς ὅστις τον ἰάτρευσε ἦτο ὁ Μουφλοῦ. Κάτισχνος ὁ μικρὸς κύων ὡς σκελετός,δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ τὸ πλευρὸν τοῦ Λόλου καὶ τον παρετήρει πάντοτε μὲ τὸ τρυφερόν του βλέμμα. Ὁ Λόλος ἦτο εὐτυχής ! Δὲν ἔκαμνε καμμίαν ἐρώτησιν. Δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐκπλαγῆ. Εἶχε τὸν Μουφλοῦ καὶ τοῦτο τῷ ἤρκει. Ἀλλ' αὐτὸ φεῦ ! δὲν ἤρκει εἰς τὴν μητέρα του καὶ τὸν ἀδελφόν του οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζον ὅτι ὁ κύων εἶχε πωληθῆ καὶ δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τον κρατήσωσιν. Ὁ κύριος τοῦ Μουφλοῦ θὰ τον ἐζήτει καὶ τότε θὰ ἐδύνατο τάχα ὁ Λόλος νὰ ὑποφέρῃ δεύτερον χωρισμόν; Ὁ δὲ Λόλος τόσον ἀδύνατος καὶ ἐξηντλημένος ὡς ἦτο θὰ ἀπέθνησκεν !

Ὁ Μουφλοῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε κάμῃ μακρὰν ὁδοιπορίαν. Ἦτο δέρμα μόνον καὶ ὀστᾶ, ἀκάθαρτος, μὲ τὸ σῶμα γεμάτον ἀπὸ κτυπήματα. Ἀλλὰ μήπως ὅσον μακρὰν καὶ ἂν ἦτο δὲν ἐδύνατο νὰ τον ἀναζητήσῃ ὁ κύριός του ; Τὸ καλλίτερον ἦτο νὰ τον δώσωσι μὲ τὴν θέλησίν των, ἂν δὲν ἤθελον νὰ ἀναμιχθῆ καὶ ἡ ἀστυνομία.

Ἡ μήτηρ ἦτο φοβερὰ ἀνήσυχος, ὁ δὲ Τάσσος ὅταν ἐπανήρχετο τὸ ἑσπέρας ἐκ τῆς ἐργασίας ἠρώτα πάντοτε: « Μήπως ἦλθον νὰ ζητήσωσι τὸν Μουφλοῦ ;»

Δέκα ἡμέραι παρῆλθον χωρὶς κανεὶς νὰ τους ταράξῃ.

Τὴν ἑνδεκάτην ἦτο ἑορτὴ καὶ ὁ Τάσσος δὲν εἰργάζετο.

Εἷς ξένος ὑπηρέτης παρουσιάσθη αἴφνης καὶ ἐπρόφερε τὰς λέξεις τὰς ὁποίας τόσον ἐφοβοῦντο: «Μήπως τὸ σκυλί που ἐπωλήσατε εἰς ἕνα κύριον ἄγγλον ἐπανῆλθε ;»

Ὅταν τῷ ἀπήντησαν καταφατικῶς ὁ ὑπηρέτης διηγήθη ὅτι ὁ κύων ἐγένετο ἄφαντος ἐνῷ εὑρίσκοντο εἰς Ρώμην, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν των. Ματαίως τον ἐζήτησαν παντοῦ, καὶ τότε ὑπωπτεύθησαν μήπως εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν παλαιάν του κατοικίαν. Πολλοὶ κύνες εἶχον δείξῃ τοιαῦτα δείγματα εὐφυΐας. Διὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐπιστρέφοντες εἰς Φλωρεντίαν τον ἀνεζήτησαν καὶ ὁ ὑπηρέτης ἤρχετο νὰ τον λάβῃ, διότι ὁ μικρὸς κύριός του ἦτο ἀσθενὴς καὶ εἶχε μεγάλην λύπην διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ κυναρίου του.

Διαρκούσης τῆς διηγήσεως ταύτης ὁ Τάσσος εὑρίσκετο εἰς τὰ βασανιστήρια. Ἂν ἀπέδιδον τὸν Μουφλοῦ τώρα ἦτο ὡς νὰ ἐφόνευον τὸν μικρὸν ἀδελφόν του !

— Ὁ σκύλος ἐγύρισεν ὀπίσω, εἶπε τέλος εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ βεβαίως οἱ ἄγγελοι ἔδειξαν

τὸν δρόμον εἰς τὸ πτωχόν ζῷον. Ἀπὸ τὴν Ρώμην! Συλλογίσου ἀπὸ τὴν Ρώμην! Μάλιστα, ἐγύρισεν ὀπίσω. Θὰ ἔλθω μαζί σου νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν ἄγγλον κύριον πρὶν πάρῃ τὸν σκύλον. Ἔχω ἕνα μικρὸν ἀδελφόν, ποῦ εἶνε ἀσθενής. . .

Δὲν ἐδυνήθη νὰ εἴπῃ περισσότερα, διότι τὰ δάκρυα ἔπνιξαν τὴν φωνήν του.

Ὁ ὑπηρέτης παρεδέχθη ἐπὶ τέλους τοῦτο, ἀλλ' ἔμεινεν αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν διὰ νὰ φυλάττῃ τὸν Μουφλοῦ, μήπως τὸν κρύψωσιν. Ἕνας σκύλος ὁποῦ ἀξίζει χίλια φράγκα καὶ ὁποῦ ἐπιστρέφει μόνος ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Φλωρεντίαν δὲν εἶνε ζῷον ἀδιάφορον!

Ὁ Τάσσος τὸν ηὐχαρίστησεν, ἔθεσε τὰ δέκα τραπεζογραμμάτια τῶν ἑκατὸν φράγκων εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἀνεχώρησεν εὐτυχὴς ὅτι ἡ μήτηρ του ἦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὸ σχέδιόν του.

Ἔφθασε τρέχων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο τὸ δωμάτιον τοῦ ἄγγλου κυρίου. Τοῦ εἶπον νὰ περιμένῃ ὀλίγον καὶ ἀνέβησαν νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν ξένον.

Ὁ Τάσσος ἔμεινεν ἀνυπομονῶν ἡμίσειαν ὥραν, καὶ ἐπὶ τέλους τον ὡδήγησαν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ξένου. Εὑρέθη ἔμπροσθεν ἑνὸς κυρίου μὲ ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν, μιᾶς ὡραίας κυρίας καὶ ἑνὸς παιδίου ἐξηπλωμένου ἐπὶ μικροῦ ἀνακλίντρου.

— Μουφλοῦ! Ποῦ εἶνε ὁ Μουφλοῦ; ἀνέκραξε μὲ ἀνυπομονησίαν τὸ παιδίον, ἅμα εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Τάσσον.

Ὁ Τάσσος ἐξέβαλε τὸν πῖλόν του καὶ ἐστάθη εἰς τὴν θύραν

— Ὁ Μουφλοῦ, ἐξοχώτατε, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐψιθύρισε.

Ὁ μικρὸς ἀφῆκε κραυγὴν χαρᾶς.

— Πῶς! ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν; εἶπεν ὁ ξένος μετ' ἐκπλήξεως. Ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Φλωρεντίαν!

—Μάλιστα, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Τάσσος ὅστις ἠσθάνετο τὸ θάρρος του ἐπανερχόμενον, καὶ τώρα ἔχω μίαν παράκλησιν νὰ σας ἀπευθύνω. Εἴμεθα πτωχοὶ καὶ ἐπειδὴ ἐκληρώθην διὰ τρία ἔτη, ἡ μήτηρ μου συγκατένευσε νὰ πωλήσῃ τὸν Μουφλοῦ διὰ νὰ πληρώσῃ ἀντικαταστάτην. Ἀλλ' ὁ μικρός μου ἀδελφός, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισεν ἡ Ἐξοχότης σας ἔπεσεν ἄρρωστος καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του. Ὁ ἱερεὺς τοῦ ἔδωσε τὴν θείαν Μετάληψιν καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνῃ, ὅταν αἴφνης ἦλθεν ὁ Μουφλοῦ ὅστις ἐπήδησεν εἰς τὴν κλίνην, ἰσχνὸς καὶ καταλασπωμένος. Ἔκτοτε ὁ Λόλος ἀνέλαβε. Ὁ Μουφλοῦ κάθηται πάντοτε πλησίον του καὶ ὁ Λόλος αἰωνίως τὸ ὄνομά του λέγει «Μουφλοῦ! Μουφλοῦ!» Ἠξεύρω, ἐξοχώτατε, ὅτι ἀγοράσατε τὸν σκύλον καὶ ὁ νόμος εἶνε μὲ τὸ μέρος σας, ἀλλὰ ἐσκέφθην ὅτι ἀφ' οὗ μάθετε πόσον ὁ Λόλος τον ἀγαπᾷ τὸν Μουφλοῦ, θὰ συγκατανεύσετε νὰ μάς τον ἀφίσετε καὶ νὰ πάρετε πίσω τὰ χίλια φράγκα σας. Ἐγὼ θὰ ἀναχωρήσω διὰ τὸν στρατὸν καὶ ὁ Θεὸς βοηθὸς εἰς ὅσους θὰ μείνουν εἰς τὸ σπίτι!

Καὶ ἀφοῦ εἶπεν ὅλα αὐτὰ ἀσθμαίνων, ὁ Τάσσος ἔλαβεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὰ χίλια φράγκα καὶ τα προσέφερε δειλῶς εἰς τὸν ἄγγλον κύριον ὅστις τα ἠρνήθη διὰ νεύματος.

— Ἐννόησες, Βίκτωρ; ἠρώτησε τὸ παιδίον.

Ἀλλ' ὁ Βίκτωρ ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τῶν προσκεφαλαίων.

— Ναί, κάτι ἐννόησα. Ὅτι ὁ Λόλος τον κρατεῖ καὶ ὅτι ὁ Μουφλοῦ δὲν ἦτο εὐτυχὴς μαζί μου.

Καὶ λέγων τὰς λέξεις αὐτὰς ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Τῷόντι ὁ Μουφλοῦ ποτὲ δὲν τον ἠγάπησε μὲ ὅλας τὰς περιποιήσεις καὶ τὰ γλυκίσματα τὰ ὁποῖα τοῦ προσέφερε, ἅμα δὲ ἐδυνήθη νὰ δραπετεύσῃ διήνυσε διακόσια μίλια διὰ νὰ εὕρῃ τὰ πτωχὰ παιδία τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν νὰ φάγουν καὶ τὰ ὁποῖα βεβαίως καὶ αὐτὸν θὰ τον ἔτρεφον ὄχι λαμπρά. Πτωχὸν παιδίον! Νὰ εἶνε τόσον πλούσιον, νὰ ἔχῃ ὅ τι θέλει καὶ νὰ μὴ κατορθώσῃ νὰ ἀγαπηθῇ ἀπὸ τὸν Μουφλοῦ! Ὁ Τάσσος ὅστις δὲν ἠννόει τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ κατέθεσε τὰ τραπεζογραμμάτια ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἐὰν θέλετε νὰ τα πάρετε, ἐξοχώτατε, καὶ νὰ μου δώσετε ὀπίσω τὴν ἀπόδειξίν πού σας ὑπέγραψε ἡ μητέρα μου ἐκείνην τὴν ἡμέραν, θὰ παρακαλοῦμεν νύκτα καὶ ἡμέραν διὰ σᾶς ἐγὼ καὶ ὁ Λόλος. Ὅσον διὰ σκύλον, θὰ μάθωμεν ἕνα ἄλλον χορούς καὶ παιγνίδια διὰ νὰ διασκεδάζῃ τὸν μικρὸν κύριον. Ὅλοι οἱ σκύλοι μανθάνουν εὐκόλως, Ἐγὼ θὰ ὑπάγω μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν εἰς τὸν στρατόν. Δὲν πρέπει νὰ ζητῇ κανεὶς νὰ ἀλλάξῃ τὴν τύχην του, τὸ μόνον πού σας ζητῶ εἶνε νὰ μὴ πάρετε τὸν Μουφλοῦ.

Καὶ συγκεκινημένος ὁ Τάσσος ἔφερε τὴν χεῖρά του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἄγγλος κύριος ἦτο λίαν συγκεκινημένος.

— Τί πιστὸ σκυλί! εἶπε μετὰ στεναγμοῦ! Ἐδείχθημεν σκληροὶ μαζί του μολονότι τὸ ἐπεριποιούμεθα πολύ. Δὲν θὰ σάς το πάρωμεν ὀπίσω, ἀλλὰ οὔτε σεῖς θὰ γίνετε στρατιώτης, φαίνεσθε τίμιος νέος καὶ ἡ μήτηρ σας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ σᾶς.

Πάρετε ὀπίσω τὰ χρήματα καὶ εἰς ἀντάλλαγμα γυμνάσατε ἕν ἄλλο σκυλὶ διὰ τὸν Βίκτωρα. Θὰ ἔλθω νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα σου καὶ τὸν Λόλον αὔριον τὸ πρωΐ.

Εἶνε περιττὸν νὰ σας εἴπω τὴν χαρὰν τῆς οἰκογενείας ὅλης, ἅμα ὁ Τάσσος ἐπέστρεψε μὲ τόσον καλὰς εἰδήσεις. Ἀμέσως τοῦ εὑρῆκαν ἀντικαταστάτην. Ὁ Μουφλοῦ δὲν ἐδιηγήθη ποτὲ τὸ θαυμάσιον ἔνστικτον μὲ τὸ ὁποῖον ἐδυνήθη νὰ εὕρῃ τὸν δρόμον ἀπὸ Ρώμης εἰς Φλωρεντίαν, ἀλλ' εἶνε εὐτυχὴς καὶ ὑγιέστατος.

Τὸν ἑπόμενον χειμῶνα ἡ οἰκογένεια ὅλη μετεκομίσθη εἰς ἓν κτῆμα τὸ ὁποῖον ὁ ἄγγλος κύριος ἠγόρασε πλησίον τῆς Σπέτσιας. Χάρις εἰς τὴν γλυκύτητα τοῦ κλίματος ὁ μικρὸς Βίκτωρ ἀνακτᾷ δυνάμεις καὶ εἶνε ἀχώριστοι φίλοι μὲ τὸν Λόλον. Διέρχονται ὅλην τὴν ἡμέραν παίζοντες εἰς τὸν κῆπον μετὰ τοῦ Μουφλοῦ καὶ τοῦ ἄλλου μικροῦ κυναρίου. Ὁ Τάσσος εἶνε κηπουρὸς τοῦ κτήματος. Πιθανὸν νὰ ὑπηρετήσῃ βραδύτερον εἰς τὸν στρατόν, ἀλλὰ προσωρινῶς τον ἀφίνουσιν ἥσυχον καὶ εἶνε εὐτυχής. Ὁ Λόλος, ὅστις ἐξαιρεῖται τῆς ὑπηρεσίας ἕνεκεν τῆς χωλότητός του, λέγει ὅτι θὰ γίνῃ ἀνθοπώλης καὶ μάλιστα σπουδαῖος. Ἐντοσούτῳ μανθάνει νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τοῦτο εἶνε τὸ πρῶτον καλὸν βῆμα εἰς τὰ ὑπερήφανα σχέδιά του.

Ἐκ τῶν τῆς Ouida.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια· ἴδε σελ. 73.]

Ἔπειτα ὁ θεὸς προσέθεσεν:

— Ὦ δεξιώτατε πηδαλιοῦχε! σὺ ὅστις γνωρίζεις ὅλας τὰς ὁδοὺς τῆς ἀπεράντου θαλάσσης, σὺ πρέπει τώρα νὰ με ὁδηγήσῃς εἰς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν τῆς Βοιωτίας, τόπον τῆς Σεμέλης, τῆς λατρευτῆς μου μητρός.

Ὁ πηδαλιοῦχος ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἀπήντησεν:

Ὦ θεὲ Βάκχε, υἱὲ παντοδυνάμου πατρὸς καὶ θεσπεσίας μητρός, τῷόντι γνωρίζω ὅλας τῆς θαλάσσης τὰς ὁδούς, ἀλλὰ μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ σε ὁδηγήσω ἐντὸς τῶν Θηβῶν προφυλασσομένων πανταχόθεν ὑπὸ τειχῶν ὀχυρῶν· διότι ἡ πόλις αὕτη εἶνε μεσόγειος ἀπέχουσα πολὺ τῆς θαλάσσης.

Ἐὰν θέλῃς ὅμως θὰ σε ὁδηγήσω εἰς τὴν γλυκεῖάν μου πατρίδα, ἡ ὁποία βρέχεται καὶ θωπεύεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Ἐκεῖθεν γνωρίζω ὁδὸν εὔκολον ἡ ὁποία θὰ σου ἐπιτρέψῃ νὰ φθάσῃς ἀκόπως εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ τὰς Θήβας. Ἀλλὰ πρὶν ἀναχωρήσῃς ἐλπίζω ὅτε θὰ καθήσῃς ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν εὐτυχῆ, τὴν εὔφορον Ἀττικήν, τὴν πατρίδα μου, τὴν προσφιλῆ εἰς τοὺς θεούς. Ἡ Ἀττικὴ εἶνε πραγματικῶς ἡ εὐτυχεστέρα τοῦ κόσμου διαμονή, ἡ χώρα τῶν εὐκινητοτέρων ἵππων τῶν γλυκυμολποτέρων ἀηδόνων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰς πρασίνους καὶ καταφύτους πεδιάδας της διαχύνουν τὸ ἁρμονικὸν ᾄσμά των ὑπὸ τὰ σκιερὰ φυλλώματα τῶν δασῶν, τὰ ἀπρόσβατα εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὅπως καὶ εἰς τὰς ὀλεθρίας τοῦ χειμῶνος πνοάς.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἀγαπᾷ τὸν τόπον αὐτόν, διότι πάντοτε ὁ νάρκισσος θαλερὸς ἀνθεῖ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισσοῦ δὲν παύουν ποτὲ νὰ πλανῶνται διὰ τῶν πεδιάδων. Ἀνεξάντλητα τὰ ὕδατα αὐτοῦ καὶ ἀστείρευτα γονιμοποιοῦν ἀφθόνως καὶ αἰωνίως τὸ εὔφορον ἔδαφος. Εἰς τὴν Ἀττικὴν καλλιεργεῖται καὶ δένδρον τί θαυμαστόν, τοῦ ὁποίου ὅμοιον ποτὲ δὲν ἤκουσα ὅτι ὑπάρχει οὔτε εἰς τὴν Ἀσίαν, οὔτε εἰς τὴν δωρικὴν χερσόνησον τοῦ Πέλοπος· δὲν ἐφυ-

τεύθη ὑπὸ χειρὸς ἀνθρωπίνης ἀλλὰ μόνον του ἐβλάστησε. Τὸ δένδρον τοῦτο εἶνε ἡ ἐλαία μὲ τὰ ὠχρὰ φύλλα, μὲ τοὺς λιπαροὺς καὶ γλυκεῖς καρπούς, ἡ ἐλαία ἡ προσφιλὴς εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηναν

Τίποτε βεβαίως δὲν λείπει εἰς τὴν πατρίδα μου παρὰ μόνον τὸ φυτόν, τὸ σπάνιον ἀκόμη, τὸ ὁποῖον διὰ τῶν θαυμάτων σου ἔκαμες νὰ αὐξηθῇ ἐντὸς τῆς νηός. Ὦ σεβαστὲ θεέ! ἐλθὲ εἰς τὴν Ἀττικήν· ὁ βασιλεὺς Ἰκάριος εἶνε θνητὸς φρόνιμος καὶ εὐσεβής· θὰ δεχθῇ μὲ εὐγνωμοσύνην τὰς εὐεργεσίας σου καὶ εἶνε ἄξιος νὰ τον κάμῃς νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ἡδυτάτους καρποὺς τῆς ἀμπέλου.

—Φρόνιμε πηδαλιοῦχε, εἶπε μειδιῶν γλυκέως ὁ Βάκχος· δέχομαι εὐχαρίστως νὰ μὲ ὁδηγήσῃς εἰς τὴν πλουσίαν Ἀττικήν, πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου τοῦ εὐνοουμένου τῶν θεῶν.

Ἀμέσως τότε ὁ οἶνος ἔπαυσε νὰ ῥέῃ ἐντὸς τῆς νηός. Ἡ ἄμπελος ἡ περιβάλλουσα τὸν ἱστὸν ἐξηφανίσθη. Ἐμψυχούμενος ὑπὸ θείας δυνάμεως ὁ φρόνιμος πηδαλιοῦχος κατώρθωσε, μολονότι μόνος, νὰ ἐκτελέσῃ ἐπιτυχῶς ὅλους τοῦ πλοίου τοὺς χειρισμοὺς, καὶ νὰ διευθύνῃ ἀσφαλῶς αὐτὸ διὰ τῶν ὑδάτων.

Ὄρθιος ἐπὶ τῆς πρύμνης ὁ Βάκχος ἔψαλλεν ὕμνον θεσπέσιον. Μὲ φωνὴν γλυκεῖαν ἐξύμνει τὸν πατέρα του, τὸν παντοδύναμον Δία, καὶ τὴν μητέρα του, τὴν ἄμεμπτον Σεμέλην, ἠρίθμει τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀμπέλου, καὶ ἀνήγγελεν ὅτι θὰ ἐκόμιζεν εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος τὸν θαυμαστὸν καρπόν.

Προσελκυόμενοι ἐκ τοῦ ἁρμονικοῦ ἐκείνου ᾄσματος, οἱ ἰχθυες ἐξήρχοντο ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς βαθυτάτης θαλάσσης· οἱ ναῦται, οἱ ὁποῖοι εἶχον μεταμορφωθῇ εἰς δελφίνας, ἠκολούθουν τὸ μαλακὸν κῦμα ὄπισθεν τῆς νηὸς παρασυρομένης ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Ἡ μαύρη γῆ τῆς Πάτμου ἐξηφανίσθη ὄπισθεν τῆς νηὸς καὶ ὁ πηδαλιοῦχος δὲν διέκρινε πλέον αὐτήν. Ἔπειτα ἡ πορεία τοῦ πλοίου ἄφινεν ὀπίσω της τὴν Μύκωνον, τὴν Τῆνον καὶ ἡ ἔρημος ἀκτὴ τῆς Ἄνδρου ἀνεφαίνετο τώρα εἰς τὸν σκοτεινὸν ὁρίζοντα. Ἡ νὺξ ἤπλωσε τοὺς πυκνοὺς πέπλους της ἐπὶ τῆς ἀπεράντου θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς κατοικουμένης γῆς. Τὸ πλοῖον προεχώρει πάντοτε ἀσφαλῶς καθ' ὅλην τὴν νύκτα, τοῦ ἀνέμου πνέοντος εὐνοϊκοῦ, καὶ ὁ πηδαλιοῦχος ἄγρυπνος τὸ διηύθυνεν ἀκολουθῶν τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

Ἤδη ἡ Ἠὼς ἐχρύσωνε μόλις τὸν ὁρίζοντα, ὅτε ἀνεφάνη ἔμπροσθεν τῆς νηὸς ἡ φιλόξενος γῆ τῆς Ἀττικῆς πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου.

Ὁ ἀθάνατος υἱὸς τοῦ Διὸς ἐπήδησε τότε τῆς λέμβου καὶ ἐγκατέλιπε τὸν πηδαλιοῦχον ἐπὶ τῆς πρώρας καὶ ἐπάτησε τὸ ἀττικὸν ἔδαφος, ἐνῷ ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν.

Ἀλλ' ἰδού, ὦ βασιλεῦ Μίδα, ἡ Ἠὼς ἀναφαίνεται τώρα εἰς τὴν Ἀνατολήν. Οἱ ἀλέκτορες τῶν περιχώρων τονίζουν τὸ πρωϊνὸν ἐγερτήριόν των. Εἶνε καιρὸς νὰ ἀναπαυθῶμεν, Ἂς πίωμεν τελευταῖον ποτήριον εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου τοῦ προστάτου μου καὶ ἂς διευθυνθῶμεν εἰς τὰς κλίνας μας, ὅπως γευθῶμεν τοῦ γλυκέως ὕπνου τὸν ὁποῖον ὁ Ζεὺς ἀποστέλλει εἰς τοὺς θνητοὺς τοὺς ἔχοντας καθαρὰν τὴν συνείδησίν των Ὅταν αἱ σκιαὶ τῆς ἑσπέρας ἐπανέλθουν θὰ σοῦ διηγηθῶ τὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ ἐν Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ο ΒΑΚΧΟΣ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ.—ΙΚΑΡΙΟΣ ΚΑΙ ΗΡΙΓΟΝΗ. ΕΟΡΤΑΙ ΤΑΣ ΟΠΟΙΑΣ ΣΥΝΕΣΤΗΣΑΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΒΑΚΧΟΥ.

Ὅταν τὸ δεῖπνον ἐτελείωσε πάλιν ὁ βασιλεὺς Μίδας ὅστις ἔφαγε μεμετρημένως, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Σιληνὸν τὴν συνέχειαν τῆς θαυμασίας τοῦ Βάκχου ἱστορίας. Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἑτοιμάζοντο νὰ ἀκούσουν προσεκτικοί· εἰς τὸ βάθος τῆς ἀπαστραπτούσης αἰθούσης οἱ θεράποντες καὶ οἱ μᾶλλον ἐπιφανεῖς τῶν κατοίκων τῆς χώρας ἐστέκοντο ἐν ἀποστάσει ὅπως ἀκούσουν, τὰς θύρας δὲ καὶ τὴν αὐλὴν ἐπλημμύρει πλῆθος γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ παιδίων. Ἐφαίνοντο τόσον πολυάριθμοι ὅσον αἱ χιλιάδες ἐκεῖναι πτηνῶν τὰ ὁποῖα καταφεύγουσιν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα ἐν καιρῷ βροχῆς ἢ καταιγίδος.

Τότε ὁ Σιληνὸς ἀφοῦ ἐκένωσε ποτήριον ἀφρώδους οἴνου χωρὶς νὰ ἀπαιτήσῃ περισσοτέρας παρακλήσεις, ἤρχισε τοιουτοτρόπως:

«Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς Βάκχος ἀφοῦ περιεπάτησε πολλὴν ὥραν ἐπὶ τῆς ἀμμώδους παραλίας, ἀνῆλθεν ἐπὶ τῶν ἀποτόμων βράχων οἱ ὁποῖοι περιέκλειον τὸν ἥσυχον λιμένα καὶ ἐπροφύλασσον αὐτὸν κατὰ τῶν ἰσχυρῶν ἀνέμων καὶ τῆς πλημμύρας. Εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν ὅπου τὸ κῦμα ἤρχετο νὰ θραυσθῇ ἀφρόλευκον, διέκρινε σκοτεινὸν ἀλλὰ καὶ δροσερὸν σπήλαιον τὸ ὁποῖον ἐπροφυλάσσετο ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ὅστις ἤρχιζε τώρα νὰ λάμπῃ διὰ τῶν πυκνῶν κλάδων τῶν ἐλαιῶν, κεκαλυμμένων μὲ ἀργυρᾶ φύλλα καὶ στίλβοντας καρπούς. Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ σπηλαίου ἀνέβλυζεν ἀστείρευτος πηγὴ τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα ἔτρεχον εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ θεὸς ἐπὶ μακρὸν παρετήρησε τὸ μέρος αὐτὸ τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδῇ. Ἔβλεπεν ἀτραποὺς ἀφανιζομένας εἰς τὸ βάθος τῶν πεδιάδων καὶ ἀγόνους ἐκτάσεις καὶ ἀγροὺς σίτου καὶ πρασίνους λειμῶνας, καὶ δάση ἐλαιῶν μὲ ὠχρὰ φυλλώματα καὶ ἐπὶ τέλους τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς πόλεως τοῦ Ἰκαρίου εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ διευθυνθῇ, ὅπως μάθῃ ἀσφαλῶς τὴν ὁδὸν τῆς Βοιωτίας.

»Πρὶν ὅμως ἀπέλθῃ εἰς τὴν πεδιάδα ἠθέλησε νὰ ἀπεκδυθῇ τὴν θείαν αὐτοῦ μορφὴν διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν βασιλέα Ἰκάριον.

«Ἂν ἀληθῶς εἶνε ἄνθρωπος τίμιος καὶ δίκαιος, ὅπως ὁ καλὸς πηδαλιοῦχος το ἐβεβαίωνε, τότε θὰ δεχθῇ ἕνα ἁπλοῦν ἐπαίτην τὸν ὁποῖον θὰ ἰδῇ ἱκετεύοντα πρὸ τῆς θύρας τοῦ παλατίου του· καὶ τότε μόνον θὰ τον φορτώσω μὲ τόσα δῶρα, ὥστε νὰ εἶνε περίφημος πλέον καὶ ἐπιθυμητὸς μεταξὺ ὅλων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.»

Ἀμέσως τὰ εὔρωστα καὶ νεαρὰ μέλη του ἐκυρτώθησαν καὶ συνεπτύχθησαν εἰς γέροντος κατεσκληκότος καὶ ἐξηντλημένου ἐκ τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς ἡλικίας· ἀπεξήρανε τὸ ὡραῖον καὶ τρυφερὸν δέρμα του τὸ ὁποῖον ἀπήστραπτεν ἐκ τῆς λάμψεως τῆς νυκτός· ἡ θαυμασία του κόμη ἀπέπεσε τῆς κεφαλῆς του καὶ οἱ θελκτικοὶ ὀφθαλμοί του σχεδὸν ἐσβέσθησαν. Ἐνεδύθη ῥάκη τινὰ ἀκάθαρτα καὶ μαυρισμένα ἐκ τοῦ καπνοῦ· ἔθεσεν ἐπὶ τῶν ὤμων του μανδύαν, καὶ ἐλάφινον δέρμα ἀθλιέστατον, μηδαμινὸν ἐντελῶς, εἰς τὴν χεῖρα δὲ ἔλαβε μακρὰν ῥάβδον ταξειδιώτου. Τοιουτοτρόπως μεταμορφωθεὶς εἰς ἐπαίτην, ἐπροχώρησε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου.

Ὁ δρόμος ἦτο ἀτελείωτος διὰ μέσου τῆς πεδιάδος, ὁ δὲ θεὸς ἐπροτίμα τὰς ἐρημοτέρας ἀτραποὺς διὰ νὰ μὴ παρατηρηθῇ ὑπὸ τῶν διαβατῶν· διέτρεξε τοιουτοτρόπως τοὺς ἀναρίθμους ἀγροὺς προσβαλλομένους ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν βαρέων ἐνδυμάτων του καὶ μόλις σταματῶν ἑκάστοτε ὑπὸ τὰς πυκνοφύλλους ἐλαίας τὰς ὁποίας εἰς τὸν δρόμον του ἀπῆντα.

Τέλος ἔφθασε καὶ εὗρεν εὐκόλως τὴν διαμονὴν τοῦ βασιλέως Ἰκαρίου. Τὸ κοπιῶδες βῆμα τοῦ θεοῦ ἐκλονίζετο ἐπάνω εἰς τοὺς χάλικας τῆς ὁδοῦ καὶ ἡ ῥάβδος του δὲν ἐδύνατο νὰ τον στηρίξῃ· τὸ πρόσωπόν του ἐπλημμύρει ἐκ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τὰ πενιχρὰ ἐνδύματά του ἦσαν κεκαλυμμένα ἐκ τῆς κόνεως τῆς ὁδοῦ. Τοιουτοτρόπως μετὰ κόπου ἐπροχώρει ὡς ἀληθὴς ἐπαίτης εἰς τὴν ἀνώμαλον ὁδόν.

Ὁ εὐσεβὴς Ἰκάριος ἐκάθητο ἔξωθεν τῆς θύρας του ἐπὶ καθαρᾶς καὶ στιλβούσης λίθου. Ἅμα ὡς εἶδεν ἀπὸ μακρὰν τὸν ἐπαίτην ἐρχόμενον ἔτρεξεν εἰς προϋπάντησίν του καὶ ἔλαβε τὰς χεῖράς του λέγων πρὸς αὐτόν:

«Ὦ ξένε, καλῶς ἦλθες εἰς τὸν οἶκον μου. Διότι ὁ Ζεὺς πάντοτε ἀποστέλλει τοὺς πτωχοὺς εἰς τὰς οἰκίας τῶν βασιλέων, τῶν ποιμένων τοῦ λαοῦ. Εἴσελθε νὰ χορτάσῃς διὰ κρεῶν τὴν πεῖναν σου μαζί μου καὶ ἂν εὐαρεστῆσαι θὰ μοῦ εἴπῃς ἔπειτα τὰς αἰτίας αἱ ὁποῖαι σὲ ἠνάγκασαν νὰ ταξειδεύσῃς τοιουτοτρόπως μεθ' ὅλα τὰ γηρατεῖα καὶ τὴν ἀθλιότητά σου.»

Ἀμέσως ὁ Ἰκάριος εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρόν του καὶ εἶπε νὰ προετοιμάσουν τὸ δεῖπνον καὶ νὰ θερμάνωσιν ὕδωρ καθαρόν. Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς ἐκάθητο ἔσωθεν τῆς θύρας ὄρθιος, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ῥάβδου του. Ἀλλ' ἡ ὡραία Ἠριγόνη ἡ θυγάτηρ ἡ ἄμεμπτος τοῦ Ἰκαρίου δὲν ἄφησε πολὺ τὸν θεὸν εἰς τὴν ταπεινωτικὴν ἐκείνην στάσιν. Ἅμα τὸ ὕδωρ ἐθερμάνθη, ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν λουτῆρα καὶ ἀφοῦ τὸν ἔλουσε καὶ τον ἠρωμάτησε διὰ παχυμύρων, τὸν ἐνέδυσε χιτῶνα καθαρὸν καὶ μανδύαν πολυτελῆ.

Ἀλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς δὲν ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ ἀκόμη τὴν θείαν αὐτοῦ μορφὴν καὶ ὡς γέρων κατάκοπος καὶ περίλυπος ἔλαβε μέρος εἰς τὸ πλούσιον συμπόσιον. Οἱ ὑπηρέται ἔφερον τὰ κρέατα τὰ βόεια καὶ τὰ χοίρια ἐπὶ τῆς

τραπέζης, ἐνῷ ἄλλοι ἔχυνον ὑδρόμελι εἰς τὰ ποτήρια. Ὅταν πάντες οἱ συνδαιτυμόνες ἐχόρτασαν τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν των ὁ Βάκχος ἀπετάθη πρὸς τὸν βασιλέα, ἀλλὰ ὑποκρινόμενος ἀκόμη, διότι φρόνιμος ὡς ἦτο καὶ προσεκτικός, ἤθελεν εἰς ὅλους νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνον εἰς τὸν σοφὸν Ἰκάριον νὰ ἀποκαλυφθῇ, ὅτι ἦτο προσφιλὴς υἱὸς τοῦ παντοδυνάμου Διός.

Διηγήθη λοιπὸν ὅτι ἐταξείδευε τὰς θαλάσσας ὡς ἔμπορος καὶ ἡ τρικυμία ἔθραυσε τὸ πλοῖόν του κατὰ τῶν βράχων καὶ τὰ κύματα ἐκάλυψαν τὰ πλούτη του, καὶ τὰ φορέματά του τὰ πολυτελῆ, καὶ τὰ χρυσᾶ σκεύη του. Πτωχὸς τώρα καὶ ἁπλοῦς ναυαγὸς ἐταξείδευεν ἐπαιτῶν ὅπως φθάσῃ μέχρι τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, τῆς πόλεως τοῦ περιφήμου Κάδμου ὅπου εἶχε φίλον πολύτιμον. Ἀλλὰ περιεπλανᾶτο εὐκόλως, καὶ ἔχασε τὸν δρόμον διότι ἐντελῶς ἠγνόει τὴν χώραν.

Ὁ βασιλεὺς ἐπίστευσεν ἀδιστάκτως τὴν ὁμιλίαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν μὲ πολλὴν φαντασίαν καὶ δεξιῶς διηγήθη ὁ Βάκχος. Ἀπήντησε λοιπὸν μὲ μεγάλην προθυμίαν καὶ καλωσύνην καὶ ὑπέδειξεν ἀκριβῶς εἰς τὸν θεὸν τοὺς δρόμους οἱ ὁποῖοι ἀσφαλῶς θὰ τον ὁδηγήσουν μέχρι τοῦ ὄρους Κιθαιρῶνος. Ἔπειτα ὅταν θὰ κατήρχετο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἐκείνου ἡ πεδιὰς τῆς Βοιωτίας θὰ ἐξετείνετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἤθελε διέλθει τὸ ρεῦμα τοῦ Ἀσωποῦ θὰ εὑρίσκετο πλησίον τῆς περιφήμου πόλεως τῶν Θηβῶν.

«Τώρα, προσφιλέστατε ξένε, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ὁδηγίας, πρέπει νὰ ἀναπαυθῇς, διότι ἔχεις πολὺν δρόμον νὰ κάμῃς ὅπως φθάσῃς εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κάδμου· ἡ δὲ νὺξ φθάνει. Ἅμα ὡς ὁ θεῖος Ἥλιος ἀφίνων τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὁποίαν καθ' ἑσπέραν βυθίζεται, ἀνυψωθῇ εἰς τὸν κυανοῦν αἰθέρα ὅπως φωτίσῃ τοὺς Ἀθανάτους καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς θνητοὺς τους ἐνοικοῦντας τὴν γῆν τὴν γόνιμον, θὰ ἀναλάβῃς πάλιν τὴν πορείαν σου. Πρέπει τώρα νὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου. Ἔχω μαλακὰ θερμὰ σκεπάσματα ὅπου οἱ ἐρχόμενοι ξένοι δύνανται νὰ ἀναπαυθῶσιν.

Ὁ Ἰκάριος ἐκοιμήθη εἰς τὸ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένον μέρος τοῦ οἴκου, ἀφοῦ ἔδωσεν εἰς τὸν ξένον του κλίνην τορνευμένην θαυμασίαν εἰς τὸ πολυτελέστερον τοῦ παλατίου δωμάτιον. Ὅταν δὲ ὁ Ἠὼς ἡ θυγάτηρ τῆς αὐγῆς ἐφάνη, ὁ βασιλεὺς ἐπήδησε τῆς κλίνης του καὶ ἐπῆγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ξένον του ὅτι αἱ ὁδοὶ ἐφωτίζοντο τώρα καὶ ἐδύνατο νὰ ἀναχωρήσῃ.

Δὲν εὗρεν ὅμως εἰς τὸν κοιτῶνα του τὸν ξένον καὶ ἐξελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν πρὸς ἀναζήτησίν του ἐσταμάτησεν ἔκπληκτος καὶ γοητευμένος.

Ἔμπροσθέν του ἐστέκετο ὁ θεὸς Βάκχος λάμπων ἐκ νεότητος καὶ καλλονῆς, τοιοῦτος ὁποῖον καὶ σύ, ὦ Μίδα, τὸν ἐθαύμασες· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει μαγευμένος τὸ θαῦμα τὸ ὁποῖον καὶ σὺ εἶδες. Πέριξ αὐτοῦ εἰς ὅλα τὰ δένδρα ἐφύτρωνον μεγάλαι, γιγαντιαῖαι ἄμπελοι περιπλέκουσαι τοὺς κλάδους των τοὺς καταφόρτους ἐκ καρπῶν. Ὁ Ἰκάριος καταληφθεὶς ὑπὸ θρησκευτικοῦ τρόμου ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα.

Τότε ὁ Βάκχος ἐμειδίασεν ἐλαφρῶς καὶ εἶπε: «Ἐγέρθητι, ὦ ἀγαθὲ Ἰκάριε. Εἶμαι ὁ Βάκχος υἱὸς πεφιλημένος τοῦ κραταιοῦ Διός. Δέν σοί το ἀνήγγειλα ὅταν εἰς τὸ συμπάσιόν σου ἐκαθήμην, διότι οἱ ὑπηρέται σου ἐδύναντο νὰ το καταλάβουν· ἐγὼ δὲ θέλω, χωρὶς κανεὶς θνητὸς νὰ με γνωρίσῃ, νὰ φθάσω μέχρι τῆς γεννετήρας πόλεως τῆς Σεμέλης, τῆς ἐναρέτου μητρός μου. Θὰ δοκιμάσω τὰς ἀδελφάς καὶ τὸν ἀνέψιόν της ὅπως καὶ σὲ ἐδοκίμασα, διὰ νὰ ἴδω ἂν πρέπῃ νὰ χαρίσω καὶ εἰς αὐτοὺς τὸν θεῖον καρπὸν τὸν ὁποῖον καὶ εἰς σὲ ἐδώρησα. Ἄκουσε τοὺς λόγους μου καὶ ἔχε αὐτοὺς πάντοτε ἐντυπωμένους εἰς τὴν μνήμην σου· οἱ μέλανες ἢ ὑπόχρυσοι αὐτοὶ καρποὶ τοὺς ὁποίους θαυμάζεις, εἶνε ἀπείρως ὡραιότεροι εἰς τὴν γεῦσιν ἀπὸ τὰς στιλβούσας ἐλαίας· θὰ ἐκθλίβῃς τὸν ὀπόν των καὶ θὰ κατασκευάζῃς τοιουτοτρόπως ποτόν, τὸ ὁποῖον θὰ εὐφραίνῃ τὴν καρδίαν σου. Γεύου σωφρόνως ἐκ τοῦ ποτοῦ τούτου καὶ ἔσο εὐτυχής, ὦ ἀγαθοεργὲ θνητὲ ἠγαπημένε παρὰ τῶν θεῶν.»

Ὁμιλήσας τοιουτοτρόπως ὁ Βάκχος ἀνέλαβε τὸ ταχύτερον τὸν δρόμον του διὰ μέσου τῆς ἀπεράντου πεδιάδος, διαπερῶν ἀκόπως τοὺς χειμάρρους, καὶ ἀνερχόμενος ἡσύχως τὰ ὄρη, εὑρίσκετο δὲ ἤδη εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου

του ὅταν ὁ Ἥλιος ἔδυσεν ἐκ νέου καὶ οἱ δρόμοι ἐσκοτίσθησαν.

Ἐντοσούτῳ θὰ σας ἐξιστορήσω τὰς δυστυχίας τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου Ἰκαρίου, διὰ νὰ σας κάμω νὰ ἐννοήσετε πόσον εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ μεταχειρίζωνται πάντοτε ἐν μέτρῳ τὰ δωρήματα τῶν θεῶν.

Δὲν εἶσαι βεβαίως ὁ μόνος μεταξὺ τῶν βασιλέων, ὦ Μίδα, ὅστις μετεχειρίσθης κακῶς τὰ δῶρα τῶν Ἀθανάτων. Διότι ἡ ψυχὴ τῶν θνητῶν εἶνε πλήρης ματαιότητος καὶ τὸ πνεῦμα των τυφλόν.

Ὁ Ἰκάριος δὲν ἐδύνατο νὰ κορεσθῇ ἐκ τῶν καρπῶν τῆς ἀμπέλου, συνέθλιβε μελανὰς σταφυλὰς εἰς τὸ χρυσοῦν ποτήριόν του καὶ ἔπινεν ἡδονικῶς ἐκ τοῦ θαυμασίου τούτου ποτοῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἠγάπα πολὺ τὸν λαόν του δὲν ἤθελε νὰ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς μόνον τῆς εὐτυχίας ἡ ὁποία τοῦ ἐστάλη παρὰ τῶν θεῶν. Ἐγέμισε λοιπὸν μεγάλην, ἀπέραντον ὑδρίαν ἐκ τοῦ οἴνου τούτου καὶ περιῆλθε τὰς ἐξοχὰς προσφέρων εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ποιμένας τὸ ποτὸν τοῦ Βάκχου. Οἱ ἄνθρωποι ἔπιναν ἄνευ μέτρου, ἀπλήστως καὶ τάχιστα τὸ ἀγγεῖον ἐκενώθη. Ἀλλὰ τότε σκοτισθέντες ἐκ τῆς καταχρήσεως τοῦ οἴνου, ἐνόμισαν ὅτι ὁ βασιλεὺς των ἠθέλησε νὰ τους δηλητηριάσῃ. Μανιώδεις ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ καὶ τον ἐφόνευσαν. Ὅταν ὅμως ἡ μέθη των διελύθη φοβούμενοι διὰ τὴν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσαν, ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰκαρίου παρὰ τὴν ρίζαν δένδρου καὶ ὑπεχρεώθησαν ὅλοι δι' ὅρκου νὰ μὴ φανερώσωσι ποτὲ τί ἀπέγινεν ὁ βασιλεύς.

Ἡ ἐνάρετος ὅμως Ἠριγόνη περιεπλανᾶτο ἔνθεν κἀκεῖθεν κλαίουσα καὶ ὀλοφυρομένη, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς πατρός. Ἐπὶ τέλους ἡ Μαῖρα, ἡ πιστὴ αὐτῆς κύων τὴν ὁδήγησεν εἰς τὴν ρίζαν ἑνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ἐξέτεινεν ἄνωθεν μακροὺς τοὺς κλώνους του, καὶ ἐκεῖ σταματήσασα ἤρχισε νὰ ξέῃ τὸ ἔδαφος. Ταχέως τὸ σῶμα τὸ ἄψυχον τοῦ Ἰκαρίου, ἀκάθαρτον ἐξ αἵματος καὶ οἴνου, ἀνεφάνη εἰς τὸ βάθος τοῦ λάκκου ὅπου τον εἶχον δειλῶς ρίψῃ οἱ κακοῦργοι. Εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο θέαμα ἡ Ἠριγόνη παράφρων ἐκ τῆς λύπης ἀπέσπασε τὴν ζώνην της, προσέδεσεν αὐτὴν ἐπὶ τινος δένδρου καὶ ἀπηγχονίσθη.

Ἐπειδὴ ἡ κύων Μαῖρα ἐξηκολούθει νὰ ὑλακτῇ λυπηρῶς καὶ πενθίμως, οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ παρευρισκόμενοι καὶ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἔξοχήν, ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ εἶδον τὸ θλιβερὸν συμβάν. Μεγάλη ὑπῆρξεν, ἡ ἐντύπωσις καὶ ἡ λύπη των ὅταν εἶδον τὰ πτώματα τοῦ Ἰκαρίου καὶ τῆς Ἠριγόνης. Τὰ ἔθαψαν μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὰ τιμῶν ἐντὸς μεγάλου τάφου, ὅστις ἐγείρεται ἐκεῖ διὰ νὰ μαρτυρῇ τὸ γεγονὸς εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὑπῆρξε λυπηρὰ δι' ὁλόκληρον τὸν λαόν. Αἱ γυναῖκες ἔκλαιον καὶ ἐφώναζον ἀποσπῶσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των· οἱ δὲ πολεμισταὶ φέροντες τὰ χάλκινα αὐτῶν ὅπλα περιεστριγύρισαν τρὶς τὸ μνημεῖον.

Μετὰ τὸ φοβερὸν τοῦτο συμβὰν οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς μεταχειρίζονται μετὰ φειδοῦς τὸν οἶνον· εἰς ὅλον τὸν τόπον καλλιεργεῖται ἡ ἄμπελος, ὡς καὶ ἡ ἀργυρόφυλλος ἐλαία πλήρεις δὲ εὐγνωμοσύνης ὅλοι ἑορτάζουν κατ' ἔτος τὰς πολυαρίθμους καὶ περιφήμους ἑορτὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου.»

Ὁ Μίδας τον διέκοψε τότε: «Ὦ! σεβαστὲ τροφοδότα μεγάλου θεοῦ, εἰπέ μου ταχέως ποῖαι εἶνε αἱ ἑορταὶ αὗται, ὅπως καὶ ἐγὼ τας εἰσαγάγω εἰς τὸν λαόν μου πρὸς δικαίαν τιμὴν καὶ λατρείαν τοῦ Βάκχου, τοῦ ἀγαθοεργοῦ θεοῦ ὅστις μοι ἐδώρησε τὴν ἄμπελον! . . .»

Ὁ Σιληνὸς ἀπήντησε: «Θὰ ἱκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν σου, ὦ βασιλεῦ! Πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ σοι εἴπω ὅτι κατ' ἔτος τὴν ἐποχὴν τῆς τρυγήσεως τῶν σταφυλῶν πρὸς κατασκευὴν τοῦ οἴνου, οἱ νέοι τῆς Ἀττικῆς ἀπέδιδον τιμὰς εἰς τὸν Ἰκάριον, γυμναζόμενοι, πηδῶντες καὶ χορεύοντες ἄνωθεν ἀσκοῦ πλήρους οἴνου ἠλειμμένου ἔξωθεν δι' ἐλαίου. Τοῦτο δὲ ἔκαμνον διότι καὶ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Βάκχος ἐδώρησεν εἰς τὸν βασιλέα των τὴν ἄμπελον, οὗτος εἶδε μεγάλον ταῦρον ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ δέρμα κατεσκεύασε ἀσκὸν τὸν ὁποῖον ἐνέπλησε οἴνου καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἐχόρευσεν εἰς ἔνδειξιν χαρᾶς καὶ νίκης.

Ἀλλ' εἶνε ἀναρίθμητοι αἱ ἑορταὶ αἱ τελούμεναι πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ οἴνου.

Καὶ πρῶτον μὲν μία γίνεται τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ, ὅταν ὁ οἶνος ῥέει ἀφθόνως ἀπὸ τὰς σταφυλὰς πιεζομένας ὑπὸ τοὺς ἀνθρωπίνους πόδας. Προσφέρουν ἐκεῖ εἰς τὸν θεὸν τὸν πρῶ-

τον κατασκευασθέντα οἶνον καὶ οἱ θερισταὶ ψάλλουν ὕμνον πρὸς τὸν υἱὸν τῆς Σεμέλης. Ἔπειτα ἡ χαρὰ πλημμυρεῖ καὶ ἡ εὐθυμία ὅλων τὰ στήθη· καὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ ἁμαξίων μὲ βαμμένον τὸ πρόσωπον, καὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ δερμάτων νεβρῶν, στεφανηφόροι, μὲ τὸν πώγωνα κοσμημένον διὰ γενειάδος ἐκ φύλλων δρυός, οἱ θαυμασταὶ καὶ λάτραι τοῦ Βάκχου διατρέχουν ὅλα τὰ περίχωρα μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ὁ Ἥλιος βυθίζεται ὑπὸ τὴν θάλασσαν τῆς δύσεως· ᾄδουσι δὲ πότε τὰ ἀγαθὰ τοῦ θεοῦ, πότε ὕμνους πρὸς τὸν οἶνον.

Ἑορτάζουσιν ὡσαύτως καὶ κατὰ τὴν ἄνοιξιν. Ἡ ἑορτὴ δὲ αὕτη πάλιν εἶνε τριήμερος. Καὶ τὴν πρώτην μὲν ἡμέραν ὁλόκληρον διέρχονται μεταγγίζοντες τὸν οἶνον ἐκ τῶν ἀσκῶν καὶ τῶν ἐξ ἀργίλλου ἀγγείων, ὅπου παρέμεινεν ὅλον τὸν χειμῶνα. Ἔπειτα γεύονται αὐτοῦ ψάλλοντες ὕμνον πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσκαλοῦσι τοὺς φίλους των νὰ γευθῶσιν ἐκ τοῦ θαυμασίου ποτοῦ τοῦ Βάκχου.

Τὴν ἑπομένην γίνεται κυρίως ἡ ἑορτή. Ὁ οἶνος ρέει ἄφθονος καὶ οἱ οἰνοπόται ἀμιλλῶνται ποῖος θὰ ροφήσῃ τὰ περισσότερα ἀφροστέφανα ποτήρια. Ὅλοι δὲ ἔπειτα μὲ τὴν κεφαλὴν στολισμένην διὰ ἀνθέων προσφάτως συνειλεγμένων εἰς τοὺς ἀγροὺς παρακάθηνται εἰς συμπόσιον καὶ ἔπειτα ἀφιερώνουν τοὺς στεφάνους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἐγκλείουν εἰς ἀγγεῖα κατεσκευασμένα ἐξ ὀπτῆς γῆς, διαφόρων εἰδῶν σπόρους, τοὺς ὁποίους βράζουν καὶ προσφέρουν ἔπειτα εἰς τὸν παντοδύναμον Βάκχον. Τοῦτο συμβολίζει τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς ἀνοίξεως κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ριφθέντες εἰς τὴν γῆν σπόροι, οἱ κοιμώμενοι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα βλαστάνουν καὶ ἀναφύονται. Ἡ ἄμπελος ἡ ἱερὰ κοσμεῖται διὰ πρασίνων φύλλων. Ὁ θεὸς ἀναδίδει ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς τὴν βλάστησιν καὶ τὰ πράσινα φύλλα τῆς ἀμπέλου καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλονται αἱ τιμαὶ καὶ ὅλος τῆς εὐγνωμοσύνης ὁ φόρος.

Καὶ ἤδη, φίλοι μου, πρὶν κοιμηθῶμεν ἂς ψάλλωμεν τὸν ὕμνον τοῦ θείου Βάκχου τοῦ θεοῦ τῆς ἀνοίξεως: Ὦ! ἀθάνατοι οἱ κατοικοῦντες τοὺς οὐρανούς, δέχθητε τοὺς στεφάνους τῶν νέων καὶ τὴν ἐξ ἀνθέων ἐαρινῶν προσφοράν μας! Θύσμεν, ᾄδοντες ἐπινίκια, πρὸς τὸν παντοδύναμον θεὸν τὸν υἱὸν τῆς Σεμέλης! Χάρις εἰς αὐτὸν τὰ ἄνθη τὰ μυροβόλα ἀνοίγονται εἰς τὴν βαλσαμώδη πνοὴν τοῦ ἔαρος. Ἡ ἱερὰ ἄμπελος ἀνθεῖ καὶ τὰ φυλλώματα τὰ συμπαθῆ τῶν ἴων καλύπτουν ὅλην τὴν γῆν. Τὰ ρόδα πλέκονται εἰς τὰς κόμας τὰς ξανθὰς καὶ φωναὶ ἁρμονικαὶ ἀκούονται παντοῦ μεμιγμέναι μὲ τοῦ αὐλοῦ τὸ ᾆσμα, τὸ ὁποῖον αἰωνίως ἀντηχεῖ ἀπὸ ὕμνους χαρμοσύνους: Ζήτω, ὁ Βάκχος, ὁ Βάκχος ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης!»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ο ΘΕΟΣ ΦΘΑΝΕΙ ΕΙΣ ΒΟΙΩΤΙΑΝ — ΔΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΝΥΚΤΑ ΠΑΡΑ ΤΩ ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΩ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ. — ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΚΑΔΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ

Τὴν ἐπαύριον μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Σιληνὸς ἐξηκολούθησεν οὕτω τὴν ἱστορίαν τοῦ Βάκχου:

«Ἐντοσούτῳ ὁ θεὸς ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξειδίου του· διέκρινεν ἤδη τὰ ὑψηλὰ τείχη τῶν Θηβῶν φωτιζόμενα ἀπὸ τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ δύοντος ἡλίου· ἠδύνατο πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς νυκτὸς νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Πενθέως. Ἀλλ' ὁ Βάκχος ἤθελε προπάντων νὰ μάθῃ τί ἔλεγεν ὁ βασιλεὺς καθὼς καὶ ὁ λαὸς τῶν Θηβῶν περὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης καὶ τοῦ υἱοῦ τὸν ὁποῖον ἀπέκτησεν ἐκ τοῦ Διός. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ διασχίσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐντὸς τῆς πόλεως, παρηκολούθησε στενήν τινα ἀτραπὸν καὶ ἔφθασε τάχιστα διὰ μέσου τῶν δασῶν εἰς τὰ βασιλικὰ βουστάσια, κατασκευασθέντα μετὰ μεγάλης τέχνης πρὸς ἐνδιαίτησιν τῶν χοίρων τοῦ περιφήμου Κάδμου.

Ὁ χοιροβοσκὸς ἦτο ἐντὸς τῆς οἰκίας του, διότι ἡ νὺξ ἤδη ἐπλησίαζεν. Ἦτο ἐπασχολημένος εἰς κατασκευὴν σανδαλίων ἀποκόπτων αὐτὰ ἐκ δέρματος βοός. Ἡ φλὸξ τῆς ἑστίας τον ἐθέρμαινε, καὶ τον ἐφώτιζε συγχρόνως εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ὁ Βάκχος προσέλαβε τὴν μορφὴν νεανίσκου, ἐξ ἀνάγκης δῆθεν τινὸς ἐπειγούσης ζαξειδεύοντος, μακρὰν τοῦ προσφιλοῦς του πατρός. Μόλις ἐνεφανίσθη ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἀμέσως οἱ κύνες ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ χοιροβοσκὸς ἔτρεξε διὰ νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ διὰ λίθων καὶ εἶπεν εἰς τὸν θεόν:

— Ὦ! ξένεν ἀκολούθει με εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ὅταν κορέσῃς τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν σου διὰ κρεῶν καὶ οἴνου, μοῦ διηγεῖσαι ἂν ἔχῃς τὴν εὐχαρίστησιν, ποῦ πηγαίνεις, καὶ τι δυστυχίας ὑπέφερες.

Ὁμιλῶν τοιουτοτρόπως ὁ χοιροβοσκὸς ὡδήγησε τὸν ξένον του ἐντὸς τῆς οἰκίας καὶ τὸν ἐσκέπασε διὰ μηλωτῆς ἐκ δέρματος αἰγὸς καὶ τοῦ παρέθεσε δεῖπνον ἐκ χοιρείου κρέατος καὶ οἴνου παλαιοῦ μεμιγμένου μετὰ ὕδατος ἐκ τῆς πλησίον πηγῆς· καθήσας δὲ πλησίον τοῦ θεοῦ, εὐχαριστημένου ὅτι εὗρε τὸν περιποιητικὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, ἤρχισε νὰ τοῦ ὁμιλῇ τοιουτοτρόπως:

— Ὦ! προσφιλέστατε ξένε, διὰ νὰ σε ἐνθαρρύνω πρὸς ἐξιστόρησιν τῶν δυστυχημάτων σου καὶ διὰ νὰ σε εὐκολύνω νὰ μοῦ εἴπῃς τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος σου, θὰ σοῦ διηγηθῶ ἐγὼ κατὰ πρῶτον τὰ θαυμαστὰ συμβάντα τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν εἰς τὴν Βοιωτίαν τὴν ὁποίαν τώρα ἐπισκέπτεσαι. Εἶμαι γέρων καὶ πολλὰ θαύματα συνέβησαν εἰς τὸν καιρόν μου, τὰ ὁποῖα ὅλα ἀνεξαιρέτως ἐνθυμοῦμαι. Κύριός μου εἶνε ὁ περιώνυμος Κάδμος, θνητὸς ὁμοιάζων πολὺ πρὸς τοὺς θεούς, πανίσχυρος τῶν Θηβῶν βασιλεὺς — τοῦ ὁποίου νομίζω περιττὸν νὰ σοῦ ὑπενθυμήσω τὴν δόξαν. Δὲν ὑπάρχει ἐλαχίστη γωνία κατοικουμένη εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φήμη τῆς δόξης του νὰ μὴν ἔφθασε.

Ὁ βασιλεὺς εἶχε τέσσαρας ἐναρέτους θυγατέρας, τὴν Ἀγαύην, τὴν Αὐτονόην, τὴν Ἰνὼ καὶ τὴν Σεμέλην. Τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἠγάπα περισσότερον, διότι ἐγεννήθη ὅταν αὐτὸς ἤρχιζε πλέον νὰ γηράσκῃ. Αὕτη λοιπὸν ἡ Σεμέλη ἀκριβῶς ἔγινε σύζυγος τοῦ παντοδυνάμου Διός, καὶ ὁ Κάδμος ὑπερηφανεύετο διὰ τοῦτο. Ἀλλὰ τότε, ὦ ξένε μου, φοβερὸν συμβὰν μᾶς ἔπληξε. Δὲν δύναμαι βεβαίως ἐγὼ νὰ σοῦ φανερώσω τὰ μυστήρια τῶν θεῶν, διότι δὲν εἶμαι ἄλλο παρὰ υἱὸς δούλου γεννηθεὶς διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τὴν ὑπακοὴν πρὸς τοὺς κυρίους του ὅστις δὲν δύναται νὰ ἀσχολῆται εἰς ὅσα δὲν τον ἐνδιαφέρουν...

Μίαν νύκτα, λοιπόν, ἡ καταιγὶς ἐξερράγη μανιωδῶς. Αἱ ἀστραπαὶ διεσταυρώνοντο τὰς ἀστραπὰς καὶ ὁ θόρυβος ὁ τρομερὸς τοῦ κεραυνοῦ ἀντήχει μέχρι τῶν βαθυτέρων τοῦ Κιθαιρῶνος κοιλάδων. Ὁ Ζεὺς διασχίζων τὸ πυκνὸν κάλυμμα τῶν νεφῶν ἔρριπτε διὰ τῶν ἀπαστραπτουσῶν χειρῶν του τὸν κεραυνόν. Ἡ γῆ ἔτρεμεν ἐπὶ τῶν αἰωνίων θεμελίων της· τὰ ζῷα ἔφευγον περίτρομα, καὶ φοβισμένοι οἱ ἄνθρωποι ἐμένομεν κεκλεισμένοι εἰς τὰς οἰκίας μας τὰς ὁποίας ἐκλόνιζεν ἡ καταιγίς....

Τὴν αὐγήν, ὅταν ὁ ἥλιος ἔλαμψεν ἐκ νέου εἰς τὸν γαλήνιον πλέον οὐρανόν, οἱ ὁδοιπόροι οἱ ἐρχόμενοι ἐκ Θηβῶν μᾶς ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ ἐνάρετος Σεμέλη εἶχε φονευθῇ ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ καὶ ὅτι δὲν ἔμενον πλέον ἢ μόνον τὰ καπνίζοντα ἐρείπια τοῦ κατεδαφισμένου πάλατίου της.

Προσβληθεὶς ἐκ τῆς φοβερᾶς αὐτῆς δυστυχίας ὁ πατὴρ περιετυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν του καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του χωρὶς νὰ ὁμιλῇ καθόλου καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ κἂν νὰ φάγῃ τίποτε. Τότε ὁ περίφημος Τειρεσίας ὁ ἀγαπητὸς τῶν θεῶν ἦλθε πρὸς αὐτόν. — Ὁ Τειρεσίας, υἱὸς τοῦ Εὐήρους γνωρίζει ὅλων τῶν ἀθανάτων τὰ μυστήρια καθὼς καὶ τῶν θνητῶν. Τυφλωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ βλέπῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα βλέπουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἐπροικίσθη ὑπὸ τοῦ Διὸς μὲ τὴν δύναμιν νὰ διαγινώσκῃ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον, καὶ ὅλας τὰς σκέψεις τῶν ἄλλων θνητῶν οἱοιδήποτε καὶ ἂν εἶνε· ἐκτὸς τούτου ἐννοεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν πτηνῶν τὰ ὁποῖα, καθὼς γνωρίζεις, ἀνακοινοῦν μεταξύ των τὰ μυστήρια τῶν θεῶν· τέλος ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ ἐδώρησε ῥάβδον θαυμαστὴν διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ διευθύνεται εἰς οἱονδήποτε δρόμον θέλει ὡς ὁ θνητὸς ὁ προικισμένος μὲ τὴν ὀξυτέραν ὅρασιν.

Ὁ περίφημος αὐτὸς μάντις ἦλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κάδμου καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ. Τί του εἶπε, δὲν γνωρίζω, ὦ ξένε μου, διότι οἱ χοιροβοσκοὶ δὲν φαντάζονται ποτε περὶ τίνος δύναται νὰ ὁμιλῇ εἷς μάντις εὐνοούμενος παρὰ τῶν θεῶν καὶ εἰς βασιλεὺς πανίσχυρος.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον καλῶς γνωρίζω εἶνε, ὅτι ὁ Κάδμος ἐπαρηγορήθη ἔκτοτε καὶ μὲ τὴν καρδίαν πλήρη ὑπερηφανείας ἔλεγεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλείου του: «Ἡ Σεμέλη, ἡ θυγάτηρ μου ἡ ἐνάρετος, ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ προσφιλὴς τοῦ Διὸς σύντροφος. Διὰ αὐτοῦ ἀπέκτησεν υἱὸν ὀνομαζόμενον Βάκχον, τοῦ ὁποίου ὁ Σάτυρος Σιληνὸς ἀνέλαβε τὴν

ἐκπαίδευσεν, ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ βάθη τῆς εὐφόρου Ἀσίας. Ὅταν πλησιάσῃ ὁ καιρός, τότε ὁ ἀθάνατος θεὸς Βάκχος θὰ ἔλθῃ νὰ δείξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν παντοδυναμίαν του.

Ὁ βασιλεὺς ἀνήγειρε, πλησίον τῶν ἀνακτόρων, τάφον εἰς τὴν Σεμέλην, καὶ ὁ τάφος αὐτὸς ἐκαλύφθη ἀμέσως ὑπὸ τῶν κλάδων τῆς ἀμπέλου.

Τοιουτοτρόπως ἡ χώρα τοῦ Κάδμου ἀπέκτησε τὸ θαυμάσιον φυτὸν αὐτό, τὸ ἄγνωστον εἰς τοὺς γείτονάς μας, ὁ δὲ σοφὸς Τειρεσίας φρονεῖ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὴν θεότητα τοῦ Βάκχου, τὸν ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἴδομεν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν περίφημον πόλιν τῶν Θηβῶν καὶ τὸν ὁποῖον πάντοτε περιμένομεν.

Ἀλλὰ τὰ ἔτη παρήρχοντο, ὁ Κάδμος βεβαρυμένος ἐκ τῶν ἐτῶν δὲν ἐλάμβανεν οὐδεμίαν εἴδησιν περὶ τοῦ θείου ἐγγόνου του. Ἡ πρεσβυτέρα τῶν θυγατέρων του Ἀγαύη τῷ παρέστησεν ὅτι ἦτο πολὺ γέρων τώρα διὰ βασιλεὺς καὶ ὅτι ὁ καιρὸς εἶχεν ἐπέλθη κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ παραδώσῃ τὸ σκῆπτρον του εἰς τὸν νεκρὸν Πενθέα τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποκτήσῃ ἐκείνη ἐκ τοῦ ἥρωος Ἐχίονος.

Ὁ Κάδμος ἔκαμεν ὅ,τι ἐπεθύμει ἡ θυγάτηρ του, ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐξοχικήν του κατοικίαν. Τότε ἡ ἀχαριστία τῶν θυγατέρων του ἀπεδείχθη, τὸν ἐγκατέλειψαν ἐν μέσῳ τῶν ἀγρῶν καὶ ἀπηγόρευσαν εἰς αὐτὸν νὰ ἐπανέλθη εἰς Θήβας. Τώρα δὲν ἔχει οὔτε κλίνην μαλακὴν εἰς τὴν καλύβην εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ, οὔτε σκέπασμα καθαρόν, οὔτε μανδύαν. Ἀλλὰ τὸν χειμῶνα κοιμᾶται μὲ τὸν δοῦλον του εἰς τὴν τέφραν πλησίον τῆς ἑστίας, καὶ σκεπάζει τὸ σῶμα του διὰ ρακῶν, τὸ δὲ θέρος ὡς μόνον στρῶμα τοῦ ρίπτουν ἐπὶ τῆς γῆς ὀλίγα ξηρὰ φύλλα. Εἶνε περίλυπος πάντοτε καὶ κλαίει διὰ τὴν τύχην του τὴν σκληράν, προπάντων δὲ διὰ τὸ γῆρας του, τὸ ὁποῖον τὸν βαρύνει καὶ ἐμποδίζει αὐτὸν νὰ καταστρέψῃ τὰ μισητὰ σχέδια τοῦ ἐγγόνου του. Διότι πρέπει νὰ μάθῃς ὅτι ὁ Πενθεὺς ἐξερρίζωσεν ὅλας τὰς ἀμπέλους αἱ ὁποῖαι ἐβλάστησαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Βοιωτίας, ἀλλὰ μὲ ὅλας του τὰς προσπαθείας δὲν ἐδυνήθη νὰ καταστρέψῃ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι περιστέφουν τὸ μνῆμα τῆς Σεμέλης, οὔτε ἐτόλμησε νὰ ἐγγίσῃ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι αὐξάνουν εἰς τὸ κτῆμα τοῦ Κάδμου καὶ τῶν θεραπόντων του· ἐγεύθης κατὰ τὸ δεῖπνον τοῦ προϊόντος τῆς ἰδικῆς μου ἀμπέλου, προσφιλέστατε ξένε, καὶ εὐχαριστῶ καθημερινῶς τὸν θεὸν Βάκχον, τὸν ὁποῖον ἀκόμη δὲν γνωρίζω, διὰ τὰ δῶρά του. Τώρα λοιπὸν πού σου διηγήθην ἐγὼ τὰ συμβάντα τῆς χώρας μου εἶνε καὶ ἡ ἰδική σου σειρὰ νὰ με μάθῃς τὰ θαυμαστὰ γεγονότα τῆς χώρας σας ἐκ τῆς ὁποίας ἔρχεσαι.

Ἀλλ' ὁ Βάκχος εἶπεν: Ὦ! σεβαστὲ γέρων, μὴν ἐκπλαγῆς ἐὰν σοῦ ἀπαντῶ διὰ βραχέων. Μάθε ὅτι δὲν εἶνε τώρα καιρὸς διὰ μακρυγορίας, ἀλλὰ δι' ἔργα ταχέα. Διότι εἶμαι εἷς ἐκ τῶν πιστῶν ὀπαδῶν τοῦ θεοῦ Βάκχου καὶ αὐτὸς μὲ ἔστειλεν ἐκ τῶν εὐφόρων τῆς Ἀσίας πεδιάδων, ὅπου εὑρίσκεται, εἰς τὴν περίφημον πόλιν τῶν Θηβῶν· μὲ διέταξε νὰ βεβαιωθῶ ἂν πραγματικῶς ὁ Πενθεὺς ἐξερρίζωσε τὴν ἄμπελον καὶ ἂν δεικνύεται πάντοτε ἀληθῶς βασιλεὺς ἀσεβής. Μοὶ εἶπες ὅ,τι ἤθελα νὰ ἠξεύρω. Ἄφησέ με τώρα νὰ κοιμηθῶ ἐν εἰρήνῃ, διότι εἶμαι κοπιασμένος ἐκ τοῦ δρόμου. Ὅταν δὲ ἡ Ἠὼς ἀναλάμψῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν μὲ ἐξυπνᾷς καὶ με ὁδηγεῖς εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ γηραιοῦ Κάδμου διὰ νὰ σκεφθῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν μέσων μὲ τὰ ὁποῖα θὰ τιμωρήσωμεν τὸν Πενθέα διὰ τὴν ἀσέβειάν του καὶ θὰ ἱδρύσωμεν εἰς Θήβας τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ Βάκχου.

Ὁ χοιροβοσκὸς ἔκαμεν ὅπως ὁ ξένος τοῦ τὸν διέταξε. Τὴν αὐγὴν ἐξύπνησεν αὐτὸν καὶ ταχέως ἐξεκίνησαν καὶ οἱ δύο πρὸς τὸ κτῆμα τοῦ Κάδμου. Ἐκεῖ ἀνεγείρετο μία οἰκία καὶ πέριξ αὐτῆς ταπειναὶ καλύβαι ὅπου ἔτρωγον καὶ ἐκοιμῶντο οἱ δοῦλοι οἵτινες εἰργάζοντο διὰ τὸν βασιλέα. Ἀλλ' ὁ Βάκχος μετὰ τοῦ χοιροβοσκοῦ δὲν εὗρον τὸν γέροντα εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ οἱ δοῦλοι ὁμοίως εἶχον φύγῃ διὰ νὰ συνάξουν ἀκάνθας πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῆς καλύβης των. Ἐπὶ τέλους ἀνεῦρον τὸν Κάδμον εἰς γωνίαν τινὰ ἀπομεμακρυσμένην, ἀπησχολημένον νὰ ἐκριζώνῃ χόρτα. Παλαιὸς χιτὼν ρακώδης ἐσκέπαζε τὰ μέλη του, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἔφερε πιλίδιον ἐκ δέρματος αἰγὸς τὸ ὁποῖον ηὔξανε τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἐξωτερικοῦ του. Ὁ γέρων εἰργάζετο ἐπιπόνως.

Εἰς τὴν θέαν τοῦ πατρὸς τῆς μητρός του, ὁ Βάκχος συνεκινήθη μέχρι τῶν μυχῶν τῆς καρδίας του. Ἐσταμάτησε παρά τινα μηλέαν καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ πολύ. Ἀλλ' ὁ Κάδμος στρέψας τὴν κεφαλὴν διέκρινε τὸν νεανίαν ἐκεῖνον τὸν ἄγνωστον, ὅστις ἔκλαιεν ἔμπροσθέν του· κατάπληκτος, ἐδίσταζε νὰ του ἀποτείνῃ τὸν λόγον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποῖος ἦτο καὶ τί ἤθελεν εἰς τὸ κτῆμά του.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ μάντις Τειρεσίας, ὅστις ἐκάστην πρωΐαν συνήθιζε νὰ ἐπισκέπτεται τὸν Κάδμον, προὐχώρει μὲ βήματα μεγάλα πρὸς αὐτόν. Λαμπρόχρωμος ταινία συνεκράτει τὴν πάλλευκον κόμην του ἡ ὁποία προσέπιπτεν εἰς πυκνοὺς βοστρύχους ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἡ ἄφθονος γενειάς του, ἀπαστράπτουσα ὡς ἡ χιὼν τῶν ὀρέων, ἠπλοῦτο ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ἐκράτει ράβδον εἰς τὴν δεξιάν του καὶ ἐνόσῳ προὐχώρει ἔλαμπεν ἡ χαρὰ εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἠτένιζε τὸν Κάδμον καὶ τὸν θεὸν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ἔβλεπον.

«Κάδμε, ἀνέκραξεν, ἔχεις λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ μὴ βλέπῃς; Καὶ πρέπει ἐγώ, τυφλὸς γέρων ὅπως εἶμαι, νὰ σου ἀναγγείλω ὅτι ὁ θεῖος υἱὸς τοῦ παντοδυνάμου Διὸς καὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης εἶνε ἐδῶ ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου, κλαίων εἰς τὴν ἐνατένισιν τῆς ἀθλιότητός σου; Ὦ Κάδμε, ἀναγνώρισε τὸν θεὸν Βάκχον, ὅστις ἦλθε μέχρι τῆς κατοικίας σου, λαβὼν τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφὴν νεανίου θνητοῦ, διὰ νὰ σε δοκιμάσῃ».

Ἀμέσως ὁ Βάκχος ἀπεξεδύθη τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν του, ἠνορθώθη, καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κάδμου ὑψηλὸς καὶ εὔρωστος μὲ τὸ βλέμμα λάμπον ἐκ θείας λάμψεως καὶ τὰς παρειὰς ροδοχρόους ἐξ ἀύλου τινὸς χρώματος. Ἐκράτει θύρσον εἰς τὴν χεῖρα, δέρμα δὲ ἐλάφινον προσέπιπτεν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὸ μέτωπόν του ἐστεφανοῦτο ὑπὸ κλάδων κισσοῦ.

Τὰ γόνατα τοῦ Κάδμου παρελύοντο ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ ἡ καρδία του ἀνεσκίρτα. Ἐνηγκαλίσθη τὸν προσφιλῆ υἱὸν τῆς Σεμέλης καὶ τὸν ἐκράτησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ἔπειτα ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐκ χαρᾶς ὑπὸ τὸν σφιγκτὸν ἐναγκαλισμὸν τοῦ θεοῦ, καὶ θὰ ἔκλαιεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἂν ὁ Τειρεσίας δὲν ἐλάμβανε τὸν λόγον ὡς ἑξῆς:

«Ὁ καιρὸς ἐπείγει, ὦ Κάδμε. Τὸ ᾄσμα τῶν πτηνῶν μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης ἔρχεται διὰ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὰ ἱερὰ μυστήρια .... Ἠξεύρω ὡσαύτως ὅτι ὁ ἀσεβὴς βασιλεὺς Πενθεὺς εἶνε ἀπὼν ἐκ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, καὶ πολεμεῖ μακρὰν κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Ἂς σπεύσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τοῦ θεοῦ διὰ νὰ τὸν γνωρίσῃς εἰς τὸν λαόν σου....

— Θὰ χρησιμεύσω ὡς ὁδηγὸς εἰς τὰ γηρατεῖα σου, ὦ Τειρεσία, ἀπήντησεν ὁ Κάδμος, μὲ ὅλην μου τὴν ἡλικίαν εἶμαι ἀκόμη ἱκανὸς πρὸς τοῦτο. Μᾶλλον δὲ ὁ θεὸς καὶ τοὺς δύο θὰ μας ὁδηγήσῃ ἀκόπως ἐκεῖ κάτω. Μὲ ὅλην μας τὴν ἡλικίαν ἂς φέρωμεν θαρραλέως εἰς τὰς ἀδυνάτους χεῖρας μας τὸν θύρσον τοῦ Βάκχου.»

Καὶ ἰδοὺ ὁ θεὸς ἐν ὅλῃ του τῇ λαμπρότητι —ὅπως τὸν εἶδες καὶ σύ, ὦ Μίδα, ὅταν εἰσῆλθε εἰς τὰ ἀνάκτορά σου ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδίας του — ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν, σκεπασμένος διὰ τοῦ δέρματος τῆς ἐλάφου μεταξὺ τῶν δύο γερόντων, οἱ ὁποῖοι ἀνέκραζον: «Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ παντοδυνάμου Διὸς καὶ τῆς ἐναρέτου Σεμέλης! Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον!....»

Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῶν περιχώρων καταλαμβανόμενοι ὑπὸ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἔτρεχον ὄπισθεν τοῦ θεοῦ Βάκχου κινοῦντες ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς των κλάδους ἀμπέλου καὶ ἔκραζον: «Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον. Ὦ Θῆβαι, πόλις ἡ ὁποία παρήγαγες τὴν Σεμέλην, στεφανώσου μὲ κισσὸν ὅπως ὑποδεχθῇς τὸν θεὸν ὅστις εἰσέρχεται εἰς τὰ τείχη σου! Στολίσου μὲ ἀνθισμένους κλάδους ἀειπρασίνου σμίλακος καὶ μὲ φύλλα δρυὸς καὶ πεύκης. Ὦ γυναῖκες, στολισθῆτε, καὶ ταχέως ὅλαι· ἄνδρες ἀφήσατε τὴν ἐργασίαν σας καὶ γυναῖκες τὰ ἐργόχειρά σας, δοξάσατε διὰ τῶν χειρῶν σας τὸν θεῖον Βάκχον. Εὐοί! Δόξα εἰς τὸν Βάκχον!....»

Καὶ ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης ἐτάχυνε τὴν πορείαν του παροτρύνων καὶ ἀναζωογονῶν διὰ τῶν κραυγῶν του τὰ πλήθη τὰ ὁποῖα τὸν ἠκολούθουν. Ἡ μακρὰ κόμη του ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῶν ὤμων του εἰς τὰς θωπείας τοῦ ἀνέμου καὶ ὅλοι ἤκουον τοὺς ἤχους τῆς θείας φωνῆς του: «Ἐμπρός, ἐμπρός, ἂς ἀντηχοῦν τὰ μουσικὰ ὄργανα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ σας. Οἱ ἁρμονικοὶ ἦχοι τοῦ αὐλοῦ ἂς ταχύνουν τὴν

πορείαν σας ἐλέγε· καὶ ὡς οἱ νεοσσοὶ ἀκολουθοῦν τὴν μητέρα των, παρασυρόμενοι εἰς ταχείαν πορείαν διὰ μέσου τῶν ἀπεράντων πεδιάδων, οὕτω ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔτρεχον παράφοροι ἐκ χαρᾶς.

Ἀλλὰ ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἀποσυρθῶμεν εἰς τὰ δωμάτια μας, ἐξηκολούθησεν ὁ Σιληνός. Αὔριον θὰ σας εἴπω πῶς ὁ Βάκχος ἐξεδικήθη κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἤθελον νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς θείας τελετάς· Χαῖρε, υἱὲ καλλίκομε τῆς Σεμέλης! Θὰ ἀποκαλύψω τὴν δόξαν σου τὴν ἀκτινοβόλον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Μίδα, τοῦ ξενίζοντός με, καθὼς καὶ τοῦ λαοῦ του!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ ΤΟΥ ΜΙΝΥΟΥ.
Η ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΝΘΕΩΣ.

Ὁ Βάκχος εὑρῆκε καὶ εἰς τὰς Θήβας ἐχθροὺς ὅπως καὶ εἰς τὴν εὔφορον Ἀσίαν. Ἐπωφελουμένη τῆς ἀπουσίας τοῦ Πενθέως ἡ μήτηρ του Ἀγαύη ἐπεσκέπτετο ὅλους τοὺς κατοίκους, καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς, ὅτι ὁ Κάδμος βεβαρυμένος ἐκ τῆς ἡλικίας καθὼς καὶ ὁ τυφλὸς μάντις Τειρεσίας εἶχον ἀπατηθῆ ὑπὸ ἑνὸς ἀγύρτου τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς ἤθελε τιμωρήσει κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του, καθὼς καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐώρτασαν τὰς ἀσεβεῖς ἐκείνας ἑορτάς. Ἀκολουθοῦσαι τὸ παράδειγμα τῆς ἀδελφῆς των ἡ Αὐτονόη καὶ ἡ Ἰνώ, ἐπεσκέπτοντο καὶ αὐταὶ τὰς γυναῖκας καὶ ἔλεγον εἰς αὐτὰς ὅτι ἡ Σεμέλη δὲν ὑπῆρξε ποτὲ σύζυγος τοῦ Διός, καὶ ὅτι ὁ Βάκχος καὶ ἂν ἦτο υἱὸς τῆς Σεμέλης, δὲν ἦτο ἄλλο ἢ ἁπλοῦς θνητός, ἐχθρὸς τῶν θεῶν.

Οὕτω πολλαὶ γυναῖκες ἐπίστευσαν τὰς συκοφαντίας ταύτας καὶ ἀπέφυγον νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰ θεῖα μυστήρια. Ὁ Βάκχος ἀπεφάσισε νὰ ἀποδείξῃ διὰ σημείων πασιφανῶν τὴν δύναμίν του.

Ὁ μάντις Τειρεσίας εἶχεν ἀναγγείλῃ κατὰ παραγγελίαν τοῦ θεοῦ, ὅτι εἶχεν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες θὰ ἐώρταζον θαυμασίαν ἑορτὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου. Εἶχε διατάξῃ κυρίας καὶ δούλας νὰ διακόψουν τὴν ἐργασίαν καὶ νὰ καλύψουν διὰ δερμάτων ἐλάφου τὸ στῆθος των καὶ νὰ λύσουν τὴν κόμην των καὶ στεφανωμέναι διὰ κισσοῦ καὶ κρατοῦσαι θύρσους εἰς τὰς χεῖρας νὰ συναχθῶσι πρὸς ἑόρτασιν τοῦ θεοῦ.

Αἱ περισσότεραι τῶν Θηβαίων γυναικῶν ὑπήκουσαν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ σοφοῦ Τειρεσίου, καὶ προσέφερον θυσίαν εἰς τὸν Βάκχον, ᾄδουσαι ὕμνους πρὸς αὐτὸν καὶ ἑορτάζουσαι ἐν γένει εὐσεβῶς τὰ θεῖα μυστήρια.

Ἡ Ἀγάθη ὅμως εἶχε πείσῃ τὰς θυγατέρας τοῦ Μινύου, ἑνὸς τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως, νὰ ἀποφύγωσι τὰς θείας τελετάς. Αἱ κόραι αὗται ὑπήκουσαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ δωμάτιόν των, καὶ ἐνῷ ἔξω ἀντήχει ὁ θόρυβος τῆς εὐθύμου ἑορτῆς, ἐκεῖναι εἰργάζοντο τὸν βάμβακα ὑφαίνουσαι θαυμάσια ὑφάσματα, καὶ μὴ ἀφίνουσαι οὐδόλως τὰς δούλας των νὰ ἀναπαυθοῦν. Ἡ λευκόλενος πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ Μινύου Ἀλκιθόη διαπκεδάζει τὴν ἐργασίαν τῶν ἀδελφῶν της καὶ τῶν δούλων διηγουμένη χίλια ψευδῆ ἱστορήματα διὰ τὴν Σεμέλην καὶ τὸν υἱόν της. Ὅλαι γελῶσιν αἱ ἀνόητοι. Ἡ ἐργασία προχωρεῖ μετὰ ζήλου καὶ ἡ περιφρόνησίς των πρὸς τὸν θεὸν καὶ οἱ λόγοι των οἱ ἀσεβεῖς μολύνουν τὴν ἑορτήν....

Ἀλλ' ἰδοὺ αἴφνης ὅλαι διακόπτονται ἄφωνοι ἐκ τῆς φρίκης· ἐκ τῶν παραλυομένων χειρῶν των πίπτουσι τὰ ὑφάσματα καὶ ὠχρότης θανάσιμος καλύπτει τὰ πρόσωπά των.

Ἀκούουν πραγματικῶς νὰ φθάνουν εἰς τὰ ὦτα των ἦχοι μουσικῆς μυστηριώδους τὴν ὁποίαν δὲν βλέπουν πόθεν προέρχεται. Κυμβάλων κτυπήματα ὑπόκωφα ἀναμιγνύονται μὲ τῶν αὐλῶν τοὺς συριγμούς. Ὁ μύρτος καὶ ὁ κρόκος καὶ ὁ λίβανος ἀναδίδουν τὰς ἰσχυρὰς εὐωδίας των, καὶ ὁ ὕμνος τοῦ Βάκχου ἀντηχεῖ ἐντὸς τοῦ οἴκου τῶν ἀσεβῶν γυναικῶν. Κατάπληκτα τὰ πλήθη τρέχουν καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸ δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον αἱ θυγατέρες τοῦ Μινύου ἐκλείσθησαν διὰ νὰ δοθῶσι εἰς τὰς ἀσεβεῖς ἐργασίας των. Θαύματα ἀνεκδιήγητα παρουσιάζονται τότε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Θηβαίων.

(Ἕπεται συνέχεια.)